Sayı – 25-26

Harp Mecmuası

Yıl – 3

Mayıs 1334

Şaban 1336

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE
ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Harp Mecmuası

Mayıs, 1334

(Şaban 1336)

T.C. BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE ENFORMASYON
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MUHTEREM KAR'İLERE:

Mecmuamızın birinci cildi 24'üncü sayı ile hitam bulmuş idi. İkinci cildin ilk sayısını teşkil eden 25'inci sayıyı mi'adında neşr edemeyişimiz bundan evvelki nüshalarımızda olduğu gibi mecmuamızın papya kuşe nev'inden kağıda tab' ve temsilini kararlaştırdığımız cihetle daha mukaddem fabrikasına sipariş eylediğimiz bu nev'i kağıdın müddeti hitamında vürud etmemesinden ve bilakis hilaf-ı me'mul ve taahhüd fabrikaca fevkalade bir sebep-i ızdırarla imalinden nükul olduğu ahiren bildirilmesinden neş'et etmiştir. Bittabi yeniden diğer imalathanelere ve fakat mecmuanın miad-ı intişarı hulul ettikten sonra sipariş verilmiş ise de bunun vüruduna intizar etmek mecmuaya bir o kadar daha tehir-i neşre sebep olacağından geçen aynı zamanda ihtiyaten tedarikine muvaffak olduğumuz Alman Harp Risaleleri kağıdından bir nev'ine işbu 25'inci ve 26'ncı sayılarımızı ikisi bir yerde olarak tab' ve neşri münasip gördük. Nesh-i âtiyeyi yine parlak kuşe kâğıdıyla neşre ümidvarız.

İ'lan derci için idareye müracaat olunmalıdır. Evrak ve tesavir-i varide derc olunsun olunmasın iade olunmaz.

ŞERA'İT-İ İŞTİRAK VE MUAMELE

İdarehane: İstanbul-Cağaloğlu'nda Divan-ı Muhasebat arkasında Kapalı Fırın Sokağı numara 6
Telefon: İstanbul-1804

Posta ücreti dahi dâhil olduğu hâlde iştirak bedeli:	Bir yıllık - altı aylık
İstanbul ve vilayet için:	70 kuruş 40
Memalik-i ecnebiye:	18 frank 10

İhtar: Bir senelik abone 24 ve altı aylık 12 nüsha itibar edilir. Abone bedeli pul olarak gönderilirse ancak posta pulu kabul edilir. Gerek pul ve gerek nakd taahhütlü mektup derununda gönderilmelidir. Aksi takdirde zayiinden mesuliyet kabul edilmez. Tarih-i iştirakde münteşir nüshadan bida' ile âtiyen çıkacak 24 veya 12 nüshaya abone kayd olunur. İlk sayıdan itibaren şimdiye kadar münteşir geçmiş nüshalara münhasıran abone kayd olunmaz. Ancak ikinci cildi teşkil edecek olan 25. nüshadan sonrakilere dahi birlikte ve bedelat hazire-i cedide ile iştirak olunduğu takdirde abone kayd ve kabul olunabilir. Ve bu da elyevm mevcudu kalmamış olan iki numaralı nüsha noksan olmak şartıyladır. Ve zaman geçtikçe işbu noksaniyet daha bir iki nüshaya sirayet etmeye müsteiddir. Fakat abone adet-i nüsha üzerine muteber olmasıyla noksan yerine intişar edecek nesh-i âtiye adedi aboneye zam ve temdid olunur.

EDREMİT SERGİSİ

Yazıcızade İsmail Hakkı

Hususi fabrikalarımızda imal olunan gayet nefis zeytinyağları ve sabunlar mağazamızda fürüht olunmaktadır.

İstanbul Bahçekapı - Telefon İstanbul 1204

MUHAMMED BALCI KARDAŞLARI

Anonim Ticaret Şirket-i Osmaniyesi

Tuhafiye Mağazası

Fanila, çorap, şemsiye deposu fiyatları gayet ehvendir.

Dersaadet-i Sultan Hamamı, Rıza Paşa Caddesi

محترم قارئلره :

مجموعه‌مزك برنجی جلدی ٢٤ نجی صایی ایله ختام بولمش ایدی . ایکنجی جلدك ایلك صایسنی تشکیل ایدن ٢٥ نجی صایی میعاندده نشر ایده‌میشمز بوندن اولکی نسخه‌لرمزده اولدیغی کبی مجموعه‌مزك پاپیه‌قوشه نوعندن کاغده طبع وتمثیلی قرارلشدیردیغمز جهتله داها مقدم فابریقه‌سنه سپارش ایلدیکمز بو نوع کاغدك مدتی ختامنده ورود ایتمه‌سندن و بالعکس خلاف مأمول و تعهد فابریقه‌جه فوق‌العاده بر سبب اضطرارله اعمالدن تکول اولدیغی اخیراً بیلدیرلمسندن نشأت ایتمشدر . بالطبع یکدن دیکر اعمالا . تخابه‌لره وفقط مجموعه‌نك میعاد اتتاری حلول ایتدکدن صکره سپارش ویرلش ایسه‌ده یونك ورودینه انتظاراً ایتمك مجموعه‌یی بر اوقدر داها تأخیر نشره سبب اولمه‌جندن کچن‌عینی زمانده احتیاطاً تدارکنه موفق اولدیغمز آلمان حرب رساله‌لری کاغدندن بر نوعنه اشبو ٢٥نجی و٢٦نجی صایلرمزی ایکیسی بربرده اولهرق طبع ونشری مناسب کوردك . نسخ آتیه‌یی ینه پارلاق قوشه کاغدیله نشره امیدوارز .

ادارهٔ محله : استانبول — جغال اوغلنده دیوان محاسبات آرقه‌سنده قاپالی فرون سوقاقی نومرو ٦
تلفون : استانبول — ١٨٥٤

شرائط اشتراك ومعامله

اعلان درجی ایچون ادارهٔیه مراجعت اولنمقدر . اوراق و تصاویر وارده درج اولونسون اولمامسون اعاده اولنماز.

	بر سنه‌لك — آلتی آیلق
پوسته اجرتی دخی داخل اولدیغی حالده اشتراك بدلی :	
استانبول و ولایات ایچون	٧٠ غروش ٤٠
ممالك اجنبیه »	١٨ فرانق ١٠

اخطار : بر سنه‌لك آبونه ٢٤ و آلتی آیلق ١٢ نسخه اعتبار ایدیلیر. آبونه بدلی پول اولهرق کوندریلیرسه آنجق پوسته پولی قبول ایدیلیر . کرك پول وکرك نقد تعهدلی مکتوب درونده کوندرلمیدر . عکس تقدیرده ضیاعندن مسئولیت قبول اولنمار . تاریخ اشتراکده منتشر نسخه‌دن بدأ ایله آتیاً چیقه‌جق ٢٤ ویا ١٢ نسخه‌یه آبونه قید اولنور . ایلك صایدن اعتباراً شمدیه قدر منتشر کچمش نسخه‌لره منحصراً آبونه قید اولنماز . آنجق ایکنجی جلدی تشکیل ایده‌جك اولان ٢٥ نجی نسخه‌دن صوکرا کیلره دخی برلکده و بدلات حاضرهٔ جدیده ایله اشتراك اولدیغی تقدیرده آبونه قید وقبول اولنه‌بیلیر . وبوده الیوم موجودی قالمامش اولان (ایکی) نومرولو نسخه نقصان اولق شرطیله‌در وزمان کچدکجه اشبو نقصانیت دها بر ایکی نسخه‌یه سرایت ایتمکه مستعددر . فقط آبونه عدد نسخه اوزرینه معتبر اولمیه نقصان برینه انتشار ایده‌جك نسخ آتیه عددی آبونه‌یه ضم وتمدید اولنور .

محمد بالجی قرداشلری

آتوبم تجارت شرکت عثمانیه‌سی

تحافیه مغازه‌سی

فانیله ، چوراب ، شمسیه دپوسی فبناتلری

غایت اهوندر .

درسعادت سلطانه حمام ، رضا پاشا جادهسی

ادرمید سرکیسی

باربجی زاده اسماعیل مفی

خصوصی فابریقه‌لرمزده اعمال اولونان غایت نفیس زیتون یاغلری و صابونلر مغازه‌مزده فروخت اولونمقده‌در .

استانبول باغچه قپو — تلفون استانبول ١٢٠٤

Sayı – 25-26

Harp Mecmuası

Yıl – 3

Fiyatı: 6 kuruş

Mayıs 1334

On beş günde bir çıkar asker ve muharebeden bahs eder risale-i musavvere

Şaban 1336

Haşmetli Avusturya-Macaristan İmparator ve Kralı "Şarl" Hazretleri İstanbul'da

حرب مجموعه سی

يل – ٣

صايى – ٢٥ و ٢٦

فيائى : ٦ غروش

شعبان ١٣٣٦

اون بشر كونده بر جيقار عسكر و محاربه دن بحث ايدر رساله مصوره

مايس ١٣٣٤

حشمتلو آوستريا ـ مجارستان ايمپراطور وقرالى «شارل» حضرتلرى استانبولده

MÜŞİRLİK MENŞÛR-I ÂLÎSİ

Zât-ı hazret-i pâdişâhi tarafından haşmetlü Şarl Hazretlerine tevcîh olunan fahrî müşirlik menşûr-ı âlîsinin sûreti bir hâtıra-i târîhiye olarak ber-vech-i âtî aynen derc olundu:

"Biz ki bi-lütfi'l-Mevlâ Türkistân ve şâmil olduğu memâlik ve büldânın pâdişâhı es-Sultân ibnü's-sultân es-sultân el-Gâzî Mehmed Reşâd Hân ibnü's-sultân Abdülmecîd Hân ibnü's-sultân Mahmud Hân'ız. Hânedânlarımız miyânesinde kadîmen mevcûd olup akd olunan ittifâk-ı samîmî ile vâsıl-ı mertebe-i kusvâ olan müvâlât ve müsâfâtımızın bir delîl-i nevînini izhâr ile payitahtımıza şeref-sâz-ı vusûl olan ve zîr-i kıyâdet-zî-şehâmetindeki kuvâ-yı berriye ve bahriyelerinin muvaffakiyât-ı ber-güzîdeleri sevâmi'-res-i âfâk olmuş bulunan hükümdâr-ı muazzam ve müttefik-i müfahham ve mükerrem tâcdâr-ı zü'l-haşem serdâr-ı İskender-şiyem haşmetlü Şarl Hazretlerinin bu ziyaretlerini vesîle-i cemîle ittihâz ederek işbu bin üç yüz otuz altı senesi Şabanı'nın sekizinci günü uhde-i haşmet-penâhîlerine ve Avrupa ve Asya ve Afrika kıtalarına münkasim cebehât-ı harbiyemizde takdîr-i âlemi câlib şevâhid-i şehâmet ve besâlet ibraz eylemiş bulunan şüc'ân-ı asâkirimin orduları fahrî müşirliği rütbesini tevcîh ve bunu mu'lin işbu fermân-ı meveddet-nişân-ı şâpâş-resân-ı hümâyûnumuzu i'tâ eyledik. Hemen Cenâb-ı nesak-sâz-ı nizâm-ı kâinât hullet hikmetühû ve ammet kudretühû hazretleri davâ-yı hakk ve meşrû' uğurunda kalem-rev-i yekdiğerde mütekâbilen fısâr-ı hûn ve hayât eden kahraman asâkirimizin fevka'l-beşer fedâkârlıklarını şânlı ve mükrir bir sulhun inâm ve fevâidine mazhariyetle nâil-i mükâfât buyursun ve hânedânımızla zât-ı haşmetâneleri ve saltanat-ı seniyyemizle hükûmet-i fahîme-i kaviyyu'ş-şekîmeleri meyânında cây-gîr-i asr-güzeşte müvâlat ve muhabbeti ve ittifâk-ı samîmâneyi ahsen sûretle ber-karâr buyursun. Tahrîran fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Şa'bani'l- muazzam li-seneti sitte ve selâsîn ve selâse-mi'e ve elf.

İmparatoriçe ve kraliçe "Zita" hazretleri İstanbul'da

BÜYÜK MÜTTEFİKİMİZ HAŞMET-MEAB MİSAFİRLERİMİZİN PÂYİTAHT-I OSMÂNÎYİ İLK ZİYÂRETLERİ VE SEVGİLİ ŞEHRİMİZDE ÜÇ GÜN İKÂMETLERİ

Avusturya-Macaristan İmparator ve Kralı (Şarl) ve İmparatoriçe ve Kraliçe Zita Hazretleri 19 Mayıs 1334-1918 târihine müsâdif pazar günü Osmanlı pâyitahtına muvâsalat buyurdular.

Muazzam müttefikimiz Avusturya-Macaristan İmparator ve Kralı Şarl Hazretleri son günlerde bütün müttefik hükümetler hükümdârânına ziyâretler icrâsı için seyâhate çıkmış idi. Evvelâ Alman karargâh-ı umûmîsinde haşmetli Almanya İmparatoru Hazretleriyle mülâkât ve muahharan Sofya'da Bulgaristan kralını ziyaret eylemişlerdi. Hükümdar hazretleri maiyyetlerinde Avusturya-Macaristan müşterek Hâriciye ve Mâliye Nazırı Baron Boryan ve Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye Reisi General Von Arç cenâbları ve diğer erkân-ı maiyyetleri olduğu hâlde yevm-i mezkûrda payitahtımızı dahi ziyaret buyurdular. İstanbul beş asırlık pâyitahtlık târihinde ilk def'a olarak müttefik Avusturya-Macaristan'ın muhterem hükümdârlarını harâretli bir resm-i kabûl ile karşıladı.

Müşârun-ileyh Kral Şarl Hazretleri, Arşidük Otton-Fransuva-Jozeph) ile Saksonya Kralı Üçüncü (Frederik Ogüst)'ün hemşiresi Arşidüşes (Mari-Jozefin)'in mahdûmudur. Pederleri, müteveffâ İmparator (Fransuva Jozef)'in birâderi olan Arşidük (Şarl-Lui)'nin ikinci oğludur ve el-yevm otuz yaşlarındadır. Askerliğe fevkalâde bir meyil ve isti'dâd göstererek pek genç yaşında bi'l-fi'l hizmet-i askeriyeye dâhil olmuşlardır. Bizzat cengâver bir asker oldukları ve son İtalya taarruzunda Avusturya-Macar ordularının umûm kumandasını bi'n-nefs îfâ eyledikleri hâlde sulh ve müsâlemet-i umûmiyeye de pek samîmi bir meyil göstermişler ve cihânı tahrîb eden harbe bir an evvel nihâyet vermek için ellerinden gelen her şeyi yapmışlardır.

يوك متفقمز حشمتمآب مسافرلرمزك پايتخت عثمانيى ايلك زيارتلرى وسوكيلى شهرمزده اوچ كون اقامتلرى

آوسترياـ مجارستان ايمپراطور وقرالى (شارل) وايمپراطوريچه وقرالیچه زيتا حضرتلرى ١٩ مايس ١٣٣٤ـ١٩١٨ تاريخنه مصادف پازار كونى عثمانلى پايتختنه واصلت بيوردىلر .

معظم متفقمز آوسترياـ مجارستان ايمپراطور و قرالى شارل حضرتلرى صوك كونلرده بوتون متفق حكومتلو حكمدارانه زيارتلر اجراسى ايچون سياحته چيقمش ايدى . اولا آلمان قرارگاه عموميسنده حشمتلو آلمانيا ايمپراطورى حضرتلريله ملاقات و مؤخراً صوفيه‌ده بلغارستان قرالى زيارت ايلمشلردى . حكمدار حضرتلرى معيتلرنده آوسترياـ مجارستان مشترك خارجيه و مالیه ناظرى بارون بوريان و اركان حربيهٔ عموميه رئيسى جنرال فون آرچ جنابلرى و ديكر اركان معيتلرى اولديغى حالده يوم مذكوره پايتختمزى دخى زيارت بيوردىلر .

استانبول بش عصرلق پايتختلق تاريخنده ايلك دفعه اولهرق متفق آوسترياـ مجارستانك محترم حكمدارلرى حرارتلى برر رسم قبول ايله قارشيلادى .

مشاراليه قرال شارل حضرتلرى ، آرشيدوق (اوتون ـ فرانسوا ـ ژوزه‌ف) ايله ساقسونيا قرالى اوچنجى (فريدريق اوكوست) ك همشيره‌سى آرشيدوشس (ماري ـ ژوزه‌فين) ك مخدوميدر . پدرلرى ، متوفى ايمپراطور (فرانسوا ژوزه‌ف) ك برادرى اولان آرشيدوق (شارل ـ لوئى) نك ايكنجى اوغلىدر و اليوم اوتوز ياشلرنده‌در . عسكرلكه فوق‌العاده بر ميل و استعداد كوسترمكله بر كنج ياشنده بالفعل خدمت عسكريه‌يه داخل اولمشلردر . بالذات جنكاور بر عسكر اولدقلرى وصوك ايتاليا تعرضنده آوسترياـ مجار اردولرينك عموم قوماندانلغنى بالنفس ايفا ايلدكلرى حالده صلح ومسالمت عمومیه‌يه بك صميمى برميل كوسترمكلرى وجهانى تخريب ايدن حربه بر آن اول نهايت ويرمك ايچون الرندن كلن هرشيئى ياپمشلردر .

ايمپراطوريچه وقرالیچه « زيتا » حضرتلرى استانبولده

مشيرلك منشور عاليسى

ذات حضرت پادشاهى طرفندن حشمتلو شارل حضرتلرينه توجيه اولنان فخرى مشيرلك منشور عاليسنك صورتى بر خاطرهٔ تاريخيه اولمق بروجه آتى عيناً درج اولندى :

« بزكه بلطف المولى تركستان وشامل اولديغى ممالك وبلدانك پادشاهى السلطان ابن السلطان السلطان الغازى محمد رشاد خان ابن السلطان عبدالمجيد خان ابن السلطان محمود خانك خاندانلريمز ميانه‌سنده قديماً موجود اولوب عقد اولنان اتفاق صميمى ايله واصل مرتبهٔ قصوى اولان موالاة ومصافاتمزك بردليل توثيق اظهارايله پاى تخت‌مزه شرفساز وصول اولان و زير فضيلت ذى شهامتده‌كى قواى برىه وبحريه‌لرينك موفقيات بركزيده‌لرى سوامع رس آفاق اولمش بولنان حكمدار معظم و متفق مفخم ومكرم ثانى جدار ذواحتشام سردار اسكندرشيم حشمتلو شارل حضرتلرينك بو زيارتلرينى وسيلهٔ جليله اتخاذ ايدرك اشبو بيك اوچ يوز اوتوز آلتى سنه‌سى شعبانك سكزنجى كونى عهدهٔ حشمتپناهلرينه اوروپا و آسيا و آفريقا قطعه‌لرينه منقسم جهات حربيه‌مزده تقدير عالى جانب شواهد شهامت وبسالت ابراز ايلش بولنان شجعان عساكرمك اردولرى فخرى مشيرلكى رتبه‌سنى توجيه وبوكى معلى‌اشبو فرمان مودت نشان شاهانه رسان همايونمزى اعطا ايلدك هان جناب نسق‌ساز نظام كائنات جلت حكمته وعمت قدرته حضرتلرى دعواى حق ومشروع اوغورنده فلمرو يكدهٔ متقابلاً ايثار خون وحيات ايدن قهرمان عساكرمزك فوق البشر افكار تقديرى شاملى وموقر بر صلحك انعام و فوائدينه مظهريتله نائل مكافات بيورسون وخاندانمزله ذات حشمتمآبلرى وسلطنت سنيه‌مزله حكومت فخيمهٔ قوى الشكيمه‌لرى مباشده جاويدعصر كفشته موالات ومحبى واتفاق صميمانه‌يى احسن صورتله برقرار بيورسون . تحريراً فى اليوم الثامن من شهر شعبان المعظم لسنة ست وثلثين وثلثمأة والف .

birbirine bu kadar yakın dolaştığı bir yer görülmemiştir.

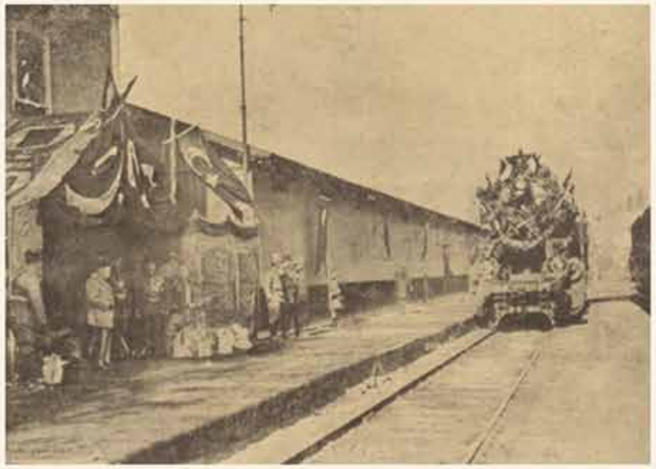
Denizi sekiz yüz metre yüksekten görüyorum: Büyük hâreli bir atlasa benzeyen bir deniz!.. O kadar ki pek uzaklarda sular göklere çıkmış veya gök yerlere inerek denize karışmış zannolunur.

Bazen de mâvi ve nihayetsiz bir çöle benzer. Fakat çöllerin uhrevî ıssızlıkları içinde, yıldızların gümüş ışıkları altında kayıp giden kervanları, deve katarları vardır. Bu re's ise başka bir cihâna aitmiş gibi boş, boş..

Ne bir gemi, ne bir sandal.. hiçbir şey yok!.. Ara sıra sâhilde bir şüpheye kudurmuş gibi saldıran, homurdanarak kızıl alevler saçan küçük bir

Sirkeci İstasyon salonunda intizâr-ı hümâyûn Veliahd Vahideddin ve Şehzade Abdülmecîd Efendiler hazerâtıyla

Haşmetmeab misafirlerimizi hâmil donanmış tren yaklaşırken

düşman gemisi görülür. Bu öyle bir kartaldır ki beş, altı ayda bir kere uçar ve hemen kanlı yuvasına çekilir. Sular yine ıssız, yine öksüzdür.

Çok kere rûhu boğan işte denizin bu hâlidir.

* * *

Bir gün yine dalmıştım.

BİR MENKIBE-İ HARB: "RESM-İ GEÇİD"

Ah ne güzel!.. dik yamaçlar.. kadîfe yosunlu kayalar.. sâkin ve vakarlı meşe ağaçları.. En hafîf rüzgârla uğuldayan, kulaklara güzellik fısıldayan nârin çam fidanları.. Vâdi kenarlarına, tepeciklere, her yere saçılmış kırmızı kiremitli taş evler.. Bunları birbirine rabt eden ve çok kere eğriyle büğrüyle yükselen yollar.. Burası "Lübnan'dır.

Uzaklarda evleri, minareleri, fabrika bacalarıyla, pek güzel seçilen, "Beyrut" şehri, daha sonra Akdeniz'in engin suları.

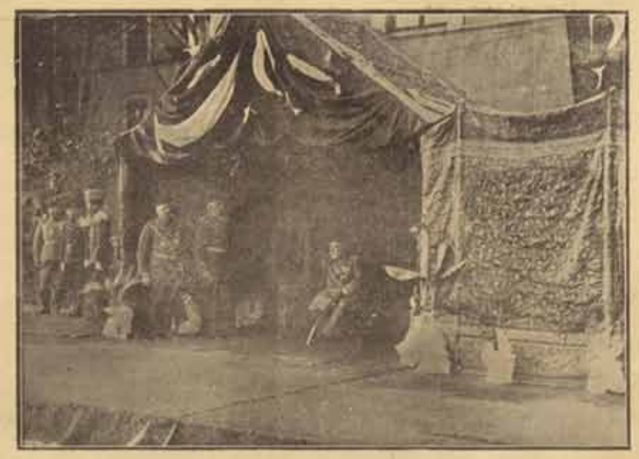
Yukarıda ak saçlı şahikalar dâima karla mestur, dâimâ kış... Aşağıda "Beyrut" her vakit yaz.. Ortada "Lübnan" sırtları her mevsimde bahar.. Burada çiçekler hiç solmaz. Otların yaprakları çiçekler gibi renklidir. Çiçekler ise yakutlar, firûzeler kadar parlak. Güneş dâimâ güler, hava ılıktır. Bütün mevsimlerin el ele vererek

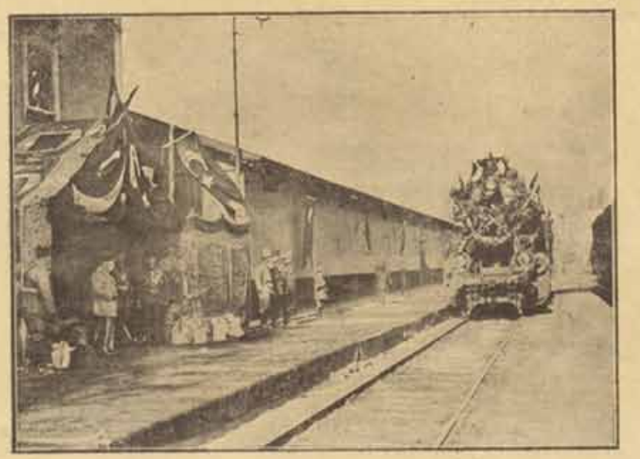

Trenden indikten sonra hükümdârân bir kata-i askeriyemizi teftiş buyuruyorlar.

Muazzez misafir ve büyük müttefiklerimiz haşmetlü İmparator ve Kral Şarl ve İmparatoriçe ve Kraliçe Zita hazerâtının istikbâlleri merâsiminden

بربرينه بوقدر يقين طولاشديغى بربركوروملامشدر.
دكزى سكزيوز متره يوكسكدن كوريبوردم:
بويوك، حاملى بر اطلسه بكزه‌ين بر دكز!..
اوقدر كه پك اوزاقلرده صولركوكلره چيقمش ويا كوك يرلره اينمك دكزه قارشمش ظن اولنور.
بيضاوى ماوى ونهايتسز برجوله بكزر. فقط جوللرك اخروى ايسيزلغلرى ايچنده، بيلديزلرك كوموش ايشيقلرى آلتنده قايوب كيدن كاروانلرى، دوه قطارلرى واردر. بو رأس ايسه بشقه بر جهانه عائدمش كى بوش، بوش..
نه بر كمى، نه بر صنمال.. هيچ بر شى يوق!.
آزدصره ساحلده بر شهريه قودورمش كى صالديران، خومورداماغرق قزل آلولر صاچان كوچوك بر

مركزى استانبوله صالونمزه انتظار شهانه
وق جهد وحيدالدين وشيراده عبدالمجيد افندير حضرتلرينه

بر منقبهٔ حرب : « رسم كچيد »

آه نه كوزل!.. ديك يماجلو.. قديفه يوصوتى قيالر.. ساكن ووقارلى مبشه ظاجلرى.. التحفيف روزكارله اوغولداياں، قولاقلره كورلتك فيصلداياں نارين چام قدانلرى.. وادى كناولرينه تيه‌جكلره. هربره صاچلمش قرمزى كره‌مبتلى طاش‌ه‌ولر.. يونلرى بربرينه ربط ايدن وجوق كره اكريله بوكريله يوكسلن يوللر.. بورامى « لبنان » در.
اوزاقلرده ه‌ولرى، مناره‌لرى، فابرقه باجالريله پك كوزل سچيلن « بيروت » شهرى، دها صوكره آق دكزك انكين صولرى.
بوقاريده آق صاچلى شاهقه‌لر دائما قارله مستور، دائما قيش.. آشاغيده « بيروت » هر وقت ياز.. اورتاده « لبنان » صيرتلرى هر موسمده بهار.. بورادە چيچكلر هيچ صولماز. اوتلرك پارلاقلرى چيچكلرى رنكليدر. چيچكلرايسه ياقوتلر، فيروزەلر قدر پارلاق. كونش دائما كولر، هوا ايليقدر. يونون موسملرك آل آله ويرمدك

حشمتماب مسافر لرمزى حامل دورنامسه نره يه يانه‌جق شيركتى

دشمن كيسى كورولور. بو اويله بر قارنالدركه بش، آلتى آيده بركره اوچار وهمان قاچلى يووا. شه چكيلر. صولرينه ايسيزيه‌ن اوكسوزدر. جوق كره روحى بوغان ايشته دكزك بوحالدر.
بركون يه‌ن دالمشدم.

توقدن ايشكدن سكره حسنه‌دارن بر قطعهٔ عسكريه‌مزى تفتيش بيوريورلر

معزز مسافر ويوك متفقلرمز حشمتلو ايمپراطور وقرال شارل وايمپراطوريچه قرالیچه زيتا حضرلرينك استقباللرى مراسمندن

Bu gözler mehtâbsız bir geceyi andırıyordu.

- Nerelisin? Adın ne?.

- Yozgadlı, Durmuş oğlu Veli.

- Keyifsizsin gâlibâ?

- Hayır!.. diye başını salladı. Sonra anlamadığımı görerek ilâve etti:

- Yaralı idim, yaralı... taburcu oldum da.

- Nerelerde harb ettin, nerede yaralandın, anlatır mısın? Muhatabım anlatmayı o kadar sevmiyordu. Bir müddet düşündükden sonra:

- Hangi birini anlatayım. Uzun iş. [Başını salladı] Tanrı ne yazdı ise başa o gelir. Yine de kavgaya gireceğim. Dinim, devletim için.. diyerek yavaş yavaş uzaklaşıp gitti.

Muammaya benzer bir sır taşıyan bu neferin hâli bende bir te'sîr yapmıştı. Ara sıra onun solgun yüzü, dalgın ve manâlı gözleri, durgun tavrı gözümün önünden geçerdi.

* * *

İki ay sonra havanın ılık

Zat-ı hazret-i padişahî büyük müttefikleriyle saltanat arabasında

İmparatoriçe Hazretleri veliahd-ı saltanat-ı seniyye ile birlikte

ve güneşli bir gününde talim meydânından boru sesleri geliyordu. Burada küme küme askerler talim ediyor, bazen de umûmî yürüyüş yapıyorlardı.

Oh!. Bu ne kadar hoştu!. Muzıkanın mevzûn ve kuvvetli

Denize bakıyordum. Hayâlimden Barbaros Hayreddinler, Baba Oruçlar, Turgutlar, Piyâleler, Kılıç Aliler geçiyordu. Akdeniz'e - bir havuz imiş gibi - hâkim olduğumuz târihî anları hasretle yâd ediyordum.

Kulağımda yorgun ve fasılalı bir ses dalgalandı:

- Ah, ah!..

Bu ses yirmi adım ötedeki ağaçların altından geliyordu. Bir taşın üstünde kanburlaşmış, yığılır gibi oturmuş bir asker karaltısı vardı. Biraz sonra bu gölge yavaş yavaş yukarılara çıkmaya çalışıyordu. Yola doğru yaklaştım.

Bunun siyah gözlerinde bir sönüklük.. esmerce yüzünde bir toprak sarılığı görülüyordu. Çatlak ve kurumuş dudaklarının arasından bembeyaz dişleri parlıyordu. Ne kadar zayıf da olsa kalın kemikleri ve geniş göğsüyle bunun evvelce nasıl bir demir vücûd olduğu anlaşılıyordu.

- Geçmiş olsun hemşehrim! dedim.

- ...

Hiç tavrını bozmadı. Yalnız gözlerini bana çevirdi.

دكزه باقيوردم. خيالمدن ماريوس خيرالدينلر، بابا اوروجلر، طور-غودلر، پياله‌لر، قليچ عليلر كچيوردى. آق دكزه – بر حوض ايمش كبى – حاكم اولديغمز تاريخى آنلرى حسرتله ياد ايدييوردم.

قولاغمده يورغون وفاصله‌لى بر سس دالغالاندى:

— آخ، آخ...

بو سس بكرمى آديم اونده‌كى آغاجلرك آلتندن كليوردى. بر طاشك اوستنده قابورلاشمش پيقيلر كبى اوطورمش بر عسكر

بوكوزلر مهتابسز بر كيجه‌يى آكديريبيوردى.

— نه‌ليسك، آدك نه؟.

— يوزغادلى، دورمش اوغلى ولى.

— كيفسزسك غالبا؟

— خايرا!.. ديه باشنى صاللادى. صوكره آكلامادينمى كورمك علاوه ايتدى:

— يارالى ايدم، يارالى.. طايورجى اولدمده.

— نه‌لرده حرب ايتدك، نه‌ده يارالاندك، آكلاتيرميسك؟

عاطفم آكلاتمغى اوقدر سومه‌يوردى. برمدت دوشوندكدن صوكره:

— هانكى برينى آكلاتيم. اوزون ايش. [باشنى صاللادى] تاكرى نه يازدى ايسه باشه او كلير. يندده غوغايه كيرمه‌جكم. دينم، دولتم ايچون.. ديه‌رك ياواش، ياواش اوزاقلاشوب كيتدى.

معمايه بكزر بر سر طاشيان بوتفرك حالى يندده برتأثير ياپمشدى. آزه صره اونك صولغون يوزى، دالغين ومعنالى كوزلرى، طورغون طورى كوزيمك اوكندن كچردى.

ابكى آى صوكره هوانك ايليق

ذات حضرت پادشاهى يوك متفقلرله سلطنت آرابا سنده

قارالتيسى واردى. برآز صوكره بوكولكه ياواش، ياواش يوقاريلره چيقمغه چاليشيوردى. يوله طوغرو يقلاشدم.

يونك سياه كوزلرنده بر سونو- كلك.. اسمرجه يوزنده برطوبراق صاريلغى كورولیوردى. چاتلاق وقوروميش دوداقلرينك آره‌سندن بم بياض دشلرى پارلايوردى. نه‌قدر ضعيف ده‌اولسه قالين كيكلرى وكنيش كوكسيله يونك اوجله فصل بر دمير وجود اولديغنى آكلاتيليوردى.

— كچمش اولسون همشهرم! ديدم.

— ...

هيچ طورغنى بوزمادى. يالكز كوزلرنى بكا چويردى.

ابچه‌اطوريچه حضرتلرى ولى عهد سلطنت سنيه‌لرينك بر بولكره وكونشلى بركونده تعليم ميدانندن بورى سسلرى كليوردى. بوراده كومه كومه عسكرلر تعليم ايديبور، بعضاً ده عمومى يورويش ياپيورلردى.

اوخ!. يونه قدر خوشدى!. موزيقه‌نك موزون وقوتلى

İmparator ve İmparatoriçe hazerâtı müze ziyâretinde Müze-i Hümâyûn bahçesinde teşrifât memurlarını takîben ve müze-i askeride Mehter-i Hâkânî muzikasını dinleyerek geçerlerken

Hükümdârân hazerâtı Saraybunu rıhtımından yedi çifte saltanat kayığıyla avdet buyuruyorlar

darbelerine, bir anda atılan adımların sesi karışıyordu. Bastonumu bilâ-ihtiyâr ben de onlara uydurarak yerlere vuruyordum. Coşkun bir dervîşe benzemişdim... Hiçbir salonda, hiçbir raks bu kadar yüksek ve temiz bir te'sîr yapamazdı. Burada sanki yüzlerce değil, yürüyen tek vücûd, çarpan bir kalp vardı. Kan, can saçarak yine bir olan sevgili maksada kavuşmak isteniliyordu.

Bu askerler geçerken birine karşı bana tanımak hissi geldi. Sonra anladım ki bu "Veli"dir; lâkin ne kadar değişmişti. Kumanda altında ne kadar çevik bir vücûd olmuşdu.

Geçmiş şeyleri ve hayretimi oradaki genç zabit beye anlatınca dedi ki:

- Ooo!.. Eğer siz bu neferin menâkıbını bilseniz hayretiniz büsbütün artar. Bu bir nâdiredir. Bu adam Erzurum'da, Çanakkale'de, Sînâ'da kahramanlıklar göstermişdir. Bu muharebelerde bulunan arkadaşları, onun hâllerini saymakla tüketemezler. Kendisine sorulursa bir şey söylemez. Nişânları, madalyaları vardır, takmaz. Fakat vücûdu görülse her kahramanlıktan birer nişâne almıştır.

Sol ayağının iki parmağı

ضربه‌لرینه برآنده آتیلان آدیملرك سسی قار. یشیوردی. باستونمی بلا اختیار بنده اونلره اویدیره‌رق یرلره اورییوردم. جوشغون بر درویشه بکزه‌مشدم.. هیچ برسالونده، هیچ برقص بوقدر یوکسك وتیز برتأثیر یاپامازدی. بورادہ صانکه یوزلرجه‌دکل، یوروین تك وجود، چارپان بر قلب واردی. قان، جان صاچارق یئه براولان سوکیلی مقصدہ قاووشمق ایسته‌نیلیوردی.

بو عسکرلر بکرکن برینه قارشی بکا طاتلیق حسی کلدی. صوکره آکلادم که بو «ولی» در؛ لکن نه قدر دکیشمشدی. قوماندا آلتنده نه قدر چویك بر وجود اولمشدی.

امیرالمؤمنین وامیرالموحدین حضرتلری موزه‌یی زیارت‌نده موزهٔ همایون بنجه سنده تحریفات مأمورلرینی تعقیباً و موزهٔ عسکریده مهتر خاقانی موزیقه‌سنی دیکله‌یه‌رك بکرکن

حکمدارانه حضرتلری سرای برونی برخنده بدی جفته سلطنت قایقلرینه عودت بیوریورلر.

کچمش شیلری و حیرتمی اورادہ‌کی کنج ضابط بکا آکلاتجه دیدی که:

— اووا.. اکر سز بوتفرك مناقبی بیلسه‌کز حیرتکز بسبتون آرتار. بو بر نادره‌در. بو آدم آرضروحده، چناق قلعه‌ده، سیناده قهرمانلقلر کوسترمشدر. بو محاربه‌لرده بولنان آرقداشلری، اونك حالاتی صایقله توکشه‌مزلر. کندیسنه صورولورسه برشی سویله‌مز. نشانلری، مدالیه‌لری واردر، طاقماز. فقط وجودی کورولسه هرقهرمانلقدن برر نشانه آلمشدر.

صول آیاغنك ایکی پارمغی

Bu kahramanın her gün işitilen birçok işleri eksik değildir.

* * *

Başka bir gün talîm meydânında "resm-i geçîd" tecrübesi yapılıyordu. Çantalar sırtta, tüfenkler omuzda, asker dalgalanarak yürüyordu, yürüyordu.

Muzıkanın yanında, zâbitlerin bulunduğu yerde idim. Başlar birden bize doğru dönüyor, yanık çehreler, keskin bakışlar dehşet saçıyordu. Üzerimize dikilen bu sert bakışlar altında kalb titriyordu. O gözlerin derinliklerinde mâzînin, hâlin şerefli akisleri görülüyordu.

İlk sırada yüksek boyu, esmer çehresi, ateşli gözleriyle "Veli" geçdi. Gözlerimin içine bakarken sarsıldım ve bütün varlığım eriyor sandım.

O iki siyah ve hem de nurlu adesede bütün dedelerin kahraman ruhlarını görür gibi oldum. Orada İstanbul fethi, Mısır, Viyana seferleri, şimdiki harbin Çanakkale zaferi... her şey okunuyor, memleketi bugün yaşatan meziyet ve kuvvet orada bana bakıyordu.

Bütün millî mefâhir yaşaran gözlerimin önünde manevî bir "resm-i geçid" yaparken hâlâ varlığını gördüğüm o meziyetin karşısında pek derin bir hürmetle yerlere eğildim.

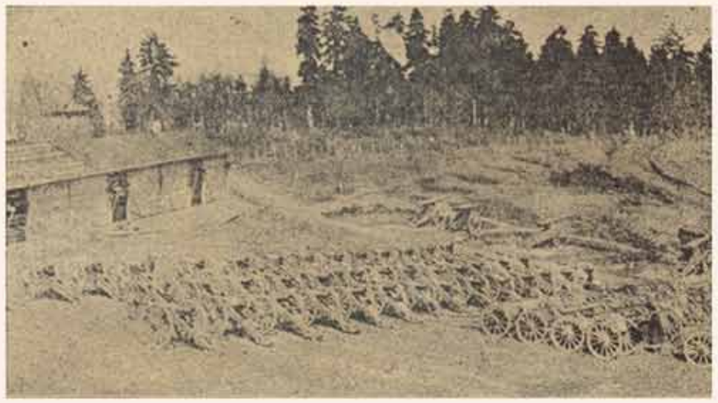
Lübnan, Âliye 24 Şubat 334

İzzet Ulvi

Kafkas cephesinde soğukdan düşmüştür. Orada çete imiş. Geceleri gizlice giderek bir hafta zarfında beş düşman köyünü ateşe verip karşısında ısınmış.

Çanakkale'de siperlerde meşhur bombacı imiş. Düşmanın siperine kadar sürünerek gider, bombalar atarmış. Uyuklayan bir Avustralyalı nöbetçi düşman neferinin tüfengini almış ve yavaşça ayağına ip takarak kendi siperimize herifi bağırtarak çekebilmişdir. "Veli" düşman tarafından atılan bazı bombaları patlamaksızın yakalayıp geri gerisine onlara atmakdan pek zevk alır ve çok defa bu işi yaparmış ve hatta bu bombalardan biri elinde patlamış.. Avucunun içinde, başında kabalağının altında büyük yara yerleri vardır.

Sînâ'da da buna benzer yiğitlikler yaparak yaralanıp geldi. Doktorlara rica ile daha yaraları tamamen iyi olmadan hastahâneden tabura çıktı.

Trabzon'da:

Düşmandan muhtelif çapda iğtinâm etdiğimiz toplardan bir kısım ve bunlardan on beşlik bir top başında ordu kumandanı maiyetine emir i'tâ ve Batum'a harekete müheyya bir alayımızın kıtaâtını teftiş ederlerken.

(قافقاس) جبهه‌سنده صوغوقدن دوشمشدر . اورادە جنه ايمش . كيجه‌لرى كيزليجه كيدەرك برهفته ظرفنده بش دشمن كويى آتشه ويروب قارشوسنده ايصنمش .

(چناق‌قلعه) ده سيرلرده مشهور بومباجى ايمش . دشمنك سيرينه قدر سوروندەرك كيدر ، بومبالر آتارمش . اوپوقلايان بر (اوسترالياللى) نوبتجى دشمن ظرفك تفنكلرى آلمش وياواشجه آياغنه ايپ طاقەرق كندى سيرينه حريفى ياغمر طارق چكيبيلمشدر . «ولى» دشمن طرفندن آتيلان بعض بومبالرى پاطلامقسزين ياقالايوب كرى كريسنه اونلرە آتمقدن پك ذوق آلير وچوق دفعه بوايشى ياپارمش وحتى بوبومبالردن برى ألنده پاطلامش..

آووجنك ايچنده ، باشنده قالاغنك آلتنده بوبوك ياره برلرى واردر .

(سينا) دەده بوكابكر ريكتلكلر يەرق پارالانوب كالدى . دوقتورلرە رجا ايله دها يازه‌لرى تماماً اپى او . لمادن خسته خانه‌دن طابوره چيقدى .

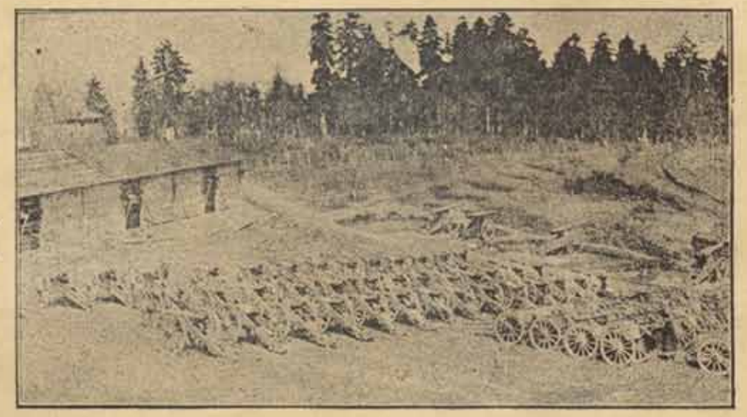
ايلك صره‌ده بوكسك بويى ، اسمر چهره‌سى ، آتشلى كوزلريله « ولى » گلدى . كوزلرينك ايچنه باقاركن صارصيلدم و بوتون وار لغم آريپور صاندم .

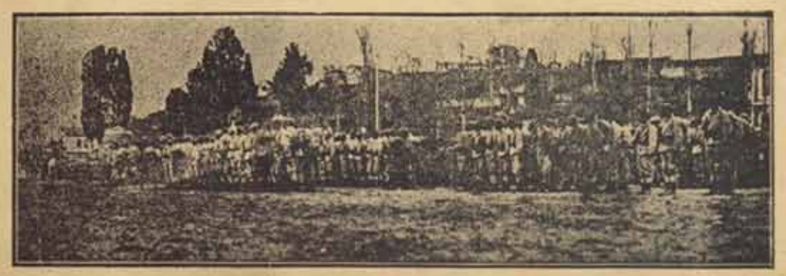
اوايكى سياه وهم ده نورلى عدسه‌ده بوتون دەده لرك قهرمان روحلرينى كورر گى اولدم . اورادە استانبول فتحى ، مصر ، وياڤه سفرلرى ، شمديكى حربك چناق قلعه ظفرى .. هر شى اوقوتيور ، مملكتى بوكون پاشادان مزيت وقوت اورادە بكا باقيوردى .

بوتون ملى مفاخر پاشاران كوزلرينك اوكنده معنوى بر « رسم گيدە » يا پاركن حالا وارلغى كورديكم او مزيتك قارشوسنده پك درين بر حرمتله يرلرە ەگيلدم .

لبنان ، عاليه ٢٤ شباط ٣٣٤

عزت علوى

طرابزونده :

دشمندن مختلف چاپدەغمز ايتديكمز طوپلردن برقسم ، وبو . لردن اون بشلك بر طوپ باشنده اردوقوماندانى معيتنه امر اعطا وباطومه حركته مهيا بر آلايزك قطعاتى تفتيش ايدركن .

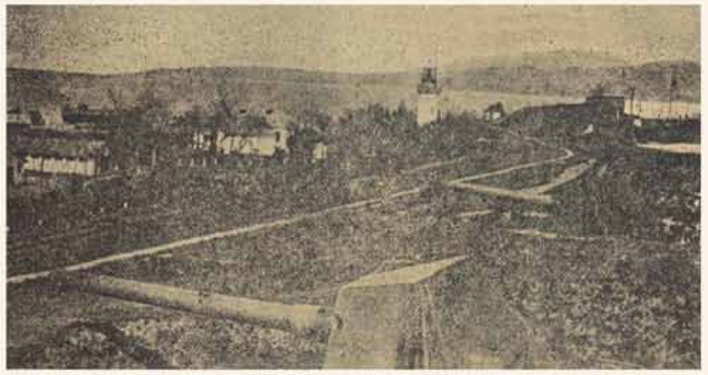
gayr-i kâbil-i afv bir cürmün tel'înâtını görür gibi oldum.

Huzû ve huşû ile onların harîrî ve semâvî ayakları önünde eğildim. Mensûb olduğum gençlik nâmına ricâ ve niyâz-ı afv etdim.. Bana yüksek dağlardan, sarp ve çetin kayalıklardan billûrî sular kaynayan yamaçlardan aks eden müstehzî kahkahalarla cevab verdi...

Ellerinde sazlar, udlar, rebâblarla kırık bir beste-i hicrân terennüm eden, sazlarının her bir nağme-i eleminden bir meal, bir kâinât-ı yas ve garâm inleyen

Batum sâhil istihkâmâtından biri

Siperli sâhil topuyla mücehhez diğer bir istihkâm

diğer bir kâfile-i bâkirenin bezm-i îd-i elemine iltihâk etdim...

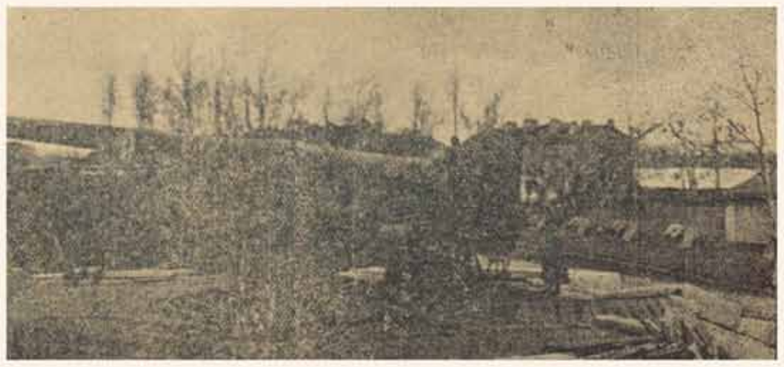
Bana uzun ve şeffâf gecelerde yıldızların esrârından birer neşîde-i firâk, kendilerini tanımayan Türk gençliği için uzun bir mersiye-i sitem ü itâb terennüm etdiler. Sazlarında öyle nağmeler, öyle elemler, öyle emeller ağlıyordu ki bunların itâb-ı zehrîni karşısında

KAFKAS İLHÂMLARI

Efkâr ve hissiyâtı mâzînin kahr-ı mechûlât-ı vesî'ine doğru sürükleyen, tabîatın birer şaheser ibdâ'ı gibi pürvekâr azamet-nümûn her türlü irâdâta hâkim olan cibâl-i mürtefi'a-i müteselsilenin bağrını haşîn ve gazûb iniltilerle parçalayan serî'u'l-cereyân âsi derelerde milliyetimin neşîde-i ruhunu dinledim. Buzlu ve beyaz şâhikalarında kartallar süzülen, saf ve berrâk semâsında yırtıcı kuşların vahşî sadâları işitilen sık ormanlıklarının metîn ve yüksek dallarında atmacaların şahinlerin saâdet çığlıkları duyulan bu sa'bul-mürûr muhitin ıssız ve kimsesizliklerinde "Hind'in ve "Ganj"ın efsânevî bâkir ilhâm perileri dolaşıyordu.

Ben onları tanıdım... Başlarında fildişinden hilâlî ve nûrânî taraklar, kollarında ve ayaklarında altın ve gümüş halhallar, dişi arslan postlarından yapılmış sedirlerde nîm-uryân uzanan beyaz ve penbe vücûdlu Hind'in ve Şark'ın bu müstesnâ melikeleri hasret ve elemle ağlıyordu.

Gözlerinde uzun ve acı bir metrukiyetin elemleri, ruhlarında kırılmış ve ihmâl edilmiş bir kadın gurûrunun feci' kîn ve intikâmları parlayan, gülerken penbe yanakları çukurlaşan inci dişli efsânevî Şark güzellerinin anlaşılmaz, derin ve nâmütenâhi kalblerinde kadr nâ-şinâs Türk gençliğine karşı

Elimize düşen ganâimden: Batum istihkâmlarında uzun menzilli 25 santimlik diğer bir top

قفقاس الهاملرى

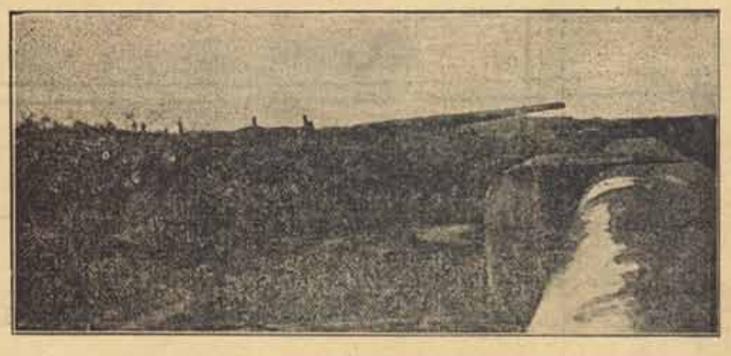
افكاروحسياتى ماضينك قهر مجهولات وسيعه‌دوغرو سوروكله‌ين، طبيعتك برر شاه اثر ابداعى كى پروقار عظمتمون هردرلو ارادانه حاكم اولان جبال مرتفعهٔ متسلسله‌نك باغريشى خشين و غضوب اينلتيلرله پارچالايان سريع الجريان ماصى دره‌لرده ملتمك نشيدهٔ روحى ديكله‌دم بوزلى و بياض شاهقه‌لرنده قارتالار سوزولن، صاف و براق سماسنده پيرتجى قوشلرك وحشى صدالرى ايشيديلن ضيق اورمانلقلرينك متين و يوكسك دالارنده آتمجه‌لرك شاهينلرك سعادت چيغليقلرى دويولان بو صعب المرور محيطك ايصسز و كيمسه‌سز لكلرنده « هندك » وقافج‌ك افسانوى باكر الهام پريلرى دولاشيوردى.

بن اونلرى طانيدم.. باشلرنده فيل ديشندن هلالى و نورانى طراقلر، قوللرنده و آياقلرنده آلتين و كموش حلحاللر، ديشى آرسلان پوستلرندن يابيلمش سدير. لرده نيم‌عريان اوزانان بياض وپنبه وجودلى هندك وشرقك بو مستثنا مليكه‌لرى حسرت والمله آغليوردى.

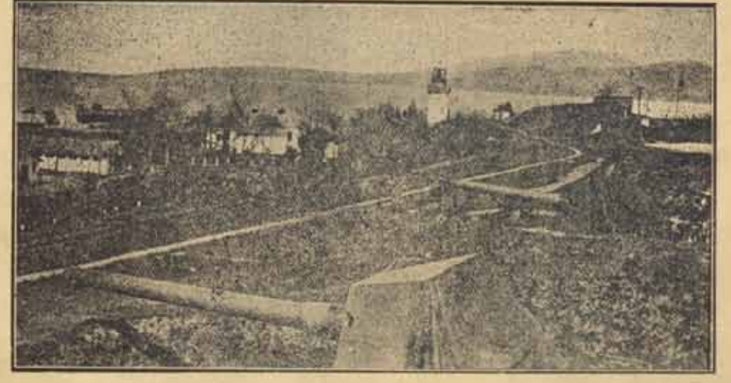
كوزلرنده اوزون وآجى بر متروكيتك المرى، روحلرنده قيرلمش و اهمال ايدلمش بر قادين غروريتك فجيع كين وانتقاملرى پارلايان، كولركن پنبه ينا قلرى جوقورلاشان ايچى ديشلى افسانوى شرق كوزللرينك آكلاشلماز، درين و نامتناهى قلبلرنده قدر ناشناس تورك كنجلكنه قارشى غير قابل عفو بر جرمك تلعيناتى كودر كبى اولدم.

خضوع وخشوع ايله اونلرك حرريرى وسماوى آياقلرى اوكنده اكيلدم. منسوب اولديغم كنجلك نامنه رجا ونياز عفو ايتدم.. بكا يوكسك داغلردن، صارب وچتين قيالقلردن بلودى صولر قايناياق يماجلردن عكس ايدن مستهزى قهقهه‌لرله جواب ويردى...

الرنده سازلر، عودلر، دياپازله قريق پرسنهٔ محزان ترنم ايدن، سازلرينك هر بر نغمهٔ المندن برمال، بركانلك ياس وغرام ايكله‌ين

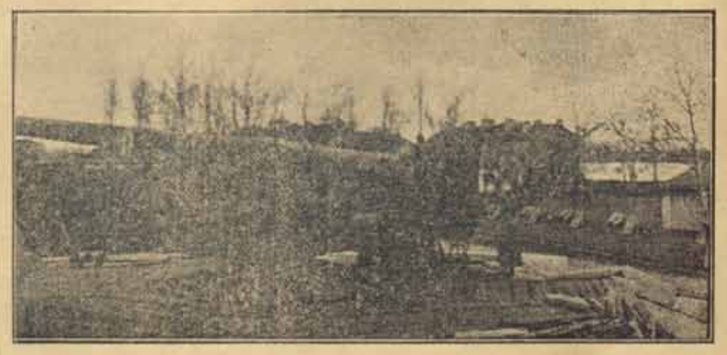
باطوم ساحل استحكاماتندن بری

سيرلى ساحل طوپلريله مجهز ديكر بر استحكام

ديكر برقافلهٔ باكرينك بزم عيد المله التحاق ايتدم. .

بكاوزون وشفاف كيجه‌لرده بيلديزلرك اسرارندن برر نشيدهٔ فراق، كندیلرينى طانيمايان تورك كنجلكى ايچين اوزون برمرثيهٔ ستم وعتاب ترنم ايتديلر. سازلرنده اويله نغمه‌لر، اويله المار، اويله المار آغليوردى كه بونلرك عتاب زهرينى قارشيسنده

المزه دوشن غنائمدن : باطوم استحكاملرنده اوزون منزلى ٢٥ سانتيمك ديكر بر طوپ

Uzun bir uykunun rüyâ-yı pür-va'dinden uyanır gibi mahmur ve câzib gözlerini bana çevirdi, hafîf ve acı bir tebessümle başlayan hitâbesi zâtına hâs bir ihtişâm ve ulviyet içinde tannân yükseliyor, yükseliyor, bir halâvet kesb ediyor ve sonra yine sesinin perdeleri kelimelerin me'ânî-i kendi günâh-ı ihmâlimi afv etdirmek için bu yekdiğeriyle karışarak, imtizâc ederek boğulmuş gibi çıkan asabî nağmelerin aheng-i sûziş ve giryânına ben de peyrev oldum.

Güzel bâkirelerin penbe ve ince dudaklarında terennüm eden hafîf ve lâkayd bir ibtisâm-ı elîm bana acı bir me'âl-i hitâb oldu.. Nârin ve mütenâsib vücûdları bir tüy, bir melek hiffetiyle yükseldi, yükseldi ve uçdu. Benden daha uzaklara, uzak yerlere kaçdılar..

İşte: Diğer mutenâ bir sehpâ-yı ıyş u tarab.. yâkut kadehler, gûnâ-gûn rahîklar, ay yüzlü, şeffâf ve billûr tenli sâkiyeler, güller, lâleler, leylaklarla müzeyyen bir bezm-i sa'd ve Cem-âyîn.

Önünden küçük ve berrâk bir su geçen, yeşil çimenler üzerine mevzu, sadef ve gümüş kakmaları

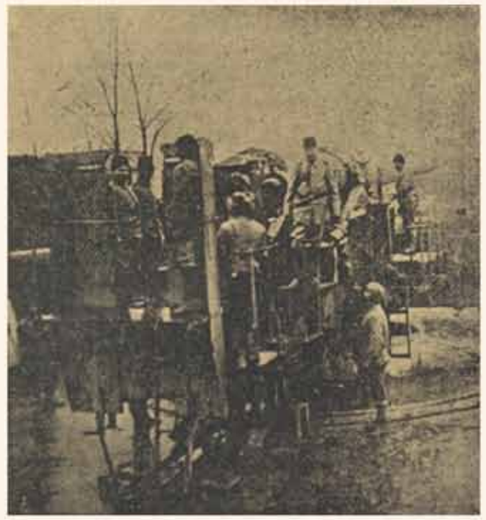

Batum sâhil istihkâmatında muğtenem uzun menzilli bir topu Başkumandan Vekîli ve maiyyeti muâyene ederlerken

muhtelifesi ile hem-âhenk olarak alçalıyor, alçalıyor, sükût ve hilmiyyet buluyordu. Böyle alçalan ve yükselen şâhâne bir üslûb-ı beyân içinde bana:

- "Rûh-ı milliyetini, ilhâm-ı şi'rini yabancı ve başka iklimlerde arayan genç ve sefil, serseri şâir!.." dedi.

Asırlarca İran'ın rastıklı ve sürmeli mahbûblarının menâbi'-i ân ve bedî'i karşısında bir galat hisle zevk-i milliyetini şi'r-i hüsn ve nazmını sahte bir edâ ile terennüm etdin, bu ma'sûm ve câhil milletinin zevk-i bedîne "hammâmiyeler" "gulâmiyeler" "türâbiyeler"le güldün. Memleketinin bütün şeyh u şâbı ruhlarında İran'ın ve Bizans'ın fesâd-ı ahlâkını buldu. Buna sen rehber oldun. Kendi zevkim diye başkalarının fesâd-ı zevkini, kendi sanatım diye başkalarının piç ve soysuz sanatını, kendi rûhum diye tamâmıyla senin ismet-i milliyetine yabancı bir rûhiyeti neşr ve tesâhub ettin. Şimdi de acemi bir tahavvülle garba döndün... Yenilik ve bedâyi nâmına garb âleminin bin türlü hezeyânlarına "sanat" diye sarıldın! Düzgünlü

Bu toplardan birinin arka cihetten görünüşü

Batum'da "Bâzirgân" sâhil istihkâmında 25 santimetrelik uzun menzilli bir topun önden görünüşü

pûşîde-i zîbânın ipek saçakları arasından görünen sedir-i muallâya uzanmış; başında murassa' bir tâc-ı bî-bahâ, elmaslı nargilesinin helezonlu mavi dumanları arasından bir mâzî-i zî-ihtişâmın azamet ve muvaffakiyetini mütehassir bir iştiyâk ile seyr eder gibi dalgın, kuş tüyü yasdığına dayanmış bir melîke-i cemâl, bir sultân-ı şi'r-i hüsn ü ân!.. Ağır ağır., bir vaz'-ı edeb ve ihtirâm ile huzûr-ı haşmetine sokuldum. Böyle vahşî, kimsesiz ve uzak iklimlerde garîbü'd-diyâr bir gencin sergüzeşt-i felâketini hâk-pây-i gurûr ve ihtişâmına arz etmek istedim.

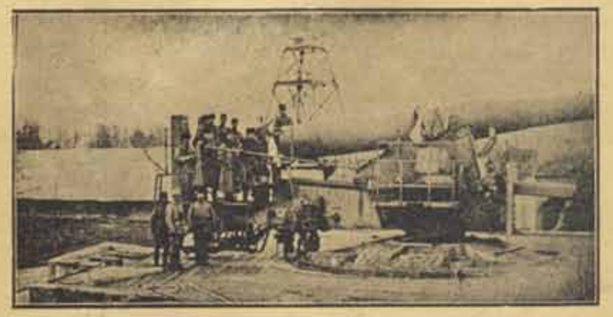
كندى كناه اهالى عفو ايتديرمك ايچين بو يكديكريله قاريشه‌رق ، امتزاج ايدرك بوغولمش كبى جيقان عصبى نغمه‌لرك آهنك سوزش وكريانسه ينده پيرو اولدم.

كوزل باكه‌رك پنبه و اينجه دودافلرنده ترنم ايدن خفيف ولاقيد براپتسام اليم يكاآجى برمأل خطاب اولدى..

نازين ومتناسب وجودلرى برتوى، برملك خفتيله يوكسلدى،يوكسلدى‌واوچدى. بندن دها اوزاقلره، اوزاق يرلره قاچديلر ..

ايشته : ديكر معنا بر سهاى عيش وطرب.. ياقوت قدحلر ، كوناكون رحيقلر، آى يوزلى ، شفاف وبللور تنلى ساقيلر ، كلار ، لاله‌لر، ليلاقلرله مزين بر بزم سعد وجم ايدى.

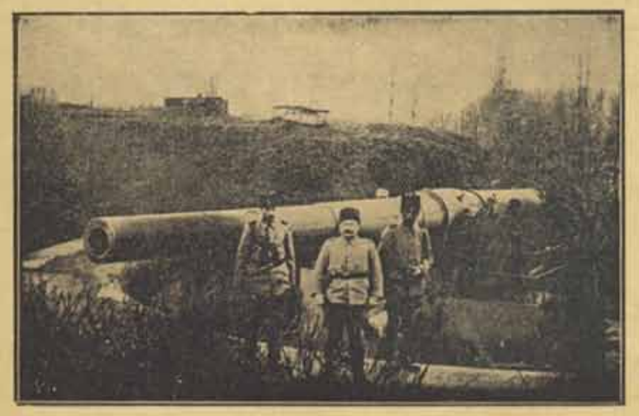
اوكندن كوچوك و براق بر صو كبى، يشيل چنلر اوزرينه موضوع، صدف وكموش قاقارى

باطوم ساحل استحكاماتنده مقتنم اوزون منزلى بر طوپ باسه قوماندانه وكيل ومعيني معاينه ايدرلركن

مختلفه‌سى ايله هم‌آهنك اوله‌رق آچاليور آچاليور . سكوت و حلميت بوليوردى. بويله آچلان ويوكسلن شاهانه بر اسلوب بيان ايچنده بكا: — « روح ملتى، الهام شعرى پيانجى‌و باشقه اقليملرده آرايان كنج وسفيل، سرسرى شاعرلر.. » ديدى .

عصرلرجه ايرانك راستيقلى و سورمه‌لى محبوبلرينك منابع آن و بديعى قارشيسنده بر غلط حسله ذوق ملتى شعر حسن و نظمى ساخته بر ادا ايله ترنم ايتدك ، بو معصوم و جاهل ملتك ذوق بديعنه «حمايه‌لر» «غلامبه‌لر» « ترابيه‌لر »له كولدك. مملكتك بوتون شيخ و شابى روحلرنده ايرانك و بزانسك فساد اخلاقى بولدى. بوكا سن رهبر اولدك . كندى ذوقم ديبه باشقه‌لرينك فساد ذوقى ، كندى صنعتم ديبه باشقه‌لرينك پيچ و صويسز صنعتى ، كندى روحم ديبه تماميله سنك عصمت ملتله پيانجى بر روحيتى نشر و تصاحب ايتدك . شيمدى‌ده عجبى بر تحوللهٔ غربه دوندك . . . يكبلك و بدايع نامنه غرب عالمنك بيك درلو هذيانلرينه «صنعت» ديبه صاريلدك ! دوزكونلى

باطوم ساحل استحكاماتنده ٢٥ سانتيمتره‌لك اوزون منزلى بر طوپ اوكدن كورونيشى

بو طوپلردن بريناك اوقه جهتندن كورونيشى

پوشيده زيبانك ابيك صاچلرى آرەسندن كودو. تن سدير معصلايه اوزانمش؛ باشنده مرصع بر تاج بى بها ، المالى نارگيله‌سنك حلزونلى ماوى دومانلرى آرەسندن بر ماضئ ذى احتشامك عظمت و موفقيتى متحسر بر اشتياق ايله سير ايدر كبى دالغين، قوش تونى ياصديغنه دايانمش بر ملكهٔ جمال ، بر سلطان شعر حسن وآن !.. آغير آغير.. بر وضع ادب واحترام ايله حضور حشمته صوقولدم . بويله وحشى كيمسه‌سز واوزاق اقليملرده غريب الديار بر كنجك سر. گذشت فلاكتى خاكسارى غرور و احتشامنه عرض ايتمك ايستدم .

KAFKASYA'DA OSMANLI ORDUSU

Kafkasya'da şanlı ordumuzun ihrâz eylediği muvaffakiyetler cidden parlakdır. Batum'da, Kars'da, Gümrü'de ordumuzun serî ve katî bir muzafferiyeti müteâkib inzibâtı temîn, refâh ve sükûnu tesis hususunda gösterdiği gayretler takdîr ve sitâyişe sezâdır.

Osmanlı neferleri bu muvaffakiyetler esnâsında fıtrî evsâfını, cesâretini, fezâilini tamâmıyla gösterdi. Düşman, şehrin mağazalarını yağma, halkını izac eylediği hâlde Osmanlı ordusu her aldığı şehre bir halâskâr sıfatıyla girdi, halkın refâhı, saâdeti temîn edildi. Batum buna parlak bir misâldir. Şehrin alındığı günün akşamı mağazalar açılmış, tiyatrolar başlamıştı. Halk, aylardan beri Bolşevikî mezâliminden bîzârdı. Kimsenin malı, canı, nâmusu taht-ı emniyette değildi. Osmanlı ordusu Batum'u müdâfaa edenleri def ve tenkîl etmekle, şehirde oturan sâkin halkın hayâtını ve malını da muhâfaza etti. Batum'da hemen hiç tahrîbât yoktur. Osmanlı neferinin terbiyesinden, sükûnetinden, tevâzuundan herkes memnûndur. Orada Osmanlı neferinin nâmı anıldığı zaman: "Asker!" derler. Rusça asker manâsına gelen (saldat) tabîrini kullanmaktan hazer ederler. Çünkü şekâvetleriyle, zulümleriyle halkın refâh ve sükûnunu ihlâl eden saldatlar ahâli üzerinde öyle fenâ bir

Şimâli Kafkas murahhasları ile Osmanlı heyeti Trabzon'da
Sağdan ön sıra Abdülmecîd Çermoyef, Haydar Yamanof, Mehmed Fâzıl Beylerle

boyalı fahş-âlûd ve bedmest-i huzûz Paris kadınlarında menba'-ı ilhamını arıyorsun!.. Halbuki; ne yazık!.. Senin cennet gibi bir yurdun, kevser gibi ırmakların, Olimplere, Parnaslara gıbta-âver İlâhî ve daha yüksek rûhânî Kafkasların var!..

Senin vatanının bâkireleri, senin vatanının yüksek ve İlâhî dağları, senin vatanının şeffâf ve billûrî gazub, köpüren dereleri şiirlerin için en feyyâz ve zengin birer defîne- i ilhâm.

Mukaddes yurdunun ilâhi menbalarından topladığın rengarenk çiçeklerden câzib ve sehhâr bir demet yap ve milletine armağan et!.. Onda sen; kendi rûh-ı şiirini, kendi rûh-ı milliyetini, kendi rûh ve hasret ve sanatını koklayacaksın; Türk milleti mevcudiyetiyle uğraşırken, Türk'ün orduları serhadlerde çarpışırken, Türk'ün memleketlerinde düşman kılıçları şakırdarken sen! Sen!.. sefil ve genç şâir!..

İran'ın rastıklı mahbûblarından, Frenk'in boyalı fâhişelerinden ilhâmını alamazsın."

Uzaktan ilerleyen bir ordunun tozdan kasırgaları göründü, şarkın bu güzel bâkireleri bu metîn Anadolu yavrularını takdîs ve selâmlamak için uçuştular.. ve artık onların yorgun, terleyen alınlarında bir riyâh-ı hayâtın ipek kanatları geziniyordu...

Bağlıköy: 8 Nisan sene 334

Ekrem Vecdet

Trabzon'da: Üçüncü Ordu erkânı ile Rauf Bey ve rüfekâsı metrepolid efendiyle

يوبالى فخش آلود، و يدست حظوظ پارس قادينلرنده منبع الهامى آريوورسك!.. جالبوكه؟ نه يازيق!.. سنك جنت كبى بر يوردك، كوركى ايرمافلرك، اولمپلره پارناسلره غبطه‌آور الهى وداها يوكسك روحانى قفقاسلرك وار!..

سنك وطنك باكرەلرى، سنك وطنك يوكسك والهى داغلرى، سنك وطنك شفاف وبلورى غضوب، كوپورەن دره‌لرى شعرلرك ايچين اك فياض و زنگين بر دفينهٔ الهام.

مقدس يورديشك الهى منبعلرندن طويسلادينك رنكارنك هيجكلردن جاذب و سحار بر دەمت پاپ وملتله ارمغان ايت!..

اونده سن؟ كنديروح شعرين، كنديروح مليتين، كنديروح و حسرت وصنعتى توفلا. يەجقسك؟ تورك ملتى موجوديتله اوغراشيرين، تورك اردولرى سر حدلرده جار پيشيركن، تورك مملكتلرنده دشمن قليچلرى شاقير داركن سن!.. سن!.. سفيل وكنج شاعر!..

ايرانك راستيقلى محبوبلرندن، فرنكلك يوبالى فاحشه‌لرندن الهامى آلامازسك.

اوزاقدن ايلرولين بر اردوئك توزدن قاسيرغالرى كورونديكى، شرفك يوكوزل باكرەلرى يو متين آناطولى ياوريلرى تقديس وسلاملامق ايچين اوچوشديلر.. و آرتق اونلرك يورغون، تراهين آلنلرنده بر رواح حياتك ايپك قادلرى كزيشيوردى...

باطوم كوى: ٨ نيسان سنه ٣٣٤

اكرم وجدت

شمالى قفقاس مرحصلرى ايله عثمانلى هيئتى طرفندەكى

قفقاسيه‌ده عثمانلى اردوسى

قافقاسيه‌ده‌كى عثمانلى اردومزك احراز ايلديكى موفقيتلر جداً پارلاقدر. باطومده، قارصده، كومريده اردومزك سريع وقطعى برمظفريتى متعاقب الضباطى تأمين، رفاه وسكونى تأسيس خصوصنده كوسترديكى غيرتلر تقدير و ستايشه سزادر.

عثمانلى تفرلرى بو موفقيتلر اثناسنده قطرى اوصافى، جسارتى، فضائلى تماميله كوسترمدى. دشمن، شهرك معازه‌لرينى يغما، خلقى ازعاج ايلديكى حالده عثمانلى اردوسى هر آلدغى شهره بر خلاصكار صفتيله كيردى، خلقك رفاهى، سعادتى تأمين ايلدى. باطوم بوكا پارلاق برمثالدر. شهرك آلديغى كونك آقشامى معازه‌لر آچيلمش، تيار تروار باشلامشدى. خلق، آيرديغى برى بالشەويكى مظالمندن بيزاردى. كيسەلك، مالى، جانى، ناموسى تحت امنيتده دكلدى. عثمانلى اردوسى باطومى مدافعه ايدنلرى دفع وتنكيل ايچكه، شهرده اوطوران ساكن خلقك حياتى و مالى‌ده محافظه ايتدى. باطومده هيچ تخريبات يوقدر. عثمانلى تفرينك تربيه‌سندن، سكونتندن، تواضعندن هركس ممنوندر. اورادە عثمانلى تفرينك نامى ايله كيلديغى زمان: «عسكر» ديرلر. روسجه عسكر معناسنه كلن (سالدات) تعبيرى قوللانمقدن حذر ايدرلر. چونكه شقاوتلريله ظالملريله خلقك رفاه و سكونتى اخلال ايدن سالداتلر اهالى اوزرنده اويله فنا بر

طرابزونده: اوچنجى اردو اركانى ايله رؤف بك ورفقاسى متروپوليه افندىيله

mağazaların birçoğunu yağma ettikleri hâlde Osmanlı askeri ateşten ve tecâvüzden kalan mağazaları oldukları gibi muhâfaza etmişdir.

Bütün Kafkasya Osmanlı neferinin halâskârâne himmetine, terbiyesine, inzibâtına meclûbdur. Türk nâmı refâh ve sa'âdetle mürâdif addedilmekdedir. Bolşevikî mezâliminden dilgîr olanlar, mallarını, saâdetlerini, haysiyetlerini fedâ edenler Osmanlıların vürûduna şiddetle muntazırdırlar. Hatta bu meyânda Rusları da zikr etmek îcâb eder. Yağmalardan, tecâvüzlerden müteessir olan Ruslar da Osmanlı askerini bir müncî sıfatıyla kabûl eylemişlerdir. El-yevm Kafkasya Osmanlıların faâliyetleri sâyesinde sükûn ve müsâlemet içindedir. Hemen her gün ve her gece oldu mu yağmagerliğe intizâren teessür ve heyecân içinde yaşayan halk, şimdi yeşil korularda güller ve çiçeklerin müzeyyen sayfiyelerinde müsterih ve âsûdedirler. Türk kılıcı, yalnız fütûhâta değil, refâh ve saâdete de hâdim olabileceğini bu defa pek parlak ve ebedî bir sûrette göstermişdir.

Osmanlı ordusunun gayret tesîr husûle getirmişdir ki, (saldat) nâmı âdetâ (şekâvet)le mürâdif addedilmişdir. Binâen-aleyh hiçbir Rus Osmanlı neferine kendi lisânında bile (saldat) tabîrini kullanmaz.

Batum'da Osmanlı askerinin gösterdiği fezâil herkesin takdîrini celb eylemiştir. Bu sebebe mebnîdir ki. Harbiye nazırı paşa hazretleri maiyyetleri erkânıyla Batum'a girdikleri gün Rusların şevk ve heyecânı da

Başkumandan Vekâli Akdeniz vapurunda askerimizi selâmetlerken

Karadeniz'e müheyyâ-yı hareket Akdeniz vapurunda kataâtı teftîş

İslâm ahâlinin alkışlarına karışıyordu. O gün Batum parlak bir sûretde donatılmıştı. Büyük binâlarda Osmanlı bayrağı temevvüc ediyordu. Ruslar bile Osmanlı erkânını görmek için sokaklarda koşuşuyorlardı. Muntazam caddelerde, büyük binalar ve mağazalar önünden Osmanlı askerinin sâkin ve mütevâzi tavırlarıyla nöbet bekleyişleri büyük bir ehemmiyeti şehri kılıçlarıyla fetheden Osmanlılar, firârilerin mallarını da silâhlarıyla muhafaza etdiklerini gösteriyordu.

* * *

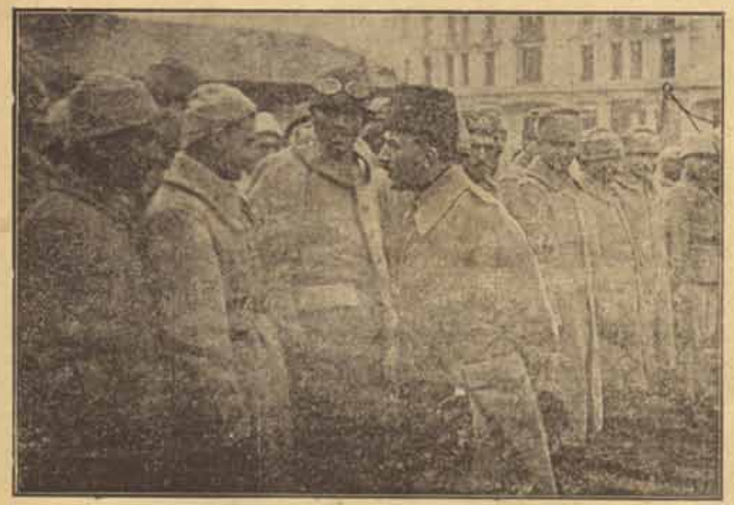
ve metânetiyle elde edilen vilâyetler dünyanın hemen en güzel yerleridir. Kars ve Ardahan, târihimizin zaferle mâlî sahîfelerinde pek dil-nişîn hâtıraları ihtivâ eder. Osmanlı hâtırâtı bu güzel beldelere târihî ve an'anevî rabıtalarla merbûtdur. Ardahan'da geçen Osmanlı hayâtı, Kars'ın fedâkârâne

Batum'da gösterilen inzibât ve hüsn-i idâre, aynen Kars'da, Ardahan'da da câridir. Osmanlı askeri hemen bütün mağazaları muhâfaza etmişdir. Her mağazanın ve banka binâsının önüne sûret-i muntazamada nöbetçiler konulmuşdur. Kars'ı müdâfaa edenler şehrin kısm-ı azâmını ihrâk,

تأثير حصوله كتيرمشدركه، (صالدات) نامى عادتا (شقاوت)له مرادف عد ايدلمشدر. بناءً عليه هيچ بر روس عثمانلى تقريبه كندى لسانيله (صالدات) تعبيرينى قوللانماز.

باطومده عثمانلى عسكرينك كوسترديكى فضائل هركسك تقديرينى جلب ايلهمشدر. بو سيه بيندركه، حربيه ناظرى پاشا حضرتلرى معيتلرى اركانيله باطومه كيردكلرى كون روسلرك شوق و هيجانى ده

قره دكزه مربوط ى حركت آمه دكز واپورنده قطعاتى تفتيشى

روسلرى ده ذكر ايتمك ايجاب ايدر. يغمالردن، تجاوزلردن متأثر اولان روسلرده عثمانلى عسكرينى برمنجى صفتيله قبول ايتمشلردر. اليوم قافقاسيه عثمانليلرك فعاليتلرى سايه سنده سكون ومسالمت ايچنده در. همان هر كون و هر كيجه اولدى‌مى يغما كرلكه انتظاراً تأثر و هيجان ايچنده ياشايان خلق، شمدى يشيل قورولرده، كلر وجيچكلرك مزين صيفه‌لرنده مسترغ وآسوده‌درلر. تورك قيلجى، پالكز فتوحاته دكل، رفاه وسعادته‌ده خادم اولا بيله‌جكنى بو دفعه يك پارلاق وابدى بر صورتده كوسترمشدر.

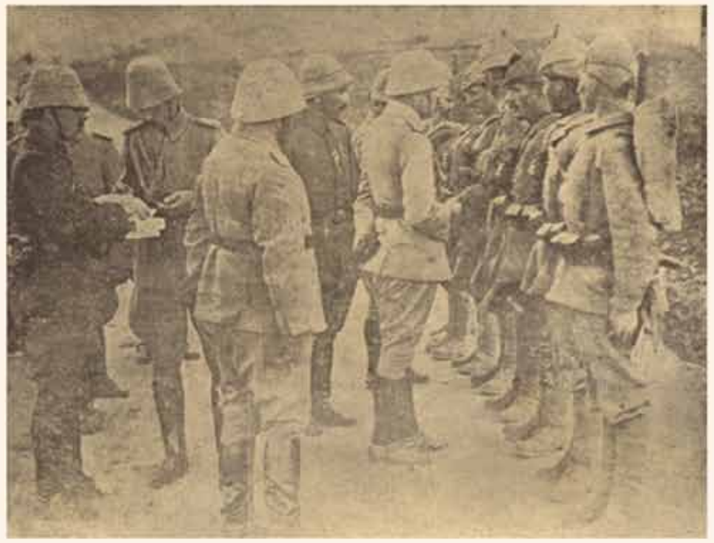
عثمانلى اردوسنك غيرت

باب عالى ترجمانلرندن وكيلى آمه دكز واپورنده عسكرمزى سلامتدركن

اسلام اهاليسنك آلقشلرينه قاريشيوردى. او كون باطوم پارلاق بر صورتده دونانمشدى. بويوك بنالرده عثمانلى بايراغى تموج ايديبيوردى. روسلر بيله عثمانلى اركانى كورمك ايچون سوقاقلرده قوشوشيورلردى. منتظم جاده‌لرده، بويوك بنالر ومغازه‌لر اوكندن عثمانلى عسكرينك ساكن و متواضع طورولريله توبت بكله‌يشلرى بويوك بر اهميتى شهرى فليجلريله فتح ايدن عثمانليلرك، فرارلرك مالكرى‌ده سلاحلريله محافظه ايتدكلرى كوستريوردى.

* * *

باطومده كوستريلن انضباط وحسن اداره، عيناً قارصده، اردهانده جاريدر. عثمانلى عسكرى همان بوتون مغازه‌لرى محافظه ايتمشدر. هرمغازه‌نك وياقه‌بناسنك اوكنه صورت منتظمه‌ده نوبتجيلر قونولمشدر. قارصى مدافعه ايدنلر شهرك قسم اعظمى احراق ومتاعلرينه اليدبلن ولايتلرك دنياك هان الك كوزل برليدر. قارص واردهان، تاريخمزك ظفرله مالى صحيفه‌لرنده بك دلنشين خاطره‌لرى احتوا ايدر. عثمانلى خاطراتى بوكوزل بلده‌لره تاريخى و عنعنوى رابطه‌لرله مربوطدر. اردهانده كچن عثمانلى حياتى، قارصك فداكارانه

Kafkas cephesi harbinde: Fedâkâr askerlerimizin Başkumandan Vekîli tarafından nişânla taltifi

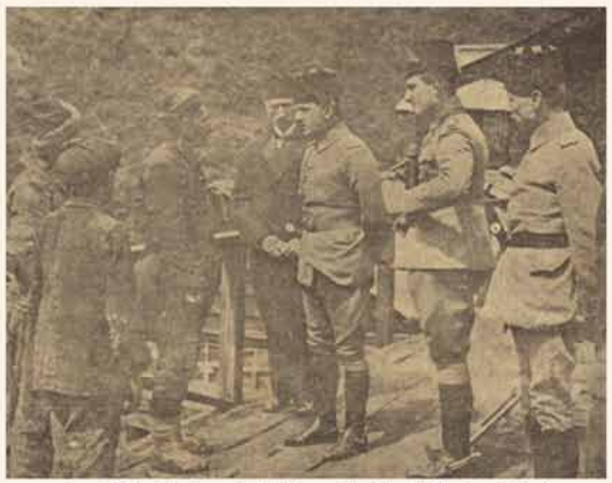
müdâfaası, bize en büyük ve en hamiyetli kahramanlarımızı tahattur ettirir. Senelerden beri Rus hâkimiyeti altında kalan bu târîhî beldeleri, asırların şanlı menkıbelerini ihtivâ eden bu askerî şehirleri tekrâr anavatana ilhâk bahtiyârlığına nâil olduğundan dolayı yirminci asrın Osmanlı ordusu her dürlü takdîr ve tebriklere sezadır.

* * *

Osmanlı silâhıyla vatanımıza ilhâk edilen yerler, Sarıkamış, Kars, Ardahan, Artvin gâyet mahsüldâr, münbit ve mamûr yerlerdir. Sarıkamış Erzurum'a gâyet muntazam ve mükemmel bir sahra hattıyla merbûtdur. Sarıkamış'taki çam ormanları kereste tedâriki hususunda en mebzul ve en feyyâz bir menbadır. Bilhassa Sarıkamış gâyet mamurdur. Tekmîl kasaba adetâ zarif ve müzeyyen bir İsviçre manzarası irâe eder. Vâdilerin yeşil çamları fevkinde karlarla mestûr yüksek tepeler, muntazam yollar görünür. Birçok vâdilere tesadüf olunur ki her tarafı, kesilmiş, yontulmuş, düzeltilmiş kereste yığınlarıyla doludur. Bu ormanlar gâyet zengin bir vâridât menbaıdır. Sarıkamış ve civârı yeşil yaylaları, çiçekli ovaları, mamûr köyleri hâvîdir. Yaylaların, merâların her tarafından sular akar. Bütün ovalarda at ve mevâşî sürülerine tesâdüf olunur. Sarıkamış'tan Kars'a kadar yol boyunca gâyet zarif ve mamûr köyler vardır.

köprü Müslüman mahallesi ile yeni tesîs olunan şehir beynindedir. Müslüman mahallesi el-yevm tahrîb edilmişdir. Yeni tesîs olunan mahallelerde de çarşı kâmilen yakılmıştır. Fakat askerî kulüp, hükümet dâiresi vesâire gibi gâyet muntazam ve yüksek binâlar vardır. Kargîr köprü, Kars kalesi ile karşısındaki kayalığın eteğindeki mahalleler beynindedir. Bu köprü gâyet genişdir.

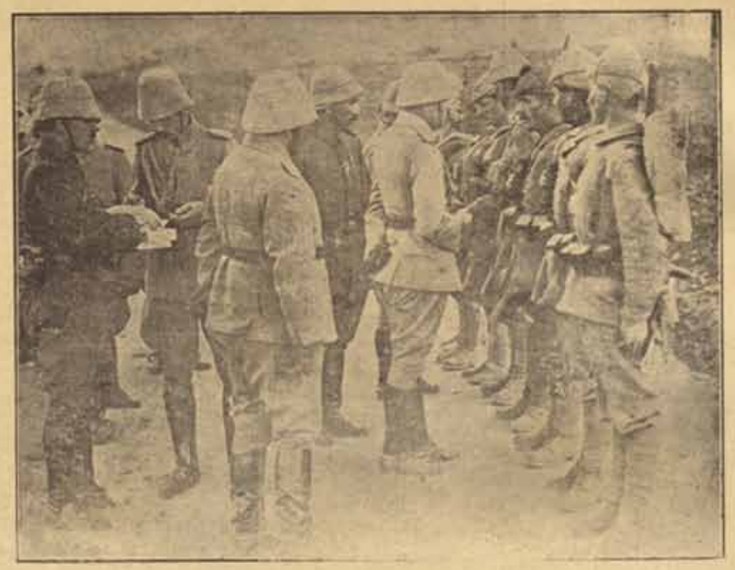
Yeni Kars gâyet muntazam caddeleri hâvîdir. Bu caddelerden birinde, askerî kilisenin önüne bir âbide rekz edilmişdi. Bu âbide ordumuzun son muzafferiyeti üzerine yıkılmışdır. Âbidenin etrafı birçok askerî depoları hâvîdir. Bu depolar eşya ile, ganâimle doludur. Depolar ve civârı kâmilen meskûndur. Kars beldesi en ziyâde bu cihetten tevessü' etmiştir. Binâlar ekseriya tek katlı, kargîr ve zarîfdir. Boyaları neftîdir. Askerî depoların damları kırmızı saçla dö-

Zonguldak'ta: Başkumandan Vekîli ve refakatinde Şehzâde Faruk Efendi Hazretleri kömür nakliye amelesini teftîşte

Kars bilhassa askerlik nokta-i nazarından mühim bir beldedir. Târihimizde büyük bir şân bırakan senelerce Rus idâresi altında kalan bu güzel beldenin kalasında Osmanlı bayrağı yine şânlı bir sûretde temevvüc etmektedir.

Kars kalesinin önünden genişçe bir nehir akar. Şehrin iki köprüsü vardır. Demir-

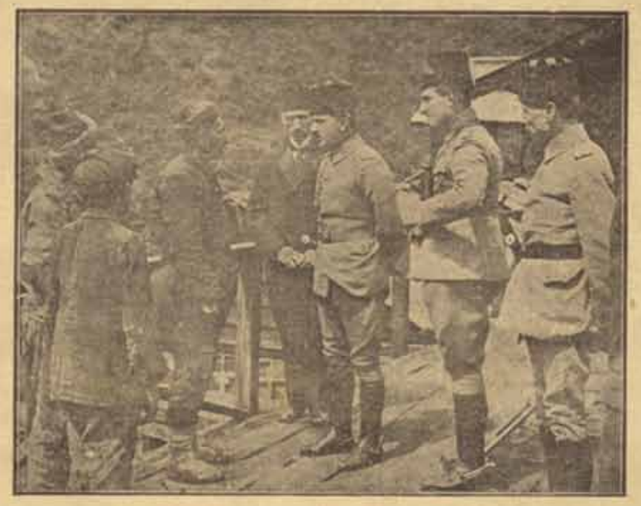
قفقاس جبهه‌سی حربنده: فدا کار عسکرلریمزك باشه قومانده‌سنه ویلی طرفندن شانه تلطیفی

مدافعه‌سی، يزه الك يويوك و الك جيتلى قهرمانلريمزى تخمار ايتدى. يرر. سنه‌لردن برى روس حاكميتى آلتنده قالان بو تاريخى بلده‌لرى، عسكرلرك شمائلى منقبه‌لرينى احتوا ايدن بو عسكرى شهرلرى تكرار آنا وطنه الحاق بختيارلغنه نائل اولديغندن طولايى بكرمنجى عصرك عثمانلى اردوسى هر درلو تقدير وتبريكلره سزادر.

* * *

عثمانلى سلاحيله وطنمزه الحاق ايديلن يرلر، صارى قاميش، قارص، اردهان، آرتوين غايت محصولدار، مثبت ومعمور يرلردر. صارى قاميش ارضروم‌ه غايت منتظم و مكمل بر محرا خطيله مربوطدر. صارى قاميشده‌كى چام اورمانلرى كراسته تدارك خصوصنده الك مبذول و الك فياض بر منبعدر. بالخاصه صارى قاميش غايت معمولدار، تكميل قصبه عادتا ظريف ومزين بر اسويچره منظره‌سى ارائه ايدر. واديلرك يشيل ياپلاقلرى فوقنده قارلرله مستور يوكسك تپه‌لر، منتظم بوللر كورونور. برجوق واديلره تصادف اولونوركه هر طرفى، كسيلمش، يونتولمش، دوزه‌لتلمش كرسته يغينلريله طولودر. بو اورمانلر غايت زنكين برواردات منبعيدر. صارى قاميش وجوارى يشيل ياپلاقلرى، چيچكلى اووالرى، معمور كويلرى حاويدر. ياپلاقلرك مرحالرك هر طرفندن صولر آقار. يوتون اووا لرده آت و مواشى سوروللرينه تصادف اولونور. صارى قاميشدن قارصه قدر پول يوينجه غايت ظريف ومعمور كويلر واردر.

قارص بالخاصه عسكرلك نقطه نظرندن مهم بر بلده‌در. تاريخمزده يويوك برشان براقان سنه‌لرجه روس ادارهسى آلتنده قالان بوكوزل بلده‌نك قلعه‌سنده عثمانلى بايراغى يينه شمالى بر صورتده تموج ايتمكده‌در. قارص قلعه‌سنك اوكندن كنيشجه بر نهر آقار. شهرك ياكى كويرومى واردر. دمير

ترفراز اولدقده: بالى قومانداى وكيل ورفاقتنده شهزاده فاروق افندى حضرتلرى كور غليه جلمه‌سى تخمينده

كويرو مسلمان محله‌سى ايله يكى تأسيس اولونان شهر يتشده‌در. مسلمان محله‌سى اليوم تخريب ايدلمشدر. يكى تاسيس اولونان محله‌لر دهده چارشى كاملاً باقيلمشدر. فقط عسكرى قلوب، حكومت دائره‌سى وسائره كبى غايت منتظم و يوكسك بنالر واردر. كاركير كويرو، قارص قلعه‌سى ايله قارشيسنده‌كى قياالنك اتكنده‌كى محله‌لر يتشده‌در. بو كويرو غايت كنيشدر.

يكى قارص غايت منتظم جاده‌لرى حاويدر. بوجاده‌لردن برنده، عسكرى كليسانك اوكنه برآيده ركز ايدلمشدى. بوآيده اردومزك صوك مظفريتى اوزره يينه يپقلمشدر. آيده‌نك اطرافى بر چوق عسكرى دهپولرى حاويدر. بو دهپولر اشيا ايله، غنائمله طولودر. دهپولر و جولرى كاملا مسكوندر. قارص بلده‌سى الكزياده بو جهتدن توسع ايتمشدر. بنالرا كثريا تك قاتلى، كاركير و ظريفدر. بويالرى تعنيدر. عسكرى دهپولرك طاملرى قرمزى ساچله دوه‌

ehemmiyetini takdîr eylerlerdi. Osmanlı hâtırât ve an'anâtı pek mukaddes ve mübeccel hâtıralarla Kars'a merbûtdur. Osmanlılar Kars müdâfaasında fevkalade hamâset göstermişlerdir. Kars Rus idâresi altında kaldığı müddetçe hayli tebeddülâta uğramıştır.

Kars ile Ardahan civârından Ruslar askerlik nokta-i nazarından pek çok istifâde eylemişlerdir. Kars kalesi dâhilinde gâyet müzeyyen binâlar, kumandanlık dâiresi, hastahâne ve bir de hastahâne kilisesi vardır.

Kars ile Ardahan arasında Rusların zemînlik tarzında birçok binâları vardır ki, bunlar askerî garnizonlardır, bu garnizonlar civârında binâ vesâire yoktur. Köyler garnizondan uzaktadır. Garnizonlar civârında manzara gâyet güzeldir. Çayırlar, merâlar, yaylalar kâmilen sarı çiçeklerle müzeyyendir. Mevâşi mebzuldür.

Ardahan hakîkî bir İslâm şehridir. Lala Mustafa Paşa tarafından yapılan kale el'ân mevcûddur. Burada da, Kars'da olduğu gibi İslâm mahallesi yeni tesîs olunan Rus mahallesi beyninde kargîr ve muntazam bir köprü vardır. Ardahan'dan geçen su, gâyet genişdir. Ovası vâsidir. İslâm mahallesinde harâb câmileri vardır. Ardahan'da Rusların kışlaları ve depoları vardır. Depolar cebhâne ve malzeme ile doludur. Rusların sâkin oldukları mahallelerde öyle zarif evler vardır ki, kâmilen İslâmlara âittir. Ardahan'da Türklük hissi her şeyin fevkindedir. Pazarlarda, çarşılarda esnâf kâmilen Türk'tür.

şenmiş, üzerine koyu aşı boyası vurulmuşdur. Depolar kamilen kargîr ve metîndir. Kars'ın mektebleri ve hamamları muntazamdır. Hamâmları eski Osmanlı binasıdır.

Kars kalesi yüksek bir kaya üzerindedir. Kayanın eteğinde evler, kiliseler, büyük binalar vardır. Kayanın üzerinde kalenin yüksek duvarı görülür. Osmanlılar tarafından binâ edilen eski kalenin duvar enkazı dere kenarlarına kadar iner. Hatta eski kalenin hendek-i haricîsi bile elan mevcuttur. Bu kale vaktiyle Sultân Selim-i sânî zamânında

Kafkas cebhesi harbinde: Karlı siperler içinde bir sahra bataryası endahtını kumandanın tarassudu

Serî ateşli bir bataryanın kar içindeki ateş mevziinde kumandan tarafından teftişi

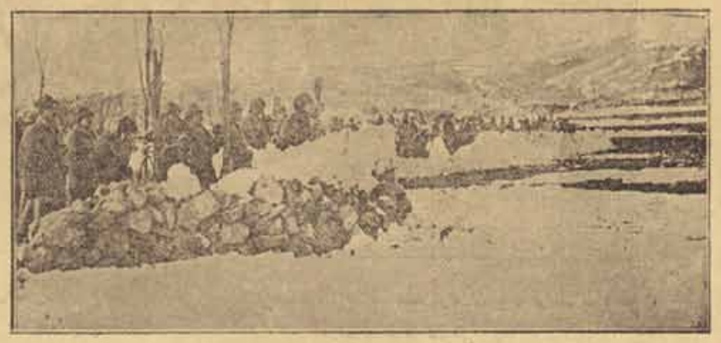

Geçilmez yollardan yüksek tepelere çıkarmak için topların manover derkors ameliyâtı

yapılmışdı. Kars hakîkî bir İslâm ve Osmanlı beldesidir. Hazret-i Ömer zamânında fetholunan bu şânlı belde, Osmanlılar elinde büyük bir kıymet kesb eylemişti. Osmanlı târihinde pek büyük nâm bırakan serdârlarımız Kars'ta otururlar, Kars kalesini tamîr ederler, bu mevkiin askerlik ve sevkü'l-ceyş nokta-i nazarından

شمش، اوزرینه قویو آتی بویاسی اوروملشدر. دیوارلر کاملاً کارکیر ومتیندر. قارصك مکتبلری و حماملری منتظمدر. جامعلری اسکی عثمانلی بناسیدر.

قارص قلعه‌سی یوکسك برقایا اوزرندهدر. قایانك اتکده اولر، کیسالر، بویوك بنالر واردر. قایانك اوزرنده قلعه‌نك یوکسك دیواری کورولور. عثمانلیلر طرفندن بنا ایدیلن اسکی قلعه‌نك دیوار اقاضی درهکنارلرینه قدر اینر. حتی اسکی قلعه‌نك خندك خارجیسی بیله الآن موجوددر. بو قلعه وقتیله سلطان سلیم ثانی زمانندهده

قفقاس جبهه‌سی حربنده: قارص سیرلر ایچنده برصحرا بطاریسی اتشنی قوماندانك تدقیقی

سریع آتشلی بر بطاریه‌نك قار ایچنده کی آتش موقعنده قوماندان طرفندن تفتیشی

اهمیتی تقدیر ایدلردی. عثمانلی خاطرات وعثمانلی بك مقدس ومبجل خاطرهلرله قارصه مربوطدر. عثمانلیلر قارص مدافعه‌سنده فوق العاده حماست کوسترمشلردر. قارص روس ادارهسی آلتنده قالدیغی مدتجه خیلی تبدلاته اوغرامشدر.

قارص ایله اردهان جوارندن روسلر عسکرلك نقطهٔ نظرندن بك چوق استفاده ایلهمشلردر. قارص قلعه‌سی داخلنده غایت مزین بنالر، قوماندانلق دائرهسی، خسته‌خانه و برده خسته‌خانه کلیسی واردر. قارص ایله اردهان ارهسنده دوملرك زمینلك طرزنده برچوق بنالری واردرکه، بونلر عسکری غارنیزونلردر، بو غارنیزونلر جوارنده بنا وسائره یوقدر. کویلر غارنیزوندن اوزاقدهدر. غارنیزونلر جوارنده منظره غایت کوزلدر. چایرلر، مرعالر، بایلالر کاملاً صاری چیچکلرله مزیندر. مواشی بیدولدر.

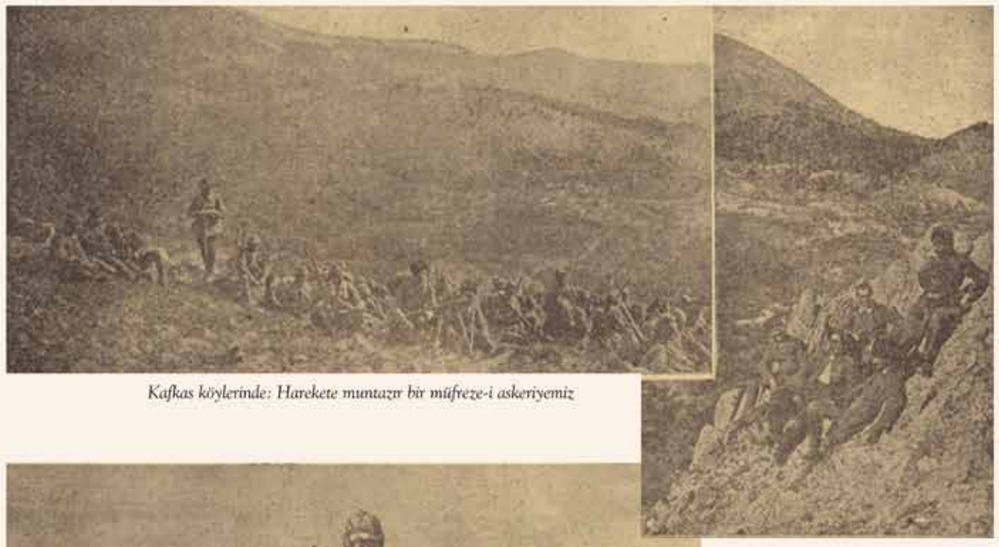
اردهان حقیقی براسلام شهریدر. لالا مصطفی پاشا طرفندن یاپیلان قلعه الآن موجوددر. بوراده‌ده، قارصده اولدیغی کبی اسلام محله‌سی یکی تأسیس اولونان روس محله‌سی بیننده کارکیر ومنتظم برکوپرو واردر. اردهاندن کچن سو، غایت کنیشدر. اووالی واسعدر. اسلام محله‌سنده خراب جامعلری واردر. اردهانده روسلرك قیشلهلری ودیوارلری واردر. دیوارلر جبخانه و مالزمه ایله طولودر. روسلرك ساکن اولدقلری محلهلرده اویله ظریف اولر واردرکه، کاملاً اسلاملره عائددر. اردهانده تورکلك حسی هر شیدن فوقدهدر پازارلرده، چارشیلرده اصناف کاملاً تورکدر.

کچلمز یولاردن بوکسك تپه‌لره چیقارمق ایچون طوپلرك مانور درسی عملیاتی

İstiklâl-i Osmânî sene-i devriyesi gününde: Kafkas cebhesinde kolordu karârgâhında askerlerimiz zeybek kıyâfetiyle şenliklerde ve oyunlar oynamakta

Kafkas köylerinde: Harekete muntazır bir müfreze-i askeriyemiz

Sarp kayalıklar üzerinde neşe ile geçirilen istirâhat zamanı

Kafkas yollarında fedakâr kadınlarımız: Kağnı arabasıyla ordueya levazım taşıyorlar

استقلال عثمانی سنهٔ دوریه‌سی کوشنده : قافقاس جبهه‌سنده قول‌اردو قرارگاهنده عسکرلرمز زیبك قیافتیله شنلکلرده واویونلر اویناماقده .

قفقاس کویلرنده : حرکة منتظر بر مفرزهٔ عسکریمز

حرب قیامقدر اوزرنده نشهٔ ایله کچیریلن استراحت زمانی .

قفقاس یوللرنده فداکار قادینلریمز : قاغنی آرابه‌سیله اردویه لوازم طاشیورلر

değil, Fansız emelini de berâber gömdüler. Şimdi Adalar Denizi'nin mâî ve nûşîn dalgaları Orhâniye istihkâmının kumlu sâhillerini öperken, duyulan nağamât-i emvâc, mağrûr ve müstehzî bir kahkahanın askeri gibi Homeros'un İlyada'sına mersiyeler okuyor...

12 Nisan 331 günü Şarkın yeni târihine yeni ve şerefli bir mukaddime idi: Mağrûr armadanın hîlekâr himâyetine sığınan ve A. Gebra'nın kumandasındaki Fransız filosu, Rueff'in tarîk-i musâraasını açmaya memûr edilmişti. Bu filonun devâsâ taretlerinden fırlayan çılgın mermiler, mübâlağalı bir devr-i kahramânînin târîh-i menâkıbını esâtîri bir lisânla fısıldayan Truva harâbeleri üzerinde aks-endâz olurken güzîde bir Anadolu alayı Fransızların işgal etdikleri Kumkale'ye 700 metre kadar yaklaşmışdı. Fransız makineli tüfenkleri imdâd bekleyenlere mahsûs nevmîdâne bir yaygara ile Türk'ün esfâr-dîde-sînesine doğru muttasıl işliyordu. Alay kumandanı, Fransızları denize dökmek için, onların pek ilerlemiş olan sağ cenâhını Orhâniye üzerinden vurmaya lüzûm görerek üçüncü taburuna, cebheyi sol cenâha doğru temdîd ve şiddetle taarruz etmesini emretti. Bu emir o kadar şâyân-ı hayret bir sadâkat ve süratle yapıldı ki az zaman zarfında, Orhâniye'nin Menderes nehrine doğru tatlı

Alay 31 T3 Binbaşı Şevket Bey
Gazze'de namına izâfetle "Şevket Bey Tepesi'ni en anûd düşmandan zabt etmişdir.

Aden mıntıkatu'l-harekâtına âid intibââtdan:
Ortada Taiz kumandanı Ali Said Paşa ve maiyyeti ve rüesâ-yı mücâhidîn

bir meyil ile serfürû eden sath-ı mâilleri Hakk uğrunda takılan Türk süngülerinin parıltılarıyla zengin ve şa'şaadâr bir silâh arması kadar dolmuştu. Kıymetli tabur kumandanı Binbaşı Hâlid Bey pek itimâd etdiği Mülâzım Şevket

Sağ cenâh gurup mevkii "El-Vahı" köyünde: Kumandan paşanın ziyâreti merâsimi

KAHRAMANLAR TARİHİNDEN

Kumkale'de - Sînâ'da

BİR MEYDÂN MUHAREBESİNDE YEDİ YARA, BİR KOL

Kumkale muharebesinde iki yara aldığı zaman Şark heyet-i seferiyesine mensûb Miralay "Rueff" kumandasındaki Fransız ihrâc müfrezesi denize dökülmüş; Osmanlı Asya sahillerine yapılan bu Fransız taarruzu da Fransa'nın en ince kalemleriyle tasvîr edilen roman mâceraları gibi mâzîye ve târihi mâceralara karışmıştı.

Aşil'in medfen-i târihîsi civârında gömülen Fransa'nın bu muhteris evlâdları Şark'ın yenilmez ve yıkılmaz salâbet-i bünyânı karşısında yalnız kemiklerini

دكل؛ فرانسز املى‌ده برابر كومه‌يلر. شمدى آطه‌لر دكزينك مالى و نوشين طالغه‌لرى اورخانيه استحكامنك قوملى ساحللرينى اوپركن، دوبولان نغمات امواج، مغرور ومستهزى بر قهقهه‌نك عسكرى كبى هومه‌رك ايلياده‌سنه مرثيه‌لر اوقيور ...

١٢ نيسان – ٣٣١ كونى شرقك يكى تاريخنه يكى وشرفلى بر مقدمه ايدى: مغرور آرمادانك حيله‌كار حمايته صيغينان وآ. كه‌رانك قوماندا- سنده‌كى فرانسز فيلوسى، روه‌نك طريق مصارعه‌سنى آجمغه مأمور ايدلمشدى. بو فيلونك ديو آسا تاره‌لرندن فيرلايان جيلغين مرميلر، مبالغه‌لى بردور قهرمانينك تاريخ مناقبى اساطيرى بر لسانله فيصلدايان تروواى خرابه‌لرى اوزرنده عكس انداز اولوركن كزيده بر آناطولى آلايى فرانسزلرك اشغال ايتدكلرى قوم قلعه‌يه ٧٠٠ متره قدر ياقلاشمشدى. فرانسز ماكنه‌لى تفنكلرى امداد بكلهنلره مخصوص نوميدانه برپايغره ايله تورك اسفاردىده سينه‌سنه دوغرو متصل ايشله‌يوردى. آلاى قوماندانى، فرانسزلرى دكزه دوكمك ايچون، آنلرك پك ايلريله‌مش اولان صاغ جناحنى اورخانيه اوزرندن دورمغه ژوم كوده‌رك اوچنجى طابورينه: جبه‌يى صول جناحه دوغرو تمديدوشدتله تعرض ايتمسنى امر ايتدى. بو امر اوقدر شايان حيرت برصداقت وسرعتله ايفا ايديلدى، كه آز زمان ظرفنده، اورخانيه‌نك مندرس نهرينه دوغرى طاتلى

ارى ٣١ لـ٣ پكباشى شوكت بك
غوده نامه الشانله «شوكت بك نهيه‌سى» الكه‌نوده «شمندن ضبط ايلشدر

قهرمانلرنامه‌نده:
قوم قلعه‌ده – سيتاده

بر ميدان محاربه‌سنده يدى يارا، بر قول

قوم قلعه محاربه‌سنده ايكى يارا آلديغى زمان شرق هيئت‌سفريه‌سنه منسوب ميرالاى «روه‌ف» قوماندانسنده‌كى فرانسز اخراج مفرزه‌سى دكزه دوكلمش؛ عثمانلى آسيا ساحللرينه پايلان يوفرانسز تعرضى‌ده فرانسه‌نك الك ايچه قلمارياه تصوير ايدبلن رومان ماجرالرى كبى ماضيه وتاريخى ماجرالره قاريشمشدى.

آشيلك مدفن تاريخيسى جوارنده كومولن فرانسه‌نك يوكسلرى اولادلرى شرقك يكيلمز وبيقلماز صلابت بنيانى قارشيسنده بالكز كيكلرينى

عدده منطقة الحرفائه عائد
انطباعاتدن:
اورنده تعز قوماندانى على سعيد پاشا و معيتى ورؤساى مجاهدين

بر ميل ايله سرفرو ايدن سطح مائلرى حق اوغرنده طاقيلان تورك سونكولرينك پارلتيلريله زنكين و شعشعه‌دار بر سلاح آرمه‌سى قدر دولمشدى. قيمتلى طابور قوماندانى بيكباشى خالد بك بك اعتماديندن ملازم شوكت

صاغ جناح غروب موقعى «الوطه» كورنده: قوماندانه پاشانك زيارتى مراسمى

idi? Şevket Bey için bütün Britanya sarışın bir vâsıta-i iğfâl ile cihânın en hücrâ köşelerinde bile kanad geren bir kâbûs idi.

Tren Haydarpaşa'dan ayrıldıkdan sonra, Mülâzım Şevket Bey alınan ikmâl efrâdıyla yenileşmiş ve kuvvetlenmiş olan bölüğünü Anadolu hattı üzerinde vagondan vagona geçerek yeni şân ve şeref menkıbeleri ibdâına hazırlıyordu. Bölüğüne yeni Türkiye'nin medenî ve âlî maksadını terakkî ve tekemmül yolundaki azmini kesr etmek için İngilizlerin ne şâyân-ı nefret mânialar ihdâsına çalıştığını öyle vakûr ve merd bir lisânla anlattı ki: âdetâ bölüğünün "dînî, kînî" oldu.

Sînâ çölünde kavgaya susayan bir hararetle müteaddid defalar döğüşdü. Bu hizmetine mükâfeten yüzbaşı olmuşdu. İkinci Gazze Meydan Muhârebesi'nin mukaddemâtı ihzâr edilirken, Yüzbaşı Şevket Bey bölüğüyle Kumkale'de olduğu gibi yine sâhil cenâhına memûr edildi. Bu mıntıka en ağır çaplı bahriye ve kara toplarının demet demet mermi yağdırdığı mâniasız ve pek mer'î bir arâzi idi. Fakat Çanakkale sahne-i harbine hiç de benzemeyen bu arâzi, sahrâ muhârebesinde ve hele süngü kavgasına pek müsaitti. Esâsen onun bütün maneviyâtında "süngü"nün

Aden'de İngilizleri muhâsara eden kataât-ı askeriyemiz "Mechâle" ileri hattında

Lahic muhârebesinde İngilizlerden zabt ve iğtinâm etdiğimiz makineli tüfenkler

Ebha'da: İttihâd meydanında bir selâmlık resmi

Bey kumandasındaki onuncu bölüğü en sol cenaha, sahil mıntıkasına memûr etmiş; ve artık her şeyi kahraman taburunun süngülerine tevdî ederek tam bir mermi isabetiyle gözlerini kapamışdı. Mülâzım Şevket Bey bölüğünü ve taburunun eline geçen daha diğer aksâmını Orhâniye'nin cenubundan Kaymakam (Ruk)'ün kumandasındaki Altıncı Müstemleke Alayının Birinci Taburu üzerine müdhiş bir velvele-i hücûm ile fırlatdı. Bu hücûm sağ cenâhın Kumkale üzerine yaptığı şedîd bir atılma ile müttehiden icrâ olundu. Bu hareket o kadar şedîd oldu ki esliha fâikiyyetine rağmen 6'ncı Koloniyal Alayı selâmeti ancak gemilerinin zırhlı âguşunda bulabildi. Artık Orhâniye ve Kumkale istihkâmâtının satvet-i mâzîden nişâne olan burç u bârûsunda al bayrak dalgalanmaya başlamışdı.

Şevket Bey, biri pek tehlikeli iki yara ile sıhhiye efrâdının kolları arasında geri çekilirken Agagon'un yirminci asırdaki becerik-siz halefleri de ânât-ı hüsrânını yaşıyordu.

* * *

İstanbul'da sekiz aylık tedâviden sonra biraz iyileşmiş olan Mülâzım Şevket Bey Sînâ'ya memûr edilen kıtasını İstanbul'dan esnâ-yı mürûrunda selâmlamak isterken yine bölüğünün başına geçmek ve bu Fransız hüsrânı gibi bir İngiliz kavgası yapmak arzûsundan kendini alamadı. Esâsen onun nazarında hodgâm İngiltere yalnız Türklük ve İslâmiyet değil; hatta insâniyet düşmanı idi. Asırlardan beri pek süslü ve dessâs bir medeniyet mantosuna bürünerek beşeriyete tasallut eden bu hükûmetde ne kadar zavallı ve masûm Âdem evlâdının intikâmı var idi? Hatta Fransızlar bile bir İngiliz mağbûnu değil mi

يك قوماندانسه‌ك اوتنجى بولوكى الك سول جناحه، ساحل منطقه‌سنه مأمور ايتمش ؛ وآرتق هر شيئى قهرمان طابوريندك سونكولرينه توديع ايده‌رك تام برمرمى اصابتيله كوزلرينى قيامشدى. ملازم‌شوكت يك بولوكى وطابورينك الته بكن دها ديكر اقسامنى اورخانيه‌نك جنوبندن قاچمقام (روك) ك قوماندانسه‌ك آلتنجى مستملكه آلايينك برنجى طابورى اوزرينه مدهش برولوله هجوم ايله فيرلاتدى. بوهجوم صاغ جناحك قوم قلعه اوزرينه پايدينى شديد برآتيلمه ايله متحداً اجرا اولندى. بوحركت اوقدر شديد اولدى، كه اسلحه قاچيرته رغماً ٦ نجى قولونيال آلايى سلامتى آنجق كيلرينك زرهلى آغوشنده بوله‌بيلدى. آرتق اور ـ خانيه وقوم‌قلعه استحكا ـ ماتينك سطوت ماضيدن نشانه اولان برج‌وبارو ـ سنده آل پايراق دالغا ـ لانمغه باشلامشدى.

شوكت يك، برى يك تهلكه‌لى ايكى پارا ايله صحيه افرادينك فولرى آره‌سنده كرى چكيلركن آغاغونك بكر منجى عصر ـ دەكى بحريكسز خلفلر ـ يده آنات خسرانى پاشايوردى.

استانبولده سكز آيلق تداويدن صوكره براز ايسلشمش اولان ملازم شوكت يك سيناپه مأمور ايديلن قطعه‌سنى استانبولدن اثناى مرو ـ رنده سلاملاميق ايسترکن يه‌بولوكنك باشه‌كچمك و بوفر انسز خسرانى كبى بر انكليز غوغاسى پايمق آرزوسندن كندينى آلامادى. اساساً اونك نظرنده خودكام انكلتره پالكز تورکلك واسلاميت دكل؛ حتى انسانيت دشمنى ايدى. عصرلردن برى يك سوسلو ودسايس برمدنيت ماتوسنه پورو ـ ندك بشريته تسلط ايدن بوحكو ـ متده نه قدر زوالى و معصوم آدم اولادينك انتقامى وار ايدى؟ حتى فرانسزلر بيله برانكليز مغلوبيتى دكل

عدده انكليزلرى محاصره ايده‌ن قطعات عسكريه‌مز « مجاهد » ايدى مظنده

فتح محاربه‌سنده انكليزلرده ضبط واغتنام ايتديكمز ماكزلى تفنكلر

ايهاده : انجاد ميدانده يه سطولى رسمى

ايدى ؟ شوكت يك ايجون بوتون بريتانيا صاريشين بر واسطهٔ اغفه ايله جهانك الك محرى كوشه‌لرنده بيله قائاد كرن بر كابوس ايدى

ترن حيدر پاشادن آيرلدقدن صوكرا، ملازم شوكت يك آلتى اكمال افرادايله يكيلشمش و فوتلنمش اولان بولوكنى آناطولى خطى اوزرنده واغوندن واغونه كچه‌رك يكى شان وشرف منقبه‌لرى ابداعنه حاضرليوردى . بولوكنه يكى تورکيانك مدنى وعالى مقصدينى ترق وتكمل پولسده‌كى عزمنى كسر ايتمك ايجون انكليزلرك نه شايان نفرت مالعه‌لر احداثنه جاليشديغنى اويله وقور ومرد بر لسانله آكلاتدى كه : عادتا بولوكنك ، دينى ، كبى ، اولدى .

سينا چولنده غوغايه صوصايان بر حرارتله متعدد دفعه‌لردوكوشدى. بوخدمته مكافاةً يوزباشى اولمشدى ايكنجى غزه ميدان محاربه‌سنك مقدماتى احضار ايديلركن، يوز ـ باشى شوكت يك بولوكيله قوم قلعه‌ده اولديغى كبى يه ساحل جناحنه مأمور ايدلدى. بومنطقه‌ك آغير چايلى بحريه وقره طو ـ پلرينك دمت‌دمت مرمى ياغدير ديغى مالعه‌سز ويك مرتفع بر اراضى ايدى . فقط چناق قلعه محنهٔ حربنه هيچ‌ده بكزه‌مين بوارامنى، صحرا محاربه ـ سنده وهله سونكو غوغاسنه پك مساعددى. اساساً اونك بوتون معنويا ـ تنده « سونكو » نك

bıraktı; ve ancak bu İngiliz ileri mevziini elde etmeye karâr verdi. Bu karâr; maksad-ı umûmu ihlâl etmeksizin istiklâl-i harekete pek bedî ve belîğ bir misâldi. Karârın icrâsı da öyle oldu: Şevket Bey aynı zamanda bulunduğu hatt-ı esâsîyi emniyet altına almak ve taarruzunu da himâye etdirmek maksadıyla bir kısım kuvvetini yerinde bıraktı. Az kuvvetle düşman üzerine atılmak gibi hem millî bir kahramanlık hem de müterakkî ve meslekî bir fenniyet gösterdi.

Bölük, filonun müthiş ve cehennemî ateş kümeleri arasından ilerlemeye başladı... Bu mevzi ihtiyat kuvvetiyle berâber tam bir İngiliz taburu tarafından müdâfaa olunuyordu; pek iyi ve dikkatle yerleştirilmiş

Şehzâde Mülâzım-ı Sânî Vâsıb Efendi

Merhum Şehzâde Selahaddin Efendi'nin torunu ve Nihad Efendi Hazretleri'nin mahdumları müşarün ileyh Piyade Yedinci Alaya mensûb olup bu alay Irak cebhesinde "Sâbis" kahramanı lakabıyla marûf ve sancağı altın ve gümüş muharebe imtiyaz madalyalarıyla müzeyyendir.

Trablusgarb ve Bingazi'de bulunan Kuvâ-yı Osmâniye Kumandanı Şehzâde Osman Fuad Efendi Hazretleri

can-şikâf bir kıymeti vardı. O, -diyordu- zafer, süngünün sivri ucuna oturtulmuş bir fânûsdur. Onu tam yerinde ve cüretle düşürmeksizin kullanan bu fânûsun ebedî nurlarıyla nurlanır. Aksi takdirde bütün bir karanlığın bulutları altında zebûn ve müstahkar kalır... Ve dediğini yaptı: Osmanlı mevâziinin sağ cenahında, içeriye doğru sokulmuş bir İngiliz ileri mevzii vardı ki: Düşmanın taarruzu hâlinde burası o cebhenin mihver-i harekâtı ve istinâd noktası olabilirdi. Orduda Şeytantepe, Yezîdtepe gibi birçok isimlerle anılan bu yalçın taş ve kum yığınını esâs mevzileri de anfilada alıyordu. Bölüğün siperlerini ve hattın sağ cenahını filonun tesîrâtından ve Yezîdtepe'nin bu melun hâkimiyetinden kurtarmak lâzımdı... Düşündü: Onun bütün muhârebelerinde hatta manevra maksadıyla da olsa "geri dâimâ geridir" kanâati vardı. Bu cihetle hattın biraz gerisinde bulunan daha iyi bir mevzii bir ihmâl-i makûl ile

طرابلس غرب وبنغازيده بولنان قواى عثمانيه قومانداني
شهزاده عثمان فؤاد افندى حضرتلرى

براقدى ؛ وآنجق بو انكليز ايلرى موضعى الده ايتمكه قرارويردى. بوقرار؛ مقصدعمومى اخلال ايتمكسزين استقلال حركته پك بديع وبليغ بر مثالدى. قرارك اجراسى ده اويله اولدى : شوكت پك عين زمانده بولندبغى خط اساسيى امنيت آلتنه آلمق وتعرضى ده حمايه ايتديرمك مقصديله بر قسم قوتى برنده براقدى . آز قوتله دشمن اوزرينه آتيلمق كبى هم ملى بر قهرمانلق هم ده متفق ومسلكى بر قنيت كوسترديى .

بولوك، فيلوك مدهش وجهنمى آتش كوـ مه‌لرى آره‌سندن ايلريه‌مكه باشلادى... بو موضع احتياط قوتيله برابر تام برانكليز طابورى طرفندن مدافعه اولنيوردى؛ پك آبى ودقتله برلشديرلمش

شهزاده معلوم ثانى واصب افندى
مرحوم شهزاده صلاح‌الدين افندينك طوروق
وشهاد افندى حضرتلرينك محدوملرى
مشاراليه پياده يدنجى آلايه منسوب اولوب بر آلاى عراق سرحدلرنده قهرمانلق ابراز ومتعاقبا آلتون اوش محاربه امتياز مدالياريله تزيين .

جانشكاف بر قيمتى واردى . او ، ـ ديوردى ـ ظفر ، سونكونك سيورى اوجنه اوتورتولمش بر فانوس‌در . اونى تام برنده و جرأتله دوشورمكسزين قوللانان بوفانوسك ابدى نورلريله نورلانير . عكس تقديرده بوتون بر قاراكلفك بولوطلرى آلتنده زبون ومستحقر قالير ... وديديكنى يابدى : عثمانلى مواضعنك صاغ جناحنده ، بجريه دوغرو صوقولمش بر انكليز ايلرى موضعى واردىكه : دشمنك تعرضى حالنده بورامى اوجبه‌نك محور حركاتى واستناد نقطه‌سى اولهبيلبردى . اردوده شيطان تپه ، يزيدتپه كبى برچوق اسملرله آكيلان بو يالجين طاش وقوم يغينى اساس موضعلرى‌ده آغلاده آليوردى . بولوكك سيرلرنى وخطك صاغ جناحنى فيلوكك تأثيراتندن و يزيدتپه‌نك بو ملعون حاكيتندن قورتارمق لازمدى ... دوشوندى : اونك بوتون محاربه‌لرنده حتى مأموره مقصديله‌ده اولسه « كيرى دائما كيريدر. » قناعتى واردى . بوجهته خطك براز كريسنده بولنان دها أبى بر موضعى بر اهال معقول ايله

El bombaları... İngilizler, bombalarını hücûmu durdurmak için değil; çekilmeye müsâ'id bir zaman kazanmak için fırlatıyorlardı. Şevket Bey, gür ve tannân sesiyle ve bir arslan kükreyişiyle bağırdı. Hücûm!.. Sevgili bölük kumandanının bu emri; bir emir değil; bütün mukaddesatı hâvî bir mabedin mihrâb-ı mutâ-ından yükselen bülend bir hitâb idi... Bunu bölüğün Allah Allah

Trablusgarb'da faâl sîmâlar ve muhterem mücâhidlerden bazısı

olan müte'addid makineli tüfenkler, nordenfeldler taarruz sahasını âdeta suluyordu. Tayyâre bombaları, zırhlı otomobillerde yerle gök arasında ateş ve ölümden mürekkeb hevâî bir perde germişdi. Buna rağmen İngiliz idâre ateşi altında taarruz etmeye pek iyi alışmış olan bölük eksilmiş olan kuvvetiyle ilerlemekde güçlük çekmedi. Bölüğün programı pek sâde idi:

Necm taarruzunda bir keşif zâbitimiz "Bilal Efendi" esb-süvâr ve yerde

Trablus'da elimizde esîr İtalyan zâbitleri: Yerde oturan iki kişi Eritre zâbitleri

"Bölük ateş etmeyecek; az zâyi'at vermeye çalışarak dâimâ ilerleyecek..." Bu ilerleme hevesi Şevket Bey'in umk-ı rûhunda ne bitmez tükenmez bir hazîne-i îmân ve imdâd idi? Tepeye tırmanırken bir piyâde mermisiyle sağ kolundan yaralanan Şevket Bey son bir sayha-i gayretle bölüğünün sıcak ve ateşden bunalan kuvvetini tâzeledi. Bölük artık mevâni-i fer'iyye sâhasına girmişdi. Burada her adımda ve her dakikada binlerle ölüm pinhân ve peydâ idi.

İspanyol süvârileri bataklığı, tellerin haşîn mukâvemetlerine rağmen her cinsden pek şedîd bir ateş altında âdetâ izâbe edilerek geçildi. İngiliz makineli tüfenklerine yeni ve gürültücü bir arkadaş daha katılmışdı:

اولان متعدد ماكنه‌لى تفنك‌لر، نوردانفلدلر تعرض ساحه‌سنى عادتا سولايوردى . طيارم بومبالرى، زرهلى اوتوموبيللرده يرله كوك آره‌سنده آتش واولو- مدن مركب هوائى بر پرده كرمشدى . بوكا رغماً انكليز اداره آتشى آلتنده تعرض ايچمكه پك أنى آليشمش اولان بولوك اكيلمش اولان قوتيله ايلرولهمكده كوجلك چكمدى . بولوكك پروغرامى پك ساده ايدى:

طرابلس غربده فعال سيالر ومحترم مجاهدلردن بعضيسى

أل بومبالرى ... انكليزلر ، بومبالرينى هجومى طوردرمق ايچون دكل ؟ چكيلمكه مساعد برزمان قازانمق ايچون فيرلا - تيوردلردى . شوكت پك، كور وطنان سيله و بر آرسلان كوكرميشيله باغيردى. هجوم!... سوكيلى بولوك قوماندانينك بو امرى ؟ بر امر دكل؟ بوتون مقدساتى حاوى بر معبدك محراب مطاعندن بوكه‌لن بلند بر خطاب ايدى... يونى بولوكلك الله الله

بونجم تعرضنده بر كشف ضابطمز ، بلال افندى ، اسب سواره ويده

[بولوك آتش ايچيه‌جك؛ آزضايعات ويرمكجاليشه‌رق دائما ايلرولهجك...] بوايلرولهمه هوسى شوكت بكك عمق روحنده نه يتمز توكنمز بر خزينهٔ ايمان وامداد ايدى ؟ تيهيه طيرمانبركن بر پياده مرميسيله صاغ قولندن يارالنان شوكت پك صوك برصيحهٔ غيرتله بولوكنك صيچاق و آتشدن بوكالان قوتى تازه‌لدى . بولوك آرقى موانع فرعيه ساحه‌سنه كيرمشدى . بوراده هر آديمده و هر دقيقه‌ده بيكلرله اولوم پنهان وپيدا ايدى .

اسپانيول سواريلرى باطاقلغى ، تفلرك خشين مقاومتلرينه رغماً هر جنسدن پك شديد بر آتش آلتنده عادتا ازابه‌ايديله‌رك كيچيلدى. انكليزماكنه‌لى تفنكلرينه بيكوكورولتوسى براه قداش دهاقتشدى:

طرابلسده المزده اسير ايتالياله ضابطلرى : يرده اوطوران ايكى كشى آريتره ضابطلرى

takibe me'mûr ederek şedîd bir takîble bu maksadı da istihsâl ederken oldukça büyük çaplı bir top mermisi tam isâbetle Şevket Bey'in cerhadâr olan iki kollarından birini de aldı götürdü millî ve şahsî intikâmını vecîz ve lâhûtî bir hitâbla kahraman askerlerinin süngülerine tevdî ederek bir teskerenin âgûşunda mecrûhîn yuvasına çekilmekte iken sâdık

Bilâd-ı müstahlasamızdan: Erzurum'un manzara-i umûmiyesi

Erzurum'da âsâr-ı atîkadan Çifte Minare Camii "Minareleri ikmâl edilmeden kalmış ve bilâhire harâb olmuşdur"

Hasankale: Rüşdiye mektebi ve câmi-i şerif "Görünen binâ bi'l-âhire Hilâl-i Ahmer Hastahânesi ittihâz edilmiştir"

sadâ-yı mukâvemet-sûzu takip etti. O sırada vazifesini iyi bilen şeytân bir düşman tayyaresinin, filoya ateş sâhasını pek güzel irâe ve tahdîd etmesi üzerine yeni takviyelerle oldukça büyüyen İngiliz kuvveti de büyük gemi toplarının sıyânet-i velveledârına sığınarak geri çekilmeye fırsat buldular. Bî-şüphe yalnız o an için İngiliz hazîne-i bahriyesi tam bir buçuk milyon... bir buçuk milyon franklık masrafla neticelenen mebzûl bir mermi ziyâfeti çekilmişdi. Müdhiş bir şarapnel sağanağı altında kalan bölük kumandanı Şevket Bey bu defa sol kolundan ve vücûdundan beş yara ile delinmişdi. Kollarının cereyân-ı hûnu karşısında mukaddes sancağının reng-i gülgûnunu gören Şevket Bey bî-muhâbâ bölüğüyle İngiliz siperlerine atılarak Türklerin pek âşinâsı olduğu süngü musâraasına başladı. Yirmi dakikalık bir savaşma, genç bölük kumandanına birçok esir ve pek çok ganâimiyle pek mükemmel tahkim edilmiş bir İngiliz

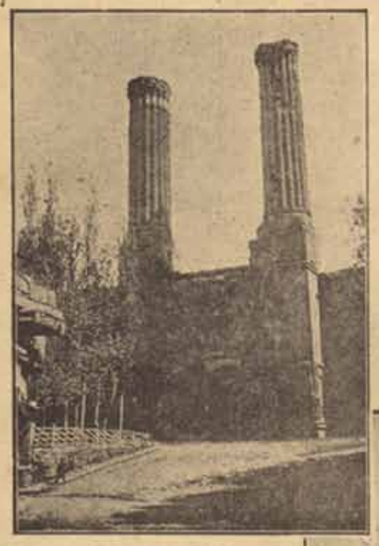
Erzurum'un Gürcü kapısı ve câmi'-i şerifi

ileri mevziini hediye etti. Bu güzel hediye de bölük kumandanını itmâ' etmedi: O, bu mevzi ile hatt-ı müdâfaayı vasleden ve nisbeten İngiliz sol cenâhının gerisini tehdîd eden sahrâ siperlerini de ele geçirmeyi vazifesinin hitâmı bildi ve eline geçen kumandasız efrâd ile büyüttüğü kıtasını

تعقيبه مأمور ايدرك شديد بر تعقيبله بومقصدى‌ده استحصال ايدركن او - لدقجه بويوك چابلى برطوب‌مرميسى تام اصابتيله شوكت بكك جرحه‌دار اولان ايكى قولارندن برينى‌ده آلدى كوتوردى . ملى و شخصى انتقامى وجيز و لاهوتى بر خطابه قهرمان عسكرلرينك سونكولرينه توديع ايدرك برنسكرمنك آغوشنده مجروحين يورواسنه چكلمكده ايكن صادق

ارضروملك منظرهٔ عمومیسی

صداى مقاومتسوزى تنقيب ايتدى . اوصره‌ده وظيفه‌سنى أيى بيلن شيطان بر دشمن طياره‌سنك ، فيلويه آتش‌ساحه‌سنى پك كوزل اراءه وتحديد ايتمى‌اوزرينه بكى تقويه‌ارله اولدقجه‌بويون انكليز قوتى‌ده بويوك‌كمى طوپلرينك صيانت ولوله‌دارينه صيقينه‌رق كرى چكلمك فرصت بولديلر. يى‌شهه پالكز اوآن‌ايچون انكليز خزينهٔ بحريه‌سى تام بر بچق ملیون... بر بچق ملیون فرانقلق‌مصرفه نتيجه‌لنن مبذول برمرمى ضيافتى چكمشدى . مدهش برشرابنل‌صاغنافتى آلتنده قلان بولوك‌قوماندانى شوكت‌بك بودفعه صول‌قولندن ووجودندن‌بش‌يارا ايله دملنمشدى. قولارينك جريان‌خونى‌قارشيسنده مقدس‌سنجاغنك رنك كلكوتى كورن شوكت بك بى محابا بولوكيله انكليز سيرلرينه آتلايه‌رق تودكلرك يك آتشلى اولديغى سونكومصارعه‌سنه باشلادى. يكرمى دقيقه‌لق بر صاواشمه ، كنج بولوك قوماندانه برجوق اسير ، ويك چوق غنائمله يك مكمل تحكيم ايدلش بر انكليز

ارضروم‌ده آثار عتيقه‌دن يدى مناره‌لى جامعى
« مناره‌لرى اكمال ايصله‌دن قالش وبالآخره خراب اولمشدر »

حسن قلعه : رشديه مكتبى وجامع شريف
« كورينان بنا بالآخره "هلال احمر خسته خانه‌سى اتخاذ ايدلمشدر »

ارضروملك كوپرى قيوسى وجامع شريفى

ايلرى موضعى هديه ايتدى. بوكوزل هديه‌ده بولوك‌قوماندانى اطماع ايتمدى: او، بوموضع ايله خط مدافعه‌يى وصل ايدن ونسبتاً انكليز صول جناحنك كريسنى تهديدايدن صحرا سيرلرينى‌ده الهكيرمكى وناقه‌سنك ختامى بيلدى و الله كچن قوماندانسز افرادله بويوندبكى قطعه‌سنى

tarzında takdîrkâr bir lisân kullanmışdı.

* * *

Yalnız bu harbde dokuz yara bir kol ziyândan sonra el-yevm muazzam bir müttefikin muhteşem pâyitahtında İlâhî hemşirelerin itinâkâr ihtimamıyla bir devr-i nekahet geçiren Binbaşı Şevket Bey, mini mini oğlu Şevket Turgud'a gönderdiği mektûblarda dâimâ ve dâimâ sevgili bölüğünden gelen efrâd mektûblarının bilâ te'ahhur kendine irsâlini yazıyor...

Emin Âlî

Van'ın istirdâdı hâtırâtından Murad Nehri üzerinde kurulan cesîm tombaz köprü

Van'ın Ermeni eşkiyâsından tathîri günlerinde: Dördüncü Kolordu Kumandanı Ali İhsan Paşa ve maiyyeti

İran hudut dağlarında sarp kayalıkları mürur eden kolordu karargahı yolda

Hizmetimizde İran jandarmaları yemek yerken

emireri Konyalı Eyüb, kahraman bölük kumandanına "İngilizler bütün cebhede ricat ediyorlar efendim.." diye bağırdı. Şevket Bey için bu müjde Kumkale'deki Fransız hüsrânının bir zeyli idi...

O gün verilen bir ordu emri, piyâde ve süvâri sekiz İngiliz fırkasının ve kalabalık bir İngiliz filosunun taarruzuyla başlayan İkinci Gazze Meydân Muharebesini Türklerin zafer hânesine kaydederek; "Yezidtepe'yi "Şevkettepe" ve sahrâ siperlerini de "Şevket Bey Siperleri" tevsîm ve bu kahraman yüzbaşının hâtırât-ı harbiyesini tebrik ve tekrîm ediyordu. Büyük ordunun büyük kumandanı ise bi'l-münâsebe İstanbula çekdiği bir telgrafta:

Şevket Bey "..... Gazze muhârebâtında bî-nazîr besâlet ibrâz etmiş ve pek kanlı bir muharebe neticesinde bölüğüyle düşman siperlerine muzafferen girmeye muvaffak olmuşdur. Gazze muhârebâtının bu mümtâz kahramanı maalesef bir kolunu kaybetmişdir....."

طرزنده تقديركار بر لسان قوللانمشدى .

* * *

بالكز بوحربده طقوز يارا برقول ضياعندن صوكره اليوم معظم بر متفقك محترم پايتخته الهى همشيره‌لرك اعتناكار اهتمامله بر دور ثقاهت كچيرن بيكباشى شوكت بك ، مينى مينى اوغلى شوكت طورغوده كوندرديكى مكتوبلرده دائما و دائما سوكلى بولوكندن كلن افراد مكتوبلرينك بلا تأخر كندينه ارسالنى يازيور . . .

امين عالى

رائك اسنرداری خاطراتندن

مراد نهری اوزرنده قورولان جسیم طومباز کوپری

امر بری قونيه‌لى ايوب قهرمان بولوك قوماندانته «انكليزلر بوتون جبهه‌ده رجعت ايديبورلرافندم..» ديه باغيردى . شوكت بك ايچون بو مژده قوم قلعه‌ده‌كى فرانسز خسرانك بر ذيلى ايدى ...

اوكون وريلن برادو امرى، پياده و سوارى سكز انكليز فرقه‌سنك و غلبه‌لق بر انكليز فيلوسنك تعرضيه پاشلايان ايكنجى غزه ميدان محاربه‌سى توركلرك ظفر خاتمه‌سنه قيد ايدرك ؛ « يزيد تپه» يى « شوكت تپه » وصحرا سپرلرينى ده «شوكت بك سپرلرى» توسيم وبو قهرمان يوزباشينك خاطرات حربيه‌سنى تبريك و تكريم ايديبوردى . بويوك اردونك بويوك قوماندانى ايسه بالمناسبه استانبوله جكديكى برتلغرافده :

شوكت بك « . . . . . غزه محاربانده بى‌نظير بسالت ابراز ايتمش ويك‌قاتلى بر محاربه نتيجه‌سنده بولوكيله دشمن سپرلرينه مظفراً كيرمكه موفق اولمشدر . غزه محاربانك بو ممتاز قهرمانى مع الاسف برقولى غائب ايتمشدر ..... »

رائك ارمنى استيصالنده نظرهرى كوندرنده : « دردنجى قول اردو قوماندانى على احسان پاشا دعينى »

ايران حدود طاغلرنده صارب قياقلرى صورايدن قول اردو قراركاهى يولده .

خدمتنزده ايران ژاندارمه‌لرى يمك يركن

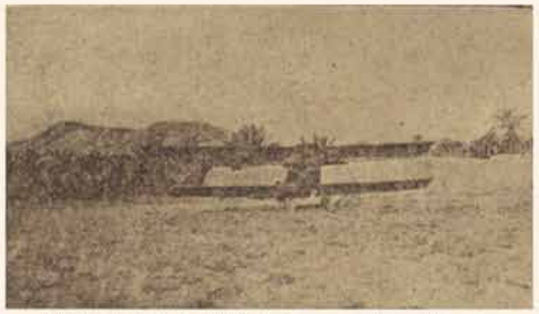
Bir tayyaremiz düşman üzerine havalanmadan evvel

Irak'da: Tayyare zâbitlerimiz kendi bahçelerinde

henüz tenvir edememişti. Önümüzde Acemistan'ın ziyâ-yı şems ile kırmızılaşan bülend silsile-i cibâli arz-ı heybet ediyordu. Altımızda derin vâdiler içinde, tûde tûde birer kâfile-i dûd hâlinde seyreden sis bulutlarının bati hareketleri meşhûd oluyor; bilhassa ziyâ-yı şemsin nîze-i şuâ' ile delinen sis tabakâtı arasından sîne-i arza vusûlü gibi hârika-engîz bir hâdise-i şu'a ve tabîat beliriyordu. Bütün bu elvâh-ı bedâyi ve mehâsin-i tabiatı, biz 30000 metrelik bir irtifâ-ı havâiden, muhit nazarlarla temâşâ ediyorduk.

Güneşi, sekene-i arzdan evvel mihmân-ı havâ olan mürgtâirimiz

Kürdistân'da bir teyyâre bölüğümüzün uçma meydanı ve bir teyyâre

ve biz selâmladık. Şarkda güneş, dâimâ ve dâimâ ulvî bir halâvet ile doğar... Bugün de öyle idi. Asyâ-yı Vustâ'nın yüksek yaylalarından suûd ederek âsûmân-ı İran'a nurlar saçan bugünkü güneşde tıpkı İran'ın

Irak cebhesinde: Mevâki'imizi bombardımana gelen on bir İngiliz tayyaresinden birini tam isabetle havada tahrîb ve içindekilerle beraber sukata muvaffak olan Cebel Bataryası nişancı efradından Gümüşhâneli "Osman oğlu Mehmed" ve düşürdüğü tayyâre enkazı

IRAK'TA TAYYARECİLİK HAYÂTI

Şarka, ale'l-ekser Anadolu iklimine mahsûs sakin ve şairane bir hazân sabâhı idi. Henüz ufkumuzdan çekilemeyen yorgun bir ay, sarı ve ölgün ziyalarıyla uykudan uyanmaya çalışan şehrin boz renkli evlerine, yeşil hurmalıklarına vedâ nurları serpiyordu. Kürdistan'ın yüksek dağlarından kopup gelen serin bir sabâh rüzgârı yalçın kayalara sert ve anîf bir temâs ile geçdikden sonra yeşil hurma ağaçlarının mağrûr alınlarına bir bûse-i müterennim bırakarak koşup gidiyordu. Dâire-i enzârımız, beyaz kireç tabakâtıyla ağaran dağların yekdiğerine mürtesim düşen sıravârî hudud-ı sengini ile muhattı.

Biz teyyare meydanında her şeyi hazırlamış yalnız ayın solgun ışıkları yerine, keskin ve parlak gündüz nurunun tüluunu bekliyorduk; az zaman sonra, sarı, kırmızımtrak, serfu'l-i'tilâ huyût-ı şuâiyye İran'ın serhad-ı nâiminden fışkırmaya başladı. Semânın her gün tekrâr eden bu hâdisesinde yorulmaksızın şark ile garb arasındaki mesâfât-ı baîdeyi kat eden kârbân-ı ziyâ, seyâhat-ı semâviyesine başlarken sefîne-i havâiyemizde, henüz reng-i esmerini muhafaza eden zemîne yakın tabakât-ı havâiyeyi yırtarak yükseliyordu.

Güneş küçük adacıklar arasından eğriyle büğrüyle dolaşan Diyâle nehrinin Şefka'nın vâdisini

عراقده : طيارهٔ ضابطلرمزكندى يغمورلرنده

بر طيارهٔ مز دشمن اوزرينه هوالانمزدن اول

« عراق » ده طياره جيلك حياتى

شرقه، على الاكثر آناطولى اقليمنه مخصوص ساكن وشاعرانه بر حزان صباحى ايدى.. هنوز افقمزدن چكيلمين پورغون پرآى، صارى و اولكون ضيالريله اويقودن اويانمغه چاليشان شهرك بوز رنكلى أولرينه ، يشيل خودما. لقلرينه وداع نوازلرى سرپيور - دى. كردستانك پوكسك طاغلرندن قوپوب كلن سرين برصباح روزكارى پاچلين قيالره سرت وعنيف برتماس ايله كچدكدن صوكرا ايشيل خودما آغاجلرينك مغرور آلتلرينه بر بوسهٔ متزلم براقه‌رق قوشوب كيديوردى. دائرهٔ النظارمزه بياض كيرچ طبقاتيله آغاران طاغلرك يكديكرينه مرتسم دوشن صيرا وارى حدود سكينى ايله محاطدى .

بر طياره ميدانندە هرشيئى حاضرلامش پالكز آيك صولغون ايشيقلرى برينه، كسكين وپارلاق كوندوز نورينك طلوعنى بكله - يوردى؛ آز زمان صوكرا، صارى، قرمزيمتراق، سريع الاعتلا خيوط شعاعيه ايرانك سرحد ناعثمندن فيشقيرمغه باشلادى. سمانك هر كون تكرار ايدن بو حادثهٔ سنده پورولمقدن شرق ايله غرب آراسندەكى مسافات بعيده‌يى قطع ايدن كاربان ضيا، سياحت سماويه‌سنه باشلاركن سفينهٔ هوائيه‌مزده، هنوز رنك اسمرينى محافظه ايدن زمينه ياقين طبقات هوائيه‌يى پيرتارق يو - كسليوردى .

كولش كوچوك آطه جقلر آراسندن اكريله بوكريله طولاشان ديالە نهرينك شفقه‌نك وادينى هنوز تنوير ايدەمەمشدى . اوكزده عجمستانك ضباى شمس ايله قرمزيلاشان بلند سلسلهٔ جبالى عرض هيبت ايديبوردى. آلتمزده درين وادىلر ايچنده ، توده توده برر قافلهٔ دود حالنده سير ايدن سيس بولوطلرينك بطى حركتلرى مشهود اولبور؛ بالخاصه ضباى شمسك نيزهٔ شعاعيله دەلين سيس طبقاتى آراسندن سينهٔ ارضه وصولى كى خارقه انكيز برحادثهٔ شمه و طبيعت بليريوردى . يوتون يو الواح بدايع ومحاسن طبيعتى، بر ٣٠٠٠٠ مترهك برارتفاع هوا. ثيدن، محيط نظرارله تماشا ايديوردق.

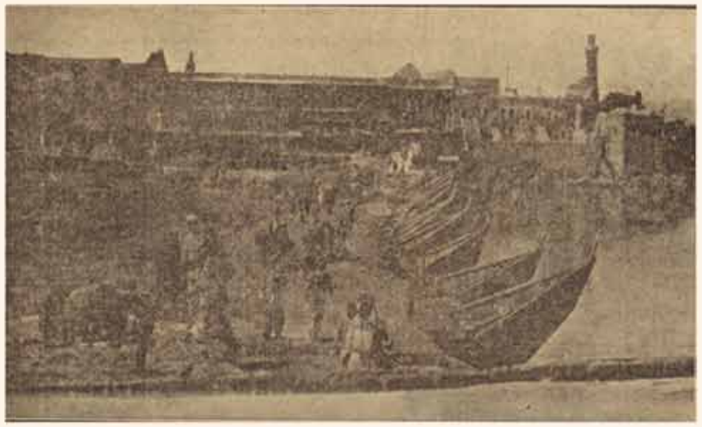
كولشى، سكنهٔ ارضدن اول مهمان هوا اولان مرغ طائرمز

كردستانده بر طياره بلوكزك اوزمه ميدانى وبر طياره

موافعمزى يوميارەسانكلن اولن برانكيز طيارەمزدن برخه كاماسايله هوادە تخريب وايهندەكيلرله برابرسقاطه عراق هيبهسنده : موفق اولان جبل بطاريمسى كشافچى افرادندن كومورشخانه‌لى «عثمان اوغلى محمد» ودوشورديكى طياره انقاضى.

Musul'da: Dicle üzerinde köprü ve kahvehâneler

târihî ve kadîm bayrağında dalgalanan hurşide ne kadar benziyordu.

Tayyâre, Türk-Acem hudûdunun üzerinden sıyrılıp geçerken altımızda Kasrışirin, bir hâb-ı nermîn ile dalgın görünüyordu. Havâîmiz Elvend nehrinin mecrâ-yı muavveci üzerinden geçeceği cihetle nehrin bütün ivicâcâtını ve nehir boyuna teakub eden hâdisât-ı havâiyeyi ve cebel-i müteselsilenin karlı şevâhikini ve nihâyet bizden pek aşağılarda ve bizim istikâmet-i makûsemizde esen rüzgârın koşturup dağıttığı bulut yığınlarını birer nazar-ı seri ile selâmla-

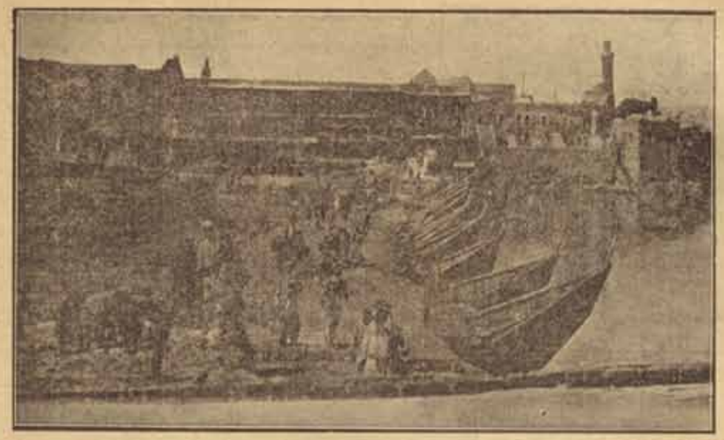

Irak cebhesinde: Vazîfeden avdetle istirâhat eden bir manga ve cevelân etdikleri sâhalardan bir manzara

yıp geçiyorduk. Bilhassa henüz insanların uğrayamadığı azîmulirtifâ dağ tepelerini pây-ı istihfafımız altında bırakan çelik kuşumuz bize her şeyden ziyâde hakîki bir hiss-i gurûr ve itimâd veriyordu.

Bâlâdan zemîne inen her nazarda, sükkân-ı zemîn için garîb bir tarz-ı telakkî var: Biz de aşağıda gördüğümüz her şey için bunlar ne kadar müsterîhdir; diyorduk. Firâş-ı arza serpişdirilen ve serilen bu küçücük köyler sâkin de olsalar, müsterih değillerdi. Onlar kim bilir az semere veren ne azîm fiiliyâtla meşgüldüler.

تاريخى و قديم بايراغنده طالعالانان خورشيده بەقدر يكزەيوردى .

طيـاره، تورك ـ عجم حدودينك اوزرندن صيريلوب كچركن آلنمزده قصرشيرين، برخواب زمين ايله طالعين كوريليوردى . هوا تميز بولونديغى نهرينك مجراى معـوجى اوزرندن كچـكچ جهتله نهرك يوتون اعوجاجاتى وبو يونه تعاقب ايدن حادثات هوائيـه‌يى و جبال متسلسلهنك قارلى شواهقى و نهايت زدن يك آشاغيلرده و يزم استقامت معكوسەمزده اسن روز كارك قوشديروب طاغتديغى بولوط پيغمبلريى پرد نظر سريع ايله سلاملا-

عراق جبهسنده: وظيفه‌دن عودتده استراحت ايدن بر مانغه وجولانه چقدكلرى ساحه‌لردن بر منظره

يوب كچيوردق. بالخاصه هنوز انسانلرك اوغرايهمديغى عظيم الارتفاع طاغ تپەلرينى پاى استخفافمز آلتنده براقان جليك قوشمز بزه هر شيدن زياده حقيقى رحس غرور واعتماد ويريوردى.

بالادن زمينه اينن هر نظرده، سكان زمين ايچون غريب بر طرز تلقى وار: بزده آشاغيده كورديكمز هرشى ايچون يونلر نەقدر مسترحمدر؟ ديوردق . فراش ارضه سريشديريلن وسەريلن بوكوچوجك كويلرسا كن‌ده اولـەلر، مسترغ دكلردى. . . اونلر كيم بيلير آز ثمره ويرن نەعظيم فعلياتله مشغولديلر .

Filistin cebhesinde İngilizlerin taarruzlarını tard eden kahramanlarımızdan birkaçını ordu kumandanı Cevad Paşa madalyalarla taltîf ederken

Yaniyan Boğazını geçerken menâzır-ı tabîatda garîb tehâlüfler husûle geldi. Yüksek ve azametli ağaçlarıyla büyük bir orman avârız-ı zemîndeki yeknesakî-i rengi değişdirdi. Bu yeşil ve büyük orman Şark'ta nâdir olan feyyâz ve vesî' bir mahşer-i eşcâr idi. Yazık ki nazarları memnûniyetle işgâl eden bu güzel menâzır-ı tabîat arasında bizi daha lezzetle alâkadâr edecek olan tahavvül hâlâ husûl-pezîr olmadı; hâlâ biz Ruslara mülâkî olamadık. Artık her gün Britanya'nın iğfâlkâr evlâdlarını ve onların mazlûm ve mağdûr müstemleke halkını görmekden usanan gözlerimiz biraz da başka bir şekl-i muhâsım görmek, rûhumuz biraz da başka düşmanlarla boy ölçüşmek istiyordu. Fakat maalesef bu seyâhat-ı havâiye, bize bu ziyâfet-i harbiyeyi veremeyecekdi; çünkü: ân-ı avdet

Esir edilen İngiliz Topçu Mülâzımı Kladiz'in (x) fırka kumandanı tarafından istic'âbı

Bu menâzır bize şikârımızın takarrubunu, zevk-âver ve heyecanlı saatlerin hulûlünü ihtâr etdi. Biz, henüz şehrin ufk-ı merisinden uzaklaşmışdık. Yanık yüzlü ovaların kumlu yollarından birinde bir kervan nazar-ı dikkatimizi celb etdi. Tayyaremiz bu bâdiyeler kafilesinin tayîn-i hüviyeti için bir kademe daha sukûtî harekete muvafık buldu ve alçaldık. Yerde sürünür gibi betâetle ilerleyen bu kafile, bir deve nakliye kolu idi. Kim bilir İngilizlere Acemistan'dan alınmış ne mebzûl şeyler götürüyordu. Ooh! Bunu İngilizlere bırakmamak onların bu nakliye kolunu târ u mâr etmek ne tatlı bir vazîfe idi. Biraz daha.... biraz daha alçaldık. Çelik kuşumuzun bir kanad darbesiyle bırakdığı birinci bomba, yolun kenarındaki meydânda şedîd bir infilâkla kafilede azîm bir herc ü merc husûle getirdi. Bunu bir ikinci ve üçüncü takîb etdi. Artık develer yüklerini atmışlar uzun adımlarla sıçraya sıçraya kaçışıyorlar ve ele geçmesi gayr-i mümkün bir hâlde dağılıyorlardı. İflâs eden bu kâfileyi makineli tüfenk ateşiyle takîb ederek intizâmın merâsim-i tedfîniyesini de yapmak lâzımdı. Bunda da kusur edilmediğini zannedebiliriz. Kâfilenin sergüzeşt-i felâketi bununla kalmadı. Bizden yediği darbe, dâimâ kemîngâhlarında bu gibi fırsatlar zuhûrunu bekleyen ve nereden çıkdıkları bilinmeyen bedevî Arabların ânî ve yağmagerâne tecâvüzleriyle öyle mudhik bir sûrette itmâm edildi ki bundan tamâmen memnûn olmaya hakkımız vardır.

Sînâ cebhesinde bir alaymızın şehîd düşen bir bölük kumandanına mevlûd-i şerif karaatı

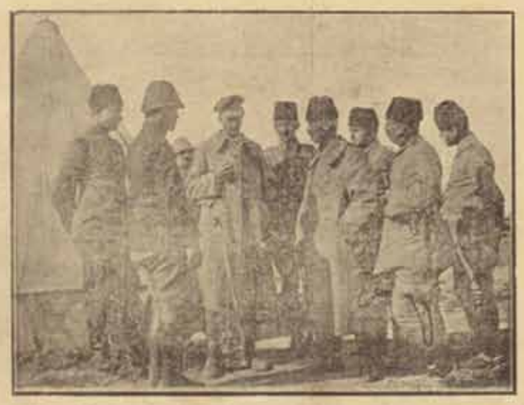
gelmişdi. Döndük. Hatt-ı seyrimiz bu defa da bir diğer nehrin mecrâ-yı herdem münhattı üzerinde idi...

Bu sukûtî arâzi üzerinden pek az uçdukdan sonra Acemistan'ın zamân-ı kadîm ordularına güzergâh olan arâzisini gerilerde bırakarak Mezepotamya çölleri üzerine geldiğimizi bâdiyelerin manzara-i gayr-i mütehavvili ile anladık.

Altımızdaki şehir, Arab tarz-ı mimârîsiyle bize asâr-ı sâlifenin manzara-i târihîsini hayâli bir sinema gibi irâe ediyordu. Şehrin hemen önünde bulunan beyaz çadırlar bir İngiliz ordugâhı ve belki de büyük bir kumandan karargâhı idi.

فلسطين جبهه‌سنده انكليزلرك تعرضلرى طرد ايدن اوصمانلى‌لردن بر قاچيغى اردو اوصمانلى جواد پاشا مدالياتله تلطيف ايدركن

امير ايدبان انكليز خوجه‌لى طرفندن طاشلرك بر قرفه اوصمانلى طرفندن اتجوابى

يانيان بوغازنى كچركن مناظر طبيعيه غريب تخالطلر حصوله كلدى . يوكسك و عظمتلى آقاجلريله بويوك براورمان عوارض زمينه‌سى يكنسق رنكى دكيشديردى . بو يشيل و بويوك اورمان شرقده نادر اولان فياض و وسيع بر محشر اشجار ايدى. يازق كه نظرلرى تمتوينله اشغال ايدن بو كوزل مناظر طبيعت آراسنده بزى دها لذتله علاقه‌دار ايده‌جك اولان تحول حالا حصوله‌كلمدى ؛ حالا بز روسلره ملاقى اولهمدق. آرتق هركون بريتانيانك اغفالكار اولادلرينى، و اونلرك مظلوم ومفدور مستملكه خلقنى كورمكدن اوصانان كوزلرمز بر ازده باشقه برشكل محاصم كورمك ، روحمز بر ازده باشقه دشمنلرله بوى اولچوشمك ايسته‌يوردى. فقط مع‌الاسف بو سياحت هوائيه، بزه بو ضيافت حربيه‌يى ويرمه‌جكدى؛ چونكه: ان‌عودت يومناظر بزه شكار مزك تقريبى، ذوق آور وهيجانلى ساعتلرك حلولنى اخطار ايتدى. بز، هنوز شهرك افق مرئيسندن اوزاقلاشمشدق. ياتيق يوردى اووالرك قوملى يوللرندن بريده بركاروان نظر دقتمزى جلب ايتدى. طياره‌مز بويديغمز قافله‌سنك تعين هويتى ايچون بر قدمه دها سفوطى حركته موافق بولدى وآچالدق. بر ده سوروتوركى يعاتله ايلرولهين بو قافله، بر دومنقله قوللى ايدى. كيميلر انكليزلره عجمستاندن آلمش نه مبذول شيلر كوتوريوردى. اووخ! بونى انكليزلره براقمامق اونلرك بونقليه قوللى تار ومار ايتمك نه طاتلى بر وظيفه ايدى. بر آز دها... بر آز دها آچالدق. جليك قوشمزك بر قادضربه‌سيله براقديغى بر نجى يومياه يولك كناريندهكى ميداندهشديد بر انفلاقله قافله‌ده عظيم بر هرج ومرج حصوله كتيردى. بونى برايكنجى و اوچنجى تعقيب ايتدى. آرتق دومكر يوكلرينى آتمشلر اوزون آدملرله سيچرايه سيچرايه قاچيشيورلر ، و اله‌كچمسى غير ممكن بر حالده طاغيليور. لردى . افلاس ايدن بو قافله‌يى ماكينه‌لى تفنكلرله آتشله تعقيب ايدرك انتظامك مراسم تدفينه‌سنى ده ياپمق لازمدى . بونده‌ده قصور ايتمديكنى ظن ايده‌بيلرز. قافله‌نك سركذشت فلاكتى بونكله قالمدى. بزدن بديكى ضربه، دائما كينه‌كار اولان بوكى وحشيلرك ظهوريله بكلهين دومدن چيقدقلرى بيلنه. مين بدوى عربلرك آنى و يغماكرانه هجوملريله اوبله مضحك بر صورتده اتمام ايدلدى، كه بوندن تماماً ممنون اولمغه حقمز وار.

سينا جبهه‌سنده بر آلايمزك شهيد دوشن بربولوك قوماندانه مولدشريف قرائتى

VİYANA NEKÂHETHÂNESİ'NDEKİ ASKERLERİMİZE

Azîz vatandaş ve azîz kardeşlerim,

Sizi âile yuvasından, sevdiklerinizden, masûm itiyâdlarınızdan bu kadar uzaklarda ve senelerin metâib-i mücâhedâtıyla meftûr bir hâlde görenler, nasıl ve niçin geldiğinizi bilmezlerse, önünüzde kuru bir teellüm-i şefkat izhâr ederek geçip giderler. Fakat maksad-ı vürûd ve maksad-ı cihâdınıza bîgâne olmayanların huzûrunuzda hissetdikleri hâlet, rikkat değil, bir himmet değil, takdirdir, takdîsdir, ebedî şükrân ve imtinândır. Biz sizi iki seneden beri titrer yürek, ıslak gözlerle uzaklardan temâşâ ve tebcîl ediyorduk. Bugün bizzat selâmlamakla müftehir bulunuyoruz.

Siz buraya yalnız Avusturya-Macaristan'ın toprağını değil. Osmanlı târihini, kendi büyük târihinizi müdâfa'a için geldiniz. Ve ahd ü vazîfenizi, asırları hayran edecek bir fedâkârlık ve kahramanlıkla îfâ etdiniz. "İnsan için en azîz olan cândır" derler.

Bohemya'da 2 numrolu Pardobiç Hastahânesi'nde yaralı askerlerimiz

Boşluklarda güzerân eden uzun zaman, benzin deposunun re'sü'l-mâlini bitirmişdi. Benzinimizin bitmesi üzerine artık avdete mecbûr olduk. Siyah çadırlı bedevî karargâhları, parlak sularıyla bâdiyelere hayât bahş eden Diyâle nehri ufkumuzda âşinâ manzaralarıyla bizi selâmlıyor gibi idi. Biz gittikçe sükût ediyor; tayyâre meydânımıza yaklaşıyorduk. Meydânda beklenilmeyen şâyân-ı memnûniyet bir manzara karşısında kaldık ve henüz yere inmemişdik; bizim meydânın bir köşesinde kanadları üzerindeki mavi, beyaz ve kırmızı renkli dâire işâretleriyle İngilizlere âid olduğu anlaşılan bir tayyâre duruyordu. Her günkü düşman ve bugünkü müsâfir acabâ kimdi? İner inmez ilk işimiz bu zâir-i garîbi ziyâret oldu. Anladık ki sabahleyin hareketimizden sonra bizim meydânı bombalayan bu İngiliz tayyâresi bizim uçurduğumuz bir tayyâre ile düşürülmüş, diğerleri de kaçmışdı. Henüz avdet etmeyen bu tayyâremiz şüpheli nazarlarla ufukda aranırken müterennim bir motor sesi bu muzaffer semâlar kartalının vürûduna neşîde-i tebrik okuyor gibi idi: Tayyâre indi; Mülâzım Davud Efendi, bir ikinci İngiliz tayyâresini daha cebel-i Sahreyn'de ıskât etdiğini söylerken:

"Korkarım ki İngiliz tayyârecileri günde iki tayyâre kaybettikleri bu yerleri bir daha ziyâret etmezler ve bize bu güzel fırsatları vermezler." diyor, müteessif oluyordu.

Doğrudur. Lâkin siz, her manâsıyla büyük, büyük babanızın ufk-ı ilhamından kopan bir sarsar-ı celâdetle bî-karâr-ı hamiyyet olarak Avrupa'nın ortasından bütün âleme ilân ve isbât etdiniz ki, hayât-ı ecdâddan müteşekkil olan târihiniz, sizin ölümü istihkâr eden nazarınızda kendi hayât-ı şahsînizden daha azîz imiş. Var olunuz. Kulaklarımızı ezân sesleri gibi sık sık taltîf eden Kosova, Varna, Çaldıran, Plevne, Çanakkale, Galiçya ve emsâli

Pirlepe'de: Osmanlı Rumeli Müfrezesi karargâhında bu diyardaki şühedâsı ervâhına Mevlid-i Nebevî karâatmda

بوشلقلرده كذران ايدن اوزون زمان، بتزين ديوسنك رأس المالى بتيرمشدى. بتزمجزك يتمسى اوزرينه آرتق عودته مجبور اولدق. سياه چادرلرى يدوى قرارگاهلرى پارلاق سولريله بادیه‌لره حيات بخش ايدن دياله نهرى افقمزده آشنا منظره‌لريله يزى سلاملیور كبى ايدى. بر كندیكه سقوط ايدیور؛ طياره ميدانمزه يقلاشيوردق. ميدانده يكه‌ئيلمن شايان تمنويت برمنظره قارشيسنده قالدق و هنوز بره ايغمه‌مشدك؛ بزم ميدانك بر كوشه‌سنده قادارى اوزرنده‌كى ماوى، بياض و قرمزى رنكلى دائره اشارتلريله انكليزلره عائد اولديغى آكلاشيلان بر طياره دوريوردى. هر كونكى دشمن، وبو كونكى مسافه عجبا كيمدى؟ اينراينز ايلك اينمز بو زائر غربى زيارت اولدى. آكلادق، كه صباحلين حركتمزدن صوكرا بزم ميدانى بومبا. لايان بو انكليز طياره‌سى بزم اوچوردیغمز برطياره ايله دوشورولش ديكرلرى‌ده قاچمشدى. هنوز عودت ايتمين بو طياره‌مز شبهه‌لى نظرلرله افقده ارانيركن مترنم برموتور سسى بومظفر سماڤر قارتالنك ورودينه نشيده تبريك اوقيور كبى ايدى: طياره ايندى؛ ملازم داود افندى، بر ايكنجى انكليز طياره‌سنى دها جبل حمرين‌ده اسقاط ايتديكنى سويلركن:

« قورقارم، كه انكليز طياره جيلرى كونده ايكى طياره غائب ايتدكلرى بو برلرى بردها زيارت ايتمزلر و بزه بو كوزه‌ل فرصتلرى ورمزلر. »

ديور، متأسف اوليوردى.

بوطياره ٢ نومرولو بادوچ خسته‌خانه‌سنده يالڭز عسكرلرمز

ويانه نقاهتخانه‌سنده‌كى عسكرلرمزه

عزيز وطنداش و عزيز قارداشلرم،

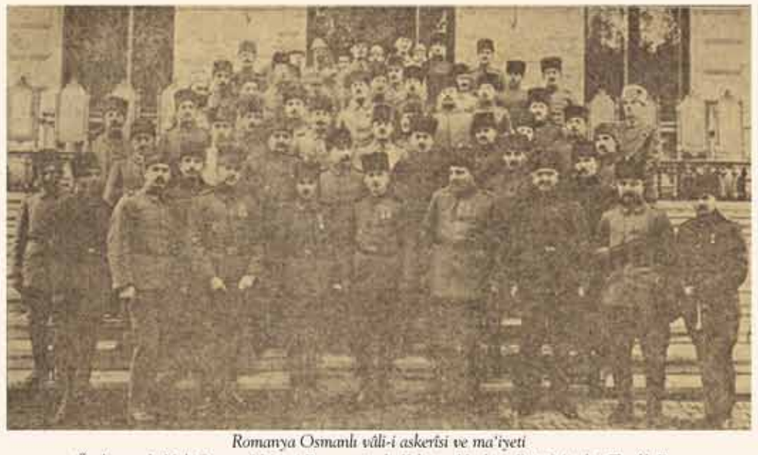
سزى عائله يوواسندن، سودكلركزدن، معصوم اعتيادلركزدن بوقدر اوزاقلرده‌وسنه‌لرك متاعب مجاهداتيله مفتور برحالده كوردلر، نصل و نيچون كلديككزى بيلمزلرسه، اوككزده قورى بر تألم شفقت اظهار ايده‌رك چكوب كيدرلر. فقط مقصد ورود و مقصد جهاديكزه بيكانه اولمايانلرك حضوركزده حس ايتدكلرى حالت، رقت دكل، برحمت دكل، تقديردر، تقديسدر، ايدى شكران و امتنانلر. بزسزى ايكى سنه‌دن برى تزه‌ر پورمك، ايصلاق كوزلرله اوزاقلردن تماشا و تجيل ايديوردق. بوكون بالذات سلاملامقله مفتخر بولنيورز.

سز بورايه يالكز اوستريا ـ مجارستانك طوپراغنى دكل، عثمانلى تاريخى، كندى بيوك تاريخكزى مدافعه ايچون كلديكنز. و عهد و وظيفه‌كزى، عصرلرى حيران ايده‌جك برفدا كارلق وقهرمانلقله ايفا ايتديكنز. « انسان ايچون اك عزيز اولان جاندر. » ديرلر.

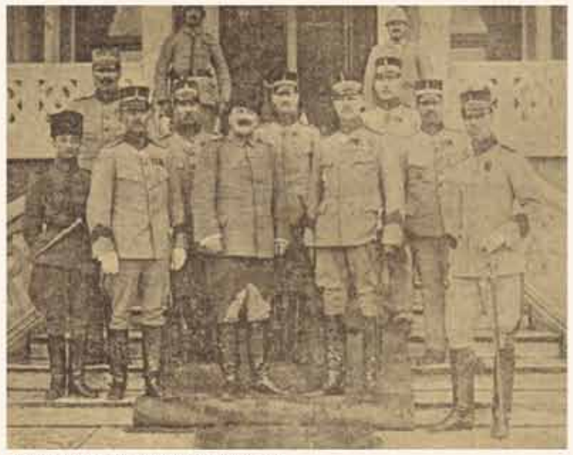
بوليده: عثمانلى رومللى مفرزه‌سى قرارگاهنده بولديغى‌ده‌كى شهدالرى ارواحنه مولدنبوى قرائتنده

طوغريدر. لكن سزه، هر معنالسيله بيوك، بيوكلكلرك افق الهامندن قوپان بر صرصر جلادتله بيقرار حيت اولمرق، اوروپانك اورته‌سندن بتون عالمه اعلان و اثبات ايتديكزكه، حيات اجدادن متشكل اولان تاريخكز، سزك ثولومى استحقار ايدن نظركزده كندى حيات شخصيكزدن داها عزيز ايمش. وار اولكز. قولاقلرمزى اذان سلرى كبى صيق صيق تلطيف ايدن قوصوه، وارنه، چالديران، بلونه، چناق قلعه، غاليچيا و امثالى

gibi fânî insanlara babadan intikâl eden bir felâketdir ki az zaman içinde, sinn-i rüşdün hulûlüyle zâil olur. Lâkin toprağını, târihini, milliyetini kaybedenler ebedî yetimdirler. Galiçya'daki ecdâdımız asırlardan beri, âvâre-i dâr ve târîh idiler. Siz onlardan tevârüs etdiğiniz mukaddesâtı, onlardan bir kısmının kemiklerini hazm ve temessül etmiş olan topraklar üstünde, ırk ve dinimizin en

Romanya Osmanlı vâli-i askerîsi ve ma'iyeti
Önde ortada Vâli Osman Nizami Paşa, sağında Erkân-ı Harbiye Reîsi Miralây Tevfik Bey

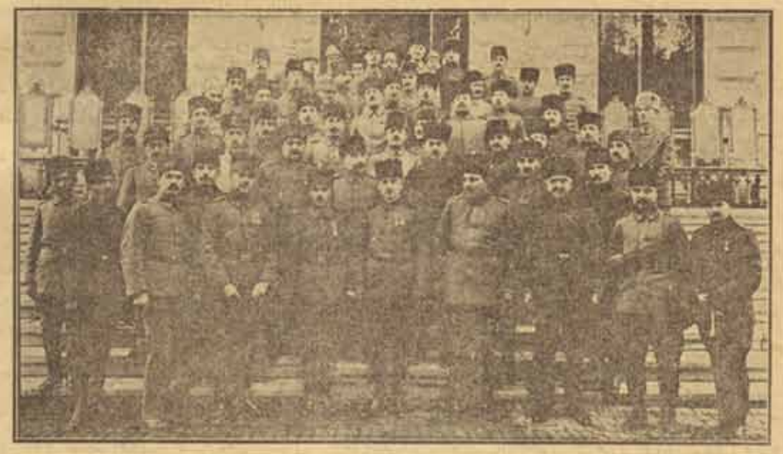

Osmanlı karârgâh-ı umûmîsini ziyaret için şehrimize gelen İsveç heyet-i askeriyesi
Önde Merkez kumandanı Cevad Bey'in solunda heyetin reisi İsveç sabık Harbiye Nâzırı ve Orduncu Liva Kumandanı Miralay Mösyö Akraman

bî-emân düşmanı olan Moskof çarına karşı müdâfaa etmekle ecdâdımızın en dil-hırâs bî-kesliklerini izâle ve tesliye etdiniz. Anadolu'nun, Arabistan'ın masûm kalbi, yalnız şimdiki değil, her zaman sizin için çarpacakdır. Buna emîn olunuz: Ocak başında çocuklarının beşiklerini sallayan vâlidelerin ninnilerine sizin ism-i müşterekeniz olan "Galiçya" kelimesi karışacak, mekteblerde Galiçya dilâverlerinin menâkıbı okutdurulacak, vatanımızın dağlarına, derelerine sizin hârikulâde hamâsetlerinizi terennüm isimler, artık bizim tarîh-i millîmizin havsala-i inhisarından çıkarak - vatanperverliği fezâil-i içtimâiyenin en yükseği add eden - beşeriyet-i mütemeddine- nin vekâyinâme-i mefâhirine intikâl etmişdir. Ve bugün siz, ey azîz vatandaş ve kardeşlerim, siz yalnız bizim heyet-i ictimâiyemizin değil, uzak, yakın her kavmin, bilumûm insâniyet-i münevverenin temâsîl-i mübâhâtısınız. Ölen ve kalan arkadaşlarınızla birlikde geçen sene üstünde hârikalar gösterdiğiniz Galiçya toprakları, bilirsiniz ki, ecdâdımızın kanıyla yoğrulmuşdur. Siz burada efrâd-ı âileden uzak, fakat ecdâdınıza yakın idiniz. Galiçya sizin vatanınız değil, fakat târîhinizdi. Yetimlik bizim

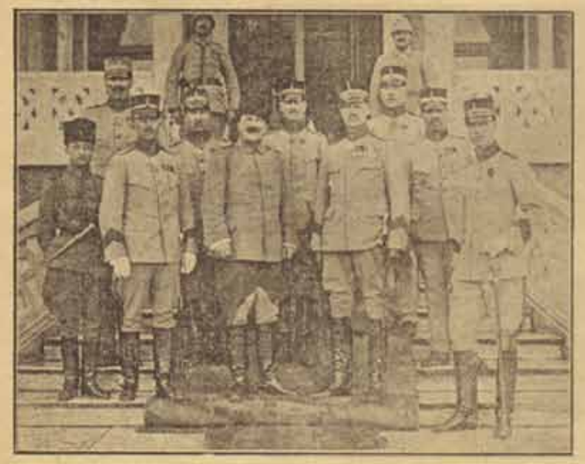
Misâfirler otomobil ile Merkez Kumandanlığı Dâiresi'nden hareket ederken

كبى فانى انسانلره بابادن انتقال ايدن بر فلاكتدركه آزمان ايجنده، سن رشدك حلوليله، زائل اولور. لكن طوبراغى، تاريخى، مليتى غائب ايدنلر ابدى يتيملردر. غاليچياده‌كى اجدادمز عصرلردن برى آوازهٔ دار و تارخ ايديلر. سز اونلردن توارث ايتدكلرى مقدساتى، اونلردن بر قسمنك كيكلرينى هضم وتمثل ايتش اولان طوبراقلر اوستنده، عرق ودمجزك اك

رومانيا عثمانى والىٔ عسكريسى ومعيتى

اوكنده اورنداده والى عثمان نظامى پاشا، صاغنده اركان حربيه رئيسى ميرالاى توفيق بك.

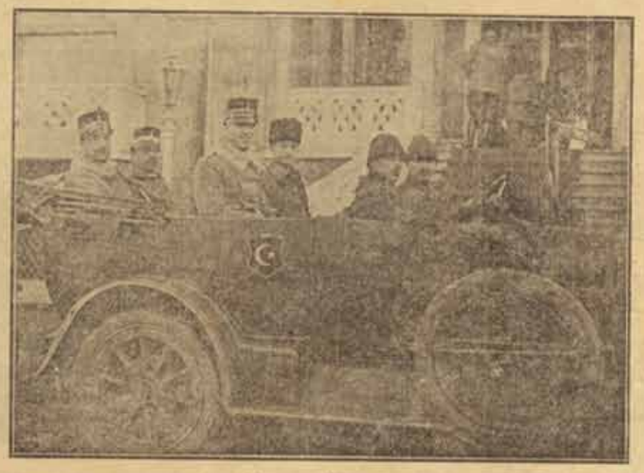

اسملر، آرتق بزم تارخ مجدمك حوصلهٔ انحصارندن جيقه‌رق – وطنپورورلكى فضائل اجتماعيه‌مك الى يوكسكى عد ايدن – بشريت متمدنه‌مك وقايهٔ مفاخرينه انتقال ايتمكدر. ويوكون سز، اى عزيز وطنداشلرم، سز يالكز بزم هيئت اجتماعيه‌مزك دكل، اوزاق، ياقين هر قومك، بالعموم انسانيت منورمك تمثيل مباهاتيسكز.

تولن وقالان ارفاداشلرك زله برلكده‌كين سنه اوستنده خارقه‌لركوسترديككز غاليچيا طوبراقلرى، بيلديرسكز كه، اجدادمزك قانيله يوغورلمشدر. سز بورادهٔ افرادمزله‌دن اوزاق، فقط اجدادىكز، ياقين ايدىكز. غاليچيا سزك وطنكز دكل، فقط تاريخكزدى. يتيملك بزم

عثمانى قراركاه عمومیسى زيارت ايچون شهرمزه كلن اسوج هيئت عسكريسى

اوكنده مركز قوماندانى جنرال نكت صولنده هيئتك رئيسى اسوج سابق حربيه نظرى و اوتجى لوا قوماندانى ميرالاى موسيو اكرمان.

بى‌امان دشمنى اولان موسقوف جارينه قارشى مدافعه ايتمكله اجدادمزك الك دلخراش يكسلكلرينى ازاله و تسليه ايتديكز. آناطولى، عربستانك معصوم‌قلبى، يالكز شمديكى دكل، هر زمان سزك ايچون چاره‌جقدر. بوكا امين اولكز: اوجاق باشنده جوجوقلرينك بشيكلرينى صاللايان والده‌لرك تلريله سزك اسم مشترككز اولان «غاليچيا» كلمه‌سى قارينه‌جق، مكتبلرده غاليچيا دلاورلرينك منافى اوقوتديرىه‌جق، وطنمزك طاغلرينه، درەلرينه سزك خارق العاده حماستلركزى ترنم

مسافرلر اوتومبيل ايله مركز قوماندانلغى دائره‌سندن حركت ايدركن

FERİK İMHOF PAŞA'NIN VEFÂTI

Bir hayli müddet Osmanlı ordusunda îfâ-yı hizmet eyledikden sonra bundan birkaç sene akdem vatanına avdet etmiş olan Topçu Ferik İmhof Paşa ahîren Berlin'de vefât eylemişdir.

İmhof Paşa topçu sanatına müte'allik husûsât-ı

Düşman siperlerine alev saçıcı makine ile taarruz

Müteveffa Ferik İmhof Paşa

Hücûm taburu ateşli manevralarından: Mitralyöz ateşi ve bomba topu endahtıyla taarruz ve siperlerin tahribi

eden şarkılar aksedecek, butûn-ı âtiye evlâdının gençleri sizi temsîl eden hikâyelerden ders-i ibret ve ders-i gayret alacakdır. Ak sakallı, ak yüzlü insanlar emânet-i hayâtı Allah'a ve son neferlerini nâ-mütenâhîliğe iade ederken, yatağı etrâfındaki evlâd u ahfâdına:

Babalarımızın bir kısmı ecdâdın emânetlerini bize aynen îsâl için Galiçya'nın uzak ve soğuk cehennemlerinde mücâhedelerin en tahammül-süzunu ihtiyâr etdiler. Onlara olan borcumuzu hiçbir vakit unutmayınız. Ve îcâb ederse evlâd u ahfadınıza bilâ tereddüd edâ ediniz, diyerek sizi ve sizinle berâber bütün bir târihi yaşadacaklardır.

Siz Hazret-i Muhammed'in dîniyle Sultân Osman'ın devletini en tehlikeli bir zamanda göğsünüzle müdâfaa ettiniz ve kurtardınız. Allah hepinizden râzı olsun!...

Vallâhi hepinizden râzıdır.

Viyana,

Süleyman Nazîf

فريق ايمهوف پاشانك وفاتى

بر خيلى مدت عثمانلى اردوسنده ايفاى خدمت ايلەدكدن صوكرا بوندن بر قاچ سنه اقدم وطنته عودت ايتمش اولان طوپجى فريق ايمهوف پاشا اخيراً برلينده وفات ايلەمشدر.

ايمهوف پاشا طوپجى صنعتەمتعلق خصوصات

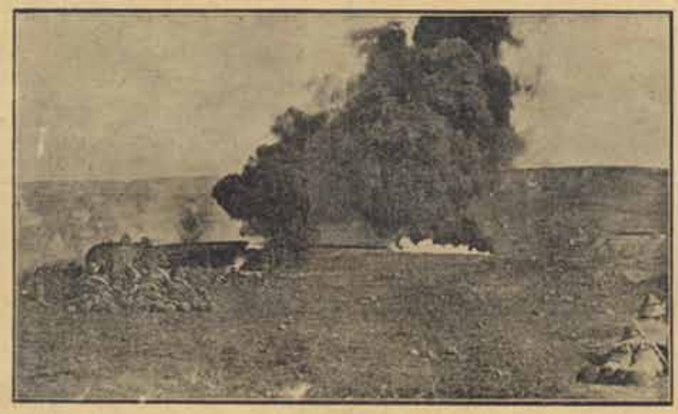

دشمن سيرلرينه آلو صاچميى ما كنه ايله تعرضه

متوفى فريق ايمهوف پاشا

هجوم طابورى آتشلى مانورەلرندن : مترالیوز آتشى وبومبا طوپى اتاختيله تعرض وسيرلرك تخريبى

ايدن شرفلر عكس ايدەجك ، بطون آتيه اولادينك كنجلرى سزى تمثيل ايدن حكايەلردن درس عبرت و درس غيرت آلەجقدر . آق صقالى ، آق يوزلى انسانلر ، امانت حيانى الله و صوك نفسلرينى نامتناهيلكه اعاده ايدركن ، يتاغى اطرافندەكى اولاد و احفادينه :

— بابالرمزك بر قسمى اجدادك امانتلرينى بزه عيناً ايصال ايچون غاليچيانك اوزاق و صو غوق جهنملرنده مجاهدەلرك الاتحملسوزينى اختيار ايتدىلر . اونلره اولان بورجمزى هيچ بر وقت اونوتمايكز . و ايجاب ايدرسه اولاد و احفاديكزه بلا تردد ادا ايديكز . ديەرك سزى و سزكله برابر بتون بر تاريخى پاشاده‌جقلردر .

سز حضرت محمدك دينيله سلطان عثمانك دولتنى اك تهلكەلى بر زمانده كورمكزله مدافعه ايتديكز . وقورتاردىكز . الله هيكزدن راضى اولسون !..

و الله هيكزدن راضىدر !..

وياته ،

سليمان نظيف

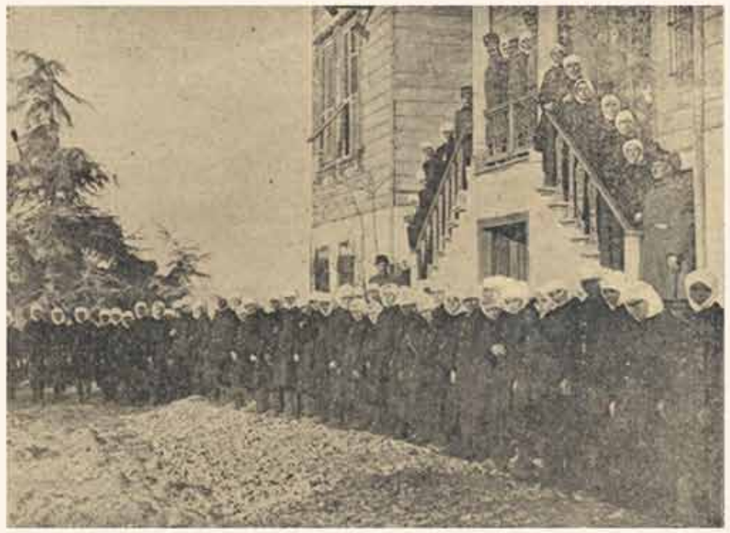
Birinci Ordu'ca Dersaâdet'de teşkîl olunan Kadın Birinci İşçi Taburu karargâhı

talîmiyyeyi tedkîk etmek ve talimnameleri tertîb ve tanzîm eylemek ve Beyoğlu Kışlası'nda ve îcâbına göre Tophâne-i Âmire'de topçu ümerâ ve zâbitânından mürekkeb olmak üzre in'ikâd eden talîm komisyonu riyâsetine memûr oldu.

Bu vazîfeye 2 Ağustos 314 târihinde başladı. 16 Haziran 317'de Almanya'dan Osmanlı ordusuna dâhil olduğu zaman uhdesine mirlivâlık rütbesi tevcîh edildi. 17 Ağustos 317'de fahrî yâverân silkine dâhil oldu. 8 Mart 318'de Kromikof Paşa'dan münhal kalan Umûm Topçu ve İstihkâm Müfettişliği Komisyonuna Tophâne müşîrinin arz ve işârı üzerine tayîn edildi. 16 Eylül 318'de karîha-i pâdişâhîden uhdesine feriklik rütbesi tevcîh edildi. 8 Teşrîn-i Evvel

Von Der Goltz, Moltke'den daha ziyâde bu samîmiyeti göstermişdi. Osmanlı vatanında oturduğu müddetçe, "Anadolu Seyâhatları" gibi Türklüğe ve Türk vatanına dâir ilmî eserler vücûda getiren Von Der Goltz Paşa, memlekete avdetden sonra yine Türklerle alâkadâr kalmış, nefîs ve samîmi makaleleriyle hakîki dostluğunu göstermiş ve nihâyet Osmanlı vatanında fedâ-yı cân eylemişdi.

Müteveffâ İmhof Paşa da, Türkiye'yi sevmek ve Türklerin refâh ve terakkiyâtıyla alâkadâr olmak nokta-i nazarından bu büyük sîmâlarla mukâyese edilebilir. Ordumuzda hizmeti esnâsında topçu talîmnâmesinin muhârebe kısmını gâyet vâkıfâne şerh ve îzâh eden ve bu kısma dâir Türkçe

Kadın Birinci İşçi Taburu zâbitân, memûre ve kâtibe ve işçi kadınlar grubu

Kadın ve İşçi Taburu'ndan bir heyet yemek yerlerken

318'de berâ-yı tedkîkât Eskişehir ve Konya havâlilerini dolaşdı. İki sene sonra mezûnen Almanya'ya giderek avdet etdi. Osmanlı hizmetinde bulunduğu müddetçe vazîfesini sâdıkâne ve mukdimâne îfâdan geri durmadı.

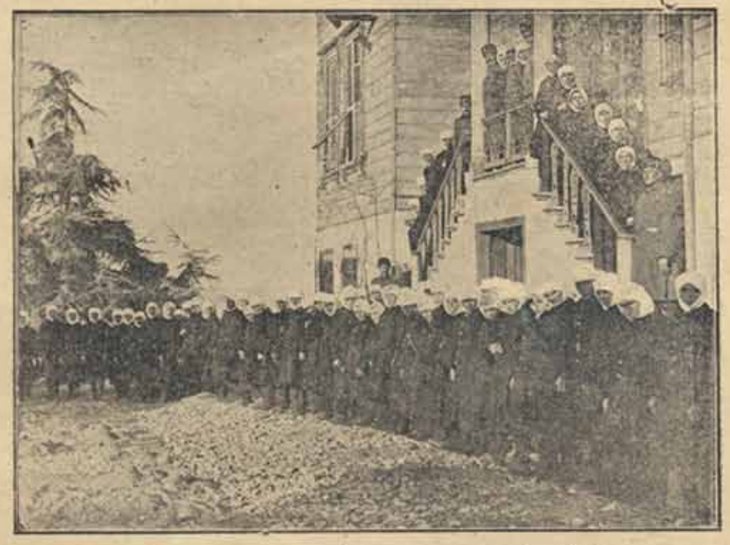
İmhof Paşa liyâkati, meziyeti ve samîmiyeti ile kendisini bütün silâh arkadaşlarına sevdirmişdi. Osmanlı ordusunda hizmeti esnâsında ordumuza karşı rûhunda derin bir hürmet ve muhabbet duyanlardan, Osmanlılarla meşgûl olmayı kendi için bir ihtisâs addetmiş olanlardandı. İmhof Paşa'dan evvel bu meziyetleri aynıyla Von Moltke ile Von Der Goltz'da ibrâz eylemişlerdi.

Moltke, Sultân Mahmûd-ı Sânî zamanında ordumuzda hizmet eylediği esnâda Türkiye'yi hakkıyla tedkîk etmiş, vatanımızın güzel beldeleri, târihî şehirleri, yeşil ovaları rûhunda ölmez bir şiir uyandırmışdı. "Türkiye Mektûbları" bu tahassüsünün parlak ve şâirâne bir âbidesidir.

برنجی اردویه درسعادتده تشکیل اولنان قاریه برنجی الشبی طابورى قراركاهى

تعليميه‌يى تدقيق ايتمك وتعليمنامه‌لرى ترتيب وتنظيم ايلمك وبك اوغلى قدشلهسنده وايجابنه كوره طوپخانهٔ عامره‌ده طوپجى امرا وضابطاندن مركب اولمق اوزره العقاديدن تعليم قوميسيونى رياسته مأمور اولدى. بو وظيفه‌يه ٢ آغستوس ٣١٤ تاريخنده باشلادى. ١٦ حزيران ٣١٧ ده آلمانيادن عثمانلى اردوسنه داخل اولديغى زمان عهده‌سنه ميرلوالق رتبه‌سى توجيه ايدلدى. ١٧ آغستوس ٣١٧ ده فخرى پاورانسلكنه داخل اولدى. ٨ مارت ٣١٨ ده قرومپقوف پاشادن منحل قالان عموم طوپجى و استحكام مفتشلكى قوميسيونه طوپخانه مشيرينك عرض و اشعارى اوزرينه تعيين ايدلدى. ١٦ ايلول ٣١٨ ده قريحهٔ پادشاهيدن عهده‌سنه فريقلق رتبه‌سى توجيه ايدلدى. ٨ تشرين اول

قاريه برنجى الشبى طابورى ضابطانه ، مأموره وكاتبه والشبى قاريلر غروپى

فون درغولتس ، مولتكه‌دن دها زياده يوصميقى كوسترمشدى. عثمانلى طلنده اوطوردينى مدتجه ، « آناطولى سياحتلرى » كى تورکلكه و تورك وطنته دائر علمى اثرلر وجوده كتيرن فون درغولتس پاشا ، مملكته عودتدن صوكرا يينه تورکلرله علاقه‌دار قالمش ، تفيس وصميمى مقاله‌لريله حقيقى دوستلغى كوسترمش ، ونهايت عثمانلى وطنته فداى جان ايلهمشدى .

متوفى ايهوف پاشاده ، تورکيه‌يى سومك و تورکلرك رفاه وترقياتيله علاقه‌دار اولمق نقطهٔ نظرندن بويوك سيمالرله مقايسه ايديله بيلير . اردومزده خدمتى اثناسنده طوپجى تعليمنامه‌سنك محاربه قسمنى غايت واقفانه شرح و ايضاح ايدن و بو قسمه دائر تورکجه

٣١٨ ده براى تدقيقات اسكيشهر و قونيه حواليلرينى طولاشدى . ايكى سنه صوكره مأذوناً آلمانيايه كيدرك عودت ايتدى. عثمانلى خدمتنده بولنديغى مدتجه وظيفه‌سنى صادقانه و مقتدرانه إفادن كرى طورمادى .

ايهوف پاشا لياقتى ، مزيتى و صميميتى ايله كنديسنى بوتون سلاح ارقداشلرينه سودرمشدى. عثمانلى اردوسنده خدمتى اثناسنده اردو. مزه قارشى روحنده درين برحرمت ومحبت طويانلردن ، عثمانليلرله مشغول اولمايى كنديسى ايچون بر اختصاص عد ايتمش اولانلردندى . ايهوف پاشادن اول بومزيتلرى عينيله فون مولتكه ايله فون درغولتس ده ابراز ايلهمشلردى .

مولتكه سلطان محمود ثانى زماننده اردومزده خدمت ايلديكى اثناده تورکيه‌يى حقيله تدقيق ايتمش ، وطنمزك كوزل بلده‌لرى ، تاريخى شهرلرى ، پشيل اووالرى روحنده أولمز برشعر اويانديرمشدى . « تورکيه مكتوبلرى » بوتحسنك پارلاق و شاعرانه بر آبده‌سيدر .

قاريى والشبى طابورنده به هيئت جمك يه‌ركى

Paşanın bu yolda en millî, Türk tabâyiini göstermeye en müsâid, reng-i mahallîyi en ziyâde hâiz gördüğü eserler, Hüseyin Rahmi Bey'in romanlarıydı. İmhof Paşa, Rahmi Bey'in eserlerinden birini dikkat ve itinâ ile Almancaya tercüme etdi. Osmanlı ordusunda unudulmaz bir hâtıra bırakarak vatanına avdet etdiği zaman da, pek sevdiği Türkiye'yi, kendilerinden dâimâ hürmet ve takdîr gördüğü silâh arkadaşlarını unutmadı. Ekseriyâ "Militar Wochenblatt"da "Neue Freie Presse"de Türk ordusuna, Türklerin askerî ahlâk ve faziletlerine dâir yazdığı mutâd makâlelerle vefâkârlığı bi-hakkın isbât eylemişdi. Vefâtı cidden zâyiattandır.

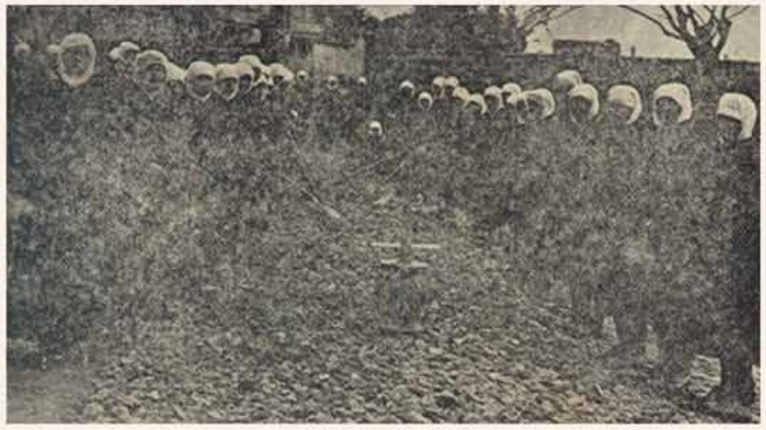
Ordumuz bu fedâkâr, samîmî, hakîkat-şinâs, meziyetli, senelerce berâber yaşadığı muhterem uzvunun nâgehânî ziyâından dolayı kemâl-i samîmiyetle teessüf ederek muhterem âilesine hürmetle taziyete müsâraat eyler.

ve Almanca bir eser neşreden İmhof Paşa, mesleğinde ihtisasını parlak bir sûretde göstermişdi.

İmhof Paşa Saltanat-ı Seniyye hizmetine Ditfurth ve Auler Paşalarla birlikte gelmişdi. Ditfurth piyade, Auler Paşa istihkâmat ve İmhof Paşa da topçulukla meşgûl olurlardı. Rüfekâsı içinde Türkçeyi ilk evvel selîs ve latîf bir sûretde öğrenen İmhof Paşa olmuşdu. Ekseriyâ Haliç vapurlarında, Tophâne caddesinde, uzun boyu, dinç ve tüvânâ endâmı ile İmhof Paşa'yı rüfekâsı olan zâbitlerle selîs bir Türkçe ile görüşürken görmek kâbildi. İmhof Paşa Türkçeyi öğrenmekle kalmadı; Türkçe'den Almancaya eserler de tercümesine başladı.

Kadın Birinci İşçi Taburu: Ziraatla meşgul

İşçi Taburu yol yaparken

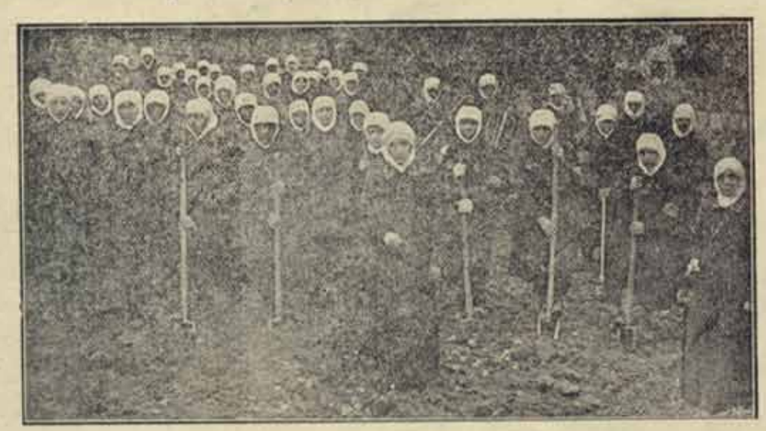
İşçi Taburu çift sürerken

و آلمانجه برائر نشر ايدن ايمهوف پاشا، مسلكنده اختصاصى بارلاق برصورتده كوسترمشدى.

ايمهوف پاشا سلطنت سنيه خدمته وبت فورت وآوله‌در پاشالرله برلكده گلمشدى. وبت فورت پاشا پياده، آوله‌در پاشا استحكامات و ايمهوف پاشاده طوپجيلقله مشغول اولورلردى. رفقاسى ايچنده پاشانك بو يولده اك ملى، تورك طبايعى كوسترمكه اك مساعد، رنك محلى‌يى اك زياده حائز كوردىكى اثرلر، حسين رحمى بكك روملى نلريدى. ايمهوف پاشا، رحمى بكك اثرلرندن برينى دقت و اعتنا ايله آلمانجه‌يه ترجمه ايتدى.

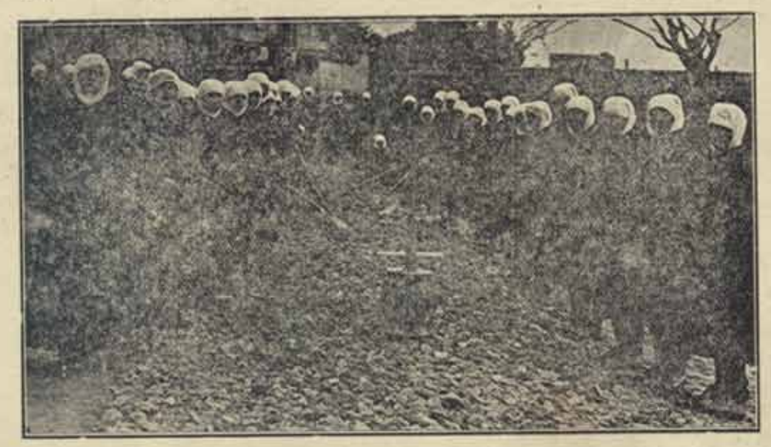
عثمانلى اردوسنده اونودلماز بر خاطره براقه‌رق وطنه عودت ايتديكى زمانده، بك سوديكى توركيه‌يى، كنديلرندن دائما حرمت وتقدير كوردىكى سلاح ارقداشلرينى اونوتمادى. اكثريا « ميليه‌در ووخن بلات » ده، « نويه فرايه پرمسه » ده تورك اردوسنه، توركلرك عسكرى اخلاق وفضيلتلرينه دائر يازديغى متعدد مقاله‌لرله وفاكارلغى بحق اثبات ايلەمشدى. وفاتى جداً ضايعاتدندر.

اردومز بوفدا كار، صميمى،

قادينه بنجى ايشجى طابورى : زراعتله مشغول

توركجه‌يى ايلك اول سليس ولطيف برصورتده اوكرەن ايمهوف پاشا اولمشدى. اكثريا خليج واپورلرنده، طوپخانه جادەسنده، اوزون بويى، دينج وتوانا اندامى ايله ايمهوف پاشاپى رفقاسى اولان ضابطلرله سليس بر تورجه ايله كورو شوركن كورمك قابلدى. ايمهوف پاشا تورجه‌يى اوكرەنمكله قالمادى؛ تورجه‌دن آلمانجه‌يه اثرلرده ترجمه‌سنه باشلادى.

ايشجى طابورى بول يابيركن

حقيقت شناس، مزيتلى، سنه‌لرجه برابر ياشادىغى محترم عضوينك ناكهانى ضياعندن طولاپى كال صميميتله تأسف ايده‌رك محترم عائله‌سنه حرمتله تعزيته مسارعت ايلر.

ايشجى طابورى چفت سوركن

مبارك

قرقه ۹ قوماندانی دیرالای
صبری بك
(تاریخ شهادتی، ۲ حوز ۳۳۴)

آلای ۷ ط ۳ قوماندانی بیکباشی
حسن فهمی افندی
(۲۶ کانون اول ۳۳۱)

ی ۸ ك ۸ قوماندانی یوز باشی
عباس افندی
(۷ حوز ۳۳۱)

ی ۹۳ ط ۲ ك ٦ یوزباشی
حدی افندی
(۹ مایس ۳۳۱)

ی ۱۹ ط ۱ یوز باشی
حسن امیم افندی
(۵ حوز ۳۳۱)

ی ٤٢ ط ۱ یوز باشی
حق افندی
(۱۹ تشرین ثانی ۳۳۱)

ی ۲۷ ط ۳ ك ۱۲ یوز باشی
حسن خیری افندی
(۱٦ کانون ثانی ۳۳۲)

ی ۳۰ ك ۱۱ یوزباشی
فواد افندی
(۱٤ نیسان ۳۳۱)

ی ۱۱۲ ط ۳ ك ۹ یوز باشی
رشید حلمی افندی
(۱۵ ایلول ۳۳۱)

ی ۲۰ ط ۱ ك ٤ یوز باشی
ابراهیم فرید افندی
(۱۸ نیسان ۳۳۱)

ی ۲۱ ك ٦ یوزباشی
کاظم افندی
(۱۹ نیسان ۳۳۱)

ی ٤١ ط ۲ ك ۲ یوز باشی
حافظ محمد شکیب افندی
(۹ مایس ۳۳۱)

ی ٤ ط ۲ ك ٦ ملازم اول
ثروت افندی
(۹ حوز ۳۳۲)

ی ٤٥ ك ۹ ملازم ثانی
غازی افندی
(۱۵ نیسان ۳۳۱)

ی ٤٥ ك ۷ ملازم ثانی
حسن افندی
(۱۵ نیسان ۳۳۱)

ی ٤٥ ط ۲ ك ٥ ملازم ثانی
حسن بصری افندی
(۱۵ نیسان ۳۳۱)

شهیدلریمز

آلای ۲۳ قوماندانی قائمقام
رجائی بك
(تاریخ شهادتی، ۲۸ حوز ۳۳۱)

ی ۲۹ ك ٦ یوز باشی
حسین حسنی افندی
(۱۹ نیسان ۳۳۱)

ی ۳۳ ط ۲ ك ۹ یوز باشی
مصطفی صفوت افندی
(۱٤ نیسان ۳۳۱)

ی ۳٤ ط ۲ ك ۲ یوزباشی
اسماعیل حقی افندی
(۲٤ مایس ۳۳۱)

ی ۳۸ ط ۳ ك ۱ یوز باشی
محمد خلوصی افندی
(۲۸ نیسان ۳۳۱)

ی ۱۰ ط ۲ ك ٦ یوز باشی
مصطفی لطفی افندی
(۱۱ کانون اول ۳۳۱)

ی ٤۲ ط ۳ ك ۳ یوز باشی
محمد شکری افندی
(۲۱ حوز ۳۳۱)

ی ۲۱ ط ۳ ك ۲ قوماندانی
یوز باشی محمد ذکی افندی
(۱۹ اغستوس ۳۳۱)

ی ۱۱ ط ۲ ك ٤ یوز باشی
محمد افندی
(۱۲ تشرین اول ۳۳۱)

ی ٤۲ ط ۳ ك ۳ یوز باشی
محمد شکری افندی
(۲۵ حوز ۳۳۱)

ی ٤٤ ك ۱۲ یوز باشی
ابراهیم شکری افندی
(۵ اغستوس ۳۳۱)

ی ٤۲ یاوری ملازم اول
عبدالرحمن افندی
(۲۲ حوز ۳۳۱)

ی ٤۲ ط ۲ ك ۲ ملازم ثانی
حق افندی
(۲٦ اغستوس ۳۳۱)

ی ٤۳ ك ٥ ملازم ثانی
ابراهیم افندی
(۱۱ کانون اول ۳۳۱)

ی ٥٦ ط ۳ ك ۱۱ ملازم ثانی
حسن فواد افندی
(۸ کانون اول ۳۳۲)

ی ٤٥ ك ۱ ملازم ثانی
محمد فخرالدین افندی
(۲۹ نیسان ۳۳۱)

MÜBAREK

Y34 T2 K2 Yüzbaşı
İsmail Hakkı Efendi
(24 Mayıs 331)

Y35 T2 K9 Yüzbaşı
Mustafa Safvet Efendi
(14 Nisan 331)

Y26 K6 Yüzbaşı
Hüseyin Hüsnü Efendi
(16 Nisan 331)

Y25 Kumandanı
Kaymakam Recâi Bey (Târih-i şehâdeti: 28 Temmuz 331)

Y41 T2 K2 Kumandanı
Yüzbaşı Mehmed Zeki Efendi
(19 Ağustos 331)

Y42 T3 K3 Yüzbaşı
Mehmed Şükrü Efendi
(31 Temmuz 331)

Y40 T2 K6 Yüzbaşı
Mustafa Lütfi Efendi
(11 Kânûn-ı Evvel 331)

Y38 T3 K1 Yüzbaşı
Mehmed Hulusi Efendi
(28 Nisan 331)

Y42 Yaveri Mülâzım-ı Evvel
Abdurrahman Efendi
(23 Temmuz 331)

Y42 K12 Yüzbaşı
İbrahim Şükrü Efendi
(5 Ağustos 331)

Y42 T3 K3 Yüzbaşı
Mehmed Şükrü Efendi
(25 Temmuz 331)

Y40 T2 K4 Yüzbaşı
Mehmed Efendi
(12 Teşrîn-i Evvel 331)

Y45 K1 Mülâzım-ı Sânî
Mehmed Fahreddin Efendi
(29 Nisan 331)

Y56 T3 K11 Mülâzım-ı Sânî
Hasan Fuad Efendi
(8 Kânûn-ı Evvel 332)

Y43 K5 Mülâzım-ı Sânî
İbrahim Efendi
(11 Kânûn-ı Evvel 331)

Y42 T3 K2 Mülâzım-ı Sânî
Hakkı Efendi
(26 Ağustos 331)

ŞEHİDLERİMİZ

Y13 T2 K6 Yüzbaşı
Hamdi Efendi.
(6 Mayıs 331)

Y9 K8 Kumandanı Yüzbaşı
Abbas Efendi
(7 Kânun-ı evvel 331)

Y7 T3 Kumandanı Binbaşı
Hüsnü Fehmi Efendi
(26 Kânun-ı evvel 331)

Fırka 9 Kumandanı Miralay
Sâbri Bey. Târih-i şehâdeti:
(2 Temmuz 332)

Y20 K11 Yüzbaşı Fuad Efendi
(14 Nisan 331)

Y77 T3 K12 Yüzbaşı Hasan Hayri
Efendi (16 Kânun-ı sânî 332)

Y42 T1 Yüzbaşı Hakkı Efendi
(19 Teşrîn-i sânî 331)

Y19 T1 Yüzbaşı Hasan Naim
Efendi (5 Temmuz 331)

Y41 T2 K2 Yüzbaşı Hafız Mehmed
Şekib Efendi (6 Mayıs 331)

Y21 K6 Yüzbaşı Kâzım Efendi
(19 Nisan 331)

Y20 T1 K4 Yüzbaşı İbrahim
Ferid Efendi (18 Nisan 331)

Y113 T2 K6 Yüzbaşı Reşid
Hilmi Efendi (15 Eylül 331)

Y25 T2 K5 Mülâzım-ı sânî Hasan
Basri Efendi (15 Nisan 331)

Y25 K7 Mülâzım-ı sânî Hasan
Efendi (15 Nisan 331)

Y25 K9 Mülâzım-ı sânî Gâzi
Efendi (15 Nisan 331)

Y4 T2 K6 Mülâzım-ı evvel
Servet Efendi (9 Temmuz 332)

مبارك

آلای ٤٤ قوماندای یکباشی
اسماعیل حقی بك
(٢٨ تموز ٣٣١)

ی ٢٩ ط١ قوماندای یکباشی
علی شوقی بك
(١٩ نیسان ٣٣١)

ی ٢١ ط ٢ قوماندای یکباشی
علی فائق بك
(٢٥–٢٦ نیسان ٣٣١)

ی ٢١ ك ١١ یوز باشی ؟
مصطفی حمدی افندی
(١٩ نیسان ٣٣١)

ی ٢١ ك ٥ یوز باشی
علی نظیف افندی
(١٩ نیسان ٣٣١)

ی ٢١ ك ٧ یوز باشی
سلیمان افندی
(٠٩ نیسان ٣٣١)

ی ٢٢ ك ١٠ یوزباشی
اسعد افندی
(٢٦ مایس ٣٣١)

ی ٢٥ ط ٣ ك ١٢ یوزباشی
اسعد افندی
(١٣ نیسان ٣٣١)

ی ٢٥ ك ٦ یوزباشی
احمد عصار افندی
(١ تموز ٣٣١)

ی ٢٥ ط ٣ ك ١٢ ملازم اول
نفیق افندی
(٠٩ نیسان ٣٣١)

ی ٢٦ ك ٥ ملازم اول
حسین ذهنی افندی
(١٥ نیسان ٣٣١)

ی ٢٧ ك ١٠ ملازم اول
مصطفی افندی
(١٢ نیسان ٣٣١)

ی ٢٧ ك ٨ ملازم اول
ادریس افندی
(١٢ نیسان ٣٣١)

ی ٢٧ ك ٥ ملازم اول
محمود افندی
(٢٨ نیسان ٣٣١)

ی ٢٧ ك ١ ملازم ثانی
محمد امین افندی
(١٤ نیسان ٣٣١)

ی ٢٥ ط ٣ ك ٦ ملازم ثانی
نازی جمال افندی
(١٣ نیسان ٣٣١)

شهیدلریمز

آلای ٤٣ ط ٢ ك ١٥ یوز باشی
عمر لطفی افندی
(١٨ حزیران ٣٣١)

ی ٤٤ ك ١٢ یوز باشی
ابراهیم ادهم افندی
(٠٣ تموز ٣٣١)

ی ٤٥ ك ٨ یوز باشی
علی سامر افندی
(٢٥ نیسان ١٣)

ی ٦١ ط ١ ك ٦ یوز باشی
سیف الدین افندی
(٢٧ کانون اول ٣٣١)

ی ٦٢ ط ٢ ك ٥ یوز باشی
احمد افندی
(١٠ کانون اول ٣٣١)

ی ٧٠ ط ٣ ك ١٠ یوزباشی
ابراهیم افندی
(١٩ حزیران ٣٣١)

ی ٧٤ ط ١ ك ٤ یور باشی
بکر افندی
(٠٣ نیسان ٣٣١)

ی ٧٦ ط ٣ ك ١١ یوز باشی
یوسف عزالدین افندی
(٢ کانون ثانی ٣٣١)

ی ٢ ك ٢ یوز باشی
مصطفی کاظم افندی
(١٤ نیسان ٣٣١)

ی ٨٤ ط ٤ ك ٥ یوزباشی
یوسف ضیا افندی
(١٩ کانون اول ٣٣٠)

ی ٨١ ط ١ قوماندای یوزباشی
محمد علی افندی
(٨ شباط ٣٣١)

ی ٨٧ ط ١ ملازم اول
صالح افندی
(١ حزیران ٣٣١)

ی ٨٩ ط ١ ك ٤ ملازم اول
محمد رضوان افندی
(٢٤ نیسان ٣٣١)

ی ٩١ اجزاجی ملازم اول
محمد رافق افندی
(٢ کانون ثانی ٣٣٠)

ی ٩٢ ط ٢ ك ١٢ ضابط تانمزی
احمد لطفی افندی
(١٠ کانون اول ٣٣٠)

MÜBAREK

Y45 K8 Yüzbaşı Ali Sabri Efendi
(27 Nisan 331)

Y45 K5 Yüzbaşı Fuad Efendi
(21 Nisan 331)

Y44 K12 Yüzbaşı İbrahim
Edhem Efendi (13 Temmuz 331)

Alay 43 T2 K1 Yüzbaşı Öneer Lütfi
Efendi (18 Haziran 331)

Y72 T1 K4 Yüzbaşı Bekir
Efendi (15 Nisan 331)

Y70 t3 K10 Yüzbaşı İbrahim
Efendi (19 Haziran 331)

Y62 T2 K5 Yüzbaşı Ahmed
Efendi (10 Kânûn-ı evvel 331)

Y61 T1 K6 Yüzbaşı Seyfeddin
Efendi (27 Kânûn-ı evvel 331)

Y86 T1 Komandanı Yüzbaşı Mehmed
Ali Efendi (8 Şubat 331)

Y84 t2 K5 Yüzbaşı Yusuf Ziya
Efendi (19 Kânûn-ı evvel 330)

Y2 K2 Yüzbaşı Mustafa Kâzım
Efendi (14 Nisan 331)

Y76 T3 K2 K11 Yüzbaşı
Yusuf İzzeddin Efendi
(7 Teşrin-i sânî 331)

Y92 T2 K12 Zâbit Namzedi Ahmed
Lütfi Efendi (10 Kânûn-ı evvel 330)

Y91 Eczacı Mülâzım-ı evvel Mehmed
Refki Efendi (2 Kânûn-ı sânî 330)

Y89 T1 K2 Mülâzım-ı evvel Mehmed
Rıdvan Efendi (22 Nisan 331)

Y87 T1 Mülâzım-ı evvel Salâh
Efendi (1 Haziran 331)

ŞEHİDLERİMİZ

Y21 K11 Yüzbaşı Mustafa
Hamdi Efendi (19 Nisan 331)

Y21 T2 Kumandanı Binbaşı Ali
Faik Bey (25-26 Nisan 331)

Y21 T1 Kumandanı Binbaşı Ali
Şevki Bey (19 Nisan 331)

Alay 14 Kumandanı Binbaşı İsmail
Hakkı Bey (28 Temmuz 331)

Y20 T3 K12 Yüzbaşı Esad Efendi
(13 Nisan 331)

Y22 K1. Yüzbaşı Esad Efendi
(26 Mayıs 331)

Y21 K7 Yüzbaşı Süleyman Efendi
(19 Nisan 331)

Y21 K5 Yüzbaşı Ali Nazif Efendi
(19 Nisan 331)

Y27 K10 Mülâzım-ı evvel Mustafa
Efendi (12 Nisan 331)

Y26 K5 Mülâzım-ı evvel Hüseyin
Zihni Efendi (15 Nisan 331)

Y25 T3 K12 Mülâzım-ı evvel
Şefik Efendi (19 Nisan 331)

Y25 K 6 Yüzbaşı Ahmed Muhtar
Efendi (1 Temmuz 331)

Y25 T3 K6 Mülâzım-ı sânî Gazi
Cemal Efendi (13 Nisan 331)

Y27 K2 1 Mülâzım-ı sânî Mehmed
Emin Efendi (12 Nisan 331)

Y27 K5 Mülâzım-ı evvel
Mahmud Efendi (18 Nisan 331)

Y27 K9 Mülâzım-ı evvel İdris
Efendi (12 Nisan 331)

Mitroviçe ve Vulçıtrın gönüllülerinin sevke ihzârı

Fedakâr ve kahraman bir şehîd: Kafkas 9. Fırka emir zabiti Mülâzım-ı Evvel Münîr Mahmûd Efendi

Gönüllülerin Mitroviçe'den mürûru

MÛMÂ-İLEYH ŞEHÎD-İ MAĞFURUN LEVHA-İ HAMASETİNDEN BİR NEBZE:

1 Teşrîn-i Sânî 333'de Dokuzuncu Kafkas Fırkası Hücûm Bölüğü düşmana baskın emrini almışdı.

Bu, öyle bir hâdise idi ki ihtimâl muvaffakiyet pek çok fakat sağ dönmek ümîdi pek azdı. Mahmûd Münîr sabır edemedi, gitdikçe parlayan bir ateş gibi alevlenerek gönüllü gitmeye kalkdı. Mümânaat kabil olamazdı. Gece sâat 8 sonra da bölük baskın için hareket ederken vatanın bu pek kıymetli oğlu tekrar alıkonulmak istenildi. O, kendisine söylenen sözleri dinlemiyor. Sabit ve nafiz nazarlarla yalnız ileri bakıyordu.

Bölük gönüllü olarak ayrılan güzîde efrâdıyla Karadağ'a doğru ilerlerken en önünde Mahmûd Münir'in koşduğu görülüyordu. Gecenin zulmet-i hafîfesi içinde toplar dev iniltileriyle gürlüyor, makineliler, tüfengler tîz ve çâlâk ıslık çalıyor, bombalar ortalıkda cehennemler yaradıyor, fakat bu tûfân-ı mahşerînin fevkinde yalnız tannan ve kuvvetli bir ses yükseliyordu. Münîr'in ileri kumandası!

Karanlığın meşkûk âgûşunda dûzahî bir kavga oldu. Münîr'in hedefi Yanıkköy civârında ateş püsküren düşman makineli tüfengini yakalamakdı. İbrâz etdiği pek yüksek azmiyle maksadına nail oldu. Düşmanın makineli tüfengini aldı. Ne çâre ki bu sırada hâin bir mermi sîne-i pâkini delerek bu heykel-i şecâati zemîn-i acz ü ızdırâba düşürdü. Hücûm bölüğü bu baskında aldığı esîr ve zabt edilen makineli tüfeng vesâir ganâimle muzaffer dönerken kalbinden vurulan Münîr Mahmûd'un rûh-ı âlîsi Allah'ına doğru yükseliyordu.

Münîr Mahmûd vatan borcunu hayâtıyla ödedi. Vatan ve millet de bu genç ve kahraman yavrusunu her şeyle tevkîr etmeli ve rûhunda yaşatmalıdır.

Kosova'da tezâhürât: Mitroviçe ile Vulçıtrın Arnavut gönüllüleri

فداكار و قهرمانه بر شهيد :

قفقاس فرقه ٩ نجى شايقى ملازم اول منير محمود افندى

موميٰ اليه شهيد مغفورك لوحهٔ حاستدن ترجمه :

١ تشرين ثانى ٣٣٣ ده طقوزنجى قفقاس فرقه‌سى هجوم بلوكى دشمنه ياصغين امرينى آلمشدى . بو ، اوله بر حادثه ايدى كه احتمال موفقيت پك چوق فقط ساغ دونمك اميدى پك آزدى . محمود منير صير ايله مدى كيندكجه پارلايان برآتش كبى علوه‌ك كوكلى كيتمكه قالقدى . ممانعت قابل اولهمازدى . كيجه ساعت ٨ صكره‌ده بلوك ياصغين اينجون حركت ايدركن وطنك بو پك قيمتلى اولمق تكرار آيلوفلق ايستمكده‌دى . او ، كنديسنه سويلهنن پسوزارى ديكله‌يور ، ثابت و نافذ نظرلرله بالكز ايلرى باقيوردى .

بلوك كوكلى اولدقى ايرلان كزيده افرادله قره طاشله طولغرى ايلرولركن الك اوكنده محمود منيرك قوشديغى كورلىيوردى . كيمه‌لك طلعت خفيفه‌سى ايجنده طوپلر دبو ايكلنيرله كورله‌يور . ماكه‌لر ، تفنكلر تيز وچالاك ايصلق چاليور ، بومبالر اورتالقده جهنملر پارادىيور ، فقط بوطوفان محشرينك قوقنده بالكز طنان وقوتلى برسس يوكسليوردى منيرك ايلرى قوماندسى !

متروويه ولايتيه كوكلىلرينك سوق احضارى

كوكلىلرك متروويه‌ده مرورى

قراكلهك مشكوك آقوشنده دوزخى برغوغا اولدى . منيرك هدفى ياپيقكوى جوارنده آتش پوسكورمن دشمن ماكه‌لى تفنكنى بقالامقدى . ابراز ابتديكى پك يوكسك عزمياه مقصدينه نائل اولدى . دشمنك ماكه‌لى تفنكنى آلدى . نهايه كه يوصره‌ده خائن برمرمى سينهٔ پاكى دهلرك بو هيكل شجاعتى زمين عجز واضطرابه دوشوردى . هجوم بلوكى بو ياصغينده آلدينى اسير و ضبط ايدينن ماكه‌لى تفنك وسائر غنائمله مظفرانه دونركن قلبندن ووريلان منير محمودك روح عاليسى الههء طوغرى يوكسليوردى .

منير محمود وطن پورجى حياتيله اوده‌دى . وطن وملتدهيوكسك وقهرمانه پاورسنى هرشيله توقير ايتل وروحنده يشاتمليدر .

قوصوه‌ده تظاهرات : متروويه ايرولايتيه آرناوود كوكلىلرى

Sürat - İntizam - Ciddiyet

Kitaphane-i Sûdî

İstanbul - Babıali Caddesi numara: 40

İstanbul'un en faal ve en müteşebbis kütüphanesidir. Ahval-i fevkaladeye rağmen ihtiyacını temine hadim her türlü kitapların neşrinden geri durmaz: Her nev'i yeni ve eski kitaplar için yegane müracaatgahtır. Taşradan vuku' bulacak siparişleri sürat-i mümküne ile gönderir. (Kütüphane-i Sûdî)'nin fihristi arzu edenlere meccanen gönderilir.

Kitaphane-i Sûdî'nin yeni neşriyatından:

Beynelmilel usul-u temsil

İskan-ı Muhacirin

Bu eser, Avrupa düvel-i muazzamasının müstemlekelerinde takip ettikleri usul-i temsilin ilmî, ictimaî, felsefi, iktisadî şekillerini ihtiva ediyor. Umum-ı mesail en son ilm-i ictimaî esaslarına nazaran tahlil olunuyor ve münakaşalı, bî-taraf bir muhakeme ile neticeler gösteriliyor.

İngilizlerin Mısırlıları, Hindlileri ne suretle idare ettiklerini ve ne derece muvaffak olduklarını, Fransızların Arapları tefessuh ettirmek için takib ettikleri usulleri ve bilhassa Rusya'nın Türkler hakkında tatbik ettiği temsil usulünün derslerini sahih ve şayan-ı ehemmiyet bir suretle anlamak isteyenlerin müracaat edecekleri yegane eserdir. Fiatı: 40 kuruştur.

Türkmen Aşiretleri

Almanca'dan tercüme edilmiş, Türkiye'deki Türkmenlerin hayat ve muaşereti hakkında ciddi vesaiki ihtiva eden bu eser, Doktor Faraylic ve Mühendis Radlig namında iki mütetebbi' Almanın eser-i telifidir. Pek kıymetli malumatı ihtiva eden bu mühim eserin fiatı 50 kuruş olup 536 büyük sahifedir

Mükemmel ve Mufassal

Aş Ustası

Muharriresi: Ulviye Mulan Hanım

Şimdiye kadar neşr olunan yemek kitapların en mükemmeli olup alaturka ve alafranga (2500)i mütecaviz yemeklerin suret-i tabh ve ihzarından bahseder. Fiyatı 50 kuruş

Emniyet Bakkaliye Mağazası

Asmaaltı numara 4

Yağların en halis ve nefisini ve bi'n-nisbe ehvenini satın almak için Hafız Osman Efendi'nin Emniyet Bakkaliye Mağazasına uğramalıdır.

Antagol

Bakteriyolog Doktor Osman Şerefeddin Bey'in tertibi

Yüzlerce hasta tarafından tecrübe edilmiş en kat'i uyuz ilacıdır.Tarifnamesi beraberdir.Yeni Postahane caddesinde Allahverdi eczanesinde ve başlıca eczanelerde 50 kuruş fiyatla satılır.

Macid Mehmed Karakaş

Sultanhamam 11, 13 büyük tuhafiye mağazası

İpekli çarşaflık, çorap ve fanilaların enva'ı kettan sofra(?) takımları hediyelik her nev'i eşya ehven fiyatla fürüht edilmektedir.

Osmanlı Ecza-yı Tıbbıye Mağazası

Ekrem Necib

Dersaadet Yeni Postahane karşısında numara 12

سرعت — انتظام — جدیت

کتابخانهٔ سودی

استانبول — باب عالی جاده‌سی نومرو : ٤٠

استانبولك اك فعال واك مثبت کتبخانه‌سیدر . احوال فوق‌العاده‌یه رغماً احتیاجی تأمینه خادم هردرلو کتابلرك نشرندن کری دورمازز . هرنوع یکی واسکی کتابلر ایچون یکانه مراجعتگاهدر . طشره‌دن وقوع بوله‌جق سپارشلری سرعت ممکنه ایله کوندرر . [کتبخانهٔ سودی] نك فهرستی آرزو ایدنلره مجاناً کوندریلیر .

کتابخانهٔ سودینك یکی نشریاتندن :

تورکمن عشیرتلری

آلمانجه‌دن ترجمه ایدلمش ، تورکیاده‌کی تورکمنلرك حیات ومعاشرتی حقنده جدی وثائق احتوا ایدن بو اثر ، دوقتور فرایلیچ و مهندس رادلیغ نامنده ایکی متتبع آلمانك اثر تألیفیدر . پك قیمتلی معلوماتی احتوا ایدن بو مهم اثرك فیاتی ٥٠ غروش اولوب ٥٣٦ بویوك صحیفه‌در .

مکمل ومفصل

آش اوسته‌سی

محرره‌سی : علویه مولان خانم

شمدیه قدر نشر اولنان یمك کتابلرك اك مکملی اولوب آلانورقه و آلافرانگه [٢٥٠٠] ی متجاوز یمکلرك صورت طبخ واحضارندن باحثدر . فیاتی ٥٠ غروش .

بین‌الملل اصول تمثیل

اسکان مهاجرین

بو اثر ، اوروپا دول معظمه‌سنك مستملکلرنده تعقیب ایتدکلری اصول تمثیلك علمی ، اجتماعی ، فلسفی ، اقتصادی شکللرینی احتوا ایدییور . عموم مسائل ، اك صوك علم اجتماعی اساسلرینه نظراً تحلیل اولونیور ومناقشه‌لی ، بیطرف برمحاکمه ایله نتیجه‌لر کوستریلیور .

انکلیزلرك مصرلیلری ، هندلیلری نه‌صورتله ادارهٔ ایتدکلرینی و نه درجه موفق اولدقلرینی ، فرانسزلرك عربلری تفسخ ایتدیرمك ایچون تعقیب ایتدکلری اصولاری وبالخاصه روسیانك تورکار حقنده تطبیق ایتدیکی تمثیل اصولنك درجه‌لرینی صحیح وشایان اهمیت برصورتده آکلامق ایستینلرك مراجعت ایده‌جکلری یکانه اثردر . فیاتی : ٤٠ غروشدر .

ماجد محمد قره قاش

سلطان حمام ١١ ، ١٣ بیوك تحافیه مغازه‌سی

ایکلی چارشافلق ، جوراب وقاتیه‌لرك انواعی کتان سفره طاقلری هدیه‌لك هرنوع اشیا اهون فیاته فروخت ایدلمکده‌در .

عثمانلی اجزای طبیه مغازه‌سی

اکرم نجیب

درسعادت یکی پوسته‌خانه قارشوسنده نومرو ١٢

امنیت بقالیه مغازه‌سی

آصمه آلتی نومرو ٤

یاغلرك اك خالص وتفیسنی و بالنسبه اهوتی صاتون آلمق ایچون حافظ عثمان افندینك امنیت بقالیه مغازه‌سنه اوغرامليدر .

آنتاغول

باقتریولوغ دوقتور عثمان شرف الدین بکك ترتیبی

یوزلرجه خسته طرفندن تجربه ایدلمش اك قطعی اوبوز علاجیدر . تعریفنامه‌سی برابردر . یکی پوسته‌خانه جاده‌سنده الله ویردی اجزاخانه‌سنده وباشلیجه اجزاخانه‌لرده الی غروش فیاتله صاتیلور .

Eşya-yı Askeriye Anonim Ticaret Şirketi

Ordu-Donanma Pazarı

Yeni postahane karşısında Hamidiye türbesi caddesinde numro 24-26

Telgraf adresi
Ordu-Donanma Pazarı

Telefon numarası
1907

Berrî ve bahrî bi'l-umum zabitana ve mekteblilere mahsus bir müessese olup tuhafiye, saraciye, kavafiye, terzihane dairelerini muhtevîdir.

Tuhafiye: Fanila, çorap, mendil, gömlek, lavanta, kolonya, termos, matara, kalpak, son numune üzre kabalaklar, müstensih kutuları, seyyar karyola manevra, sandukları, çadırlar, çadır mobleleri, battaniye, yasdık, yorgan, cibinlik, portatif filtreler, son numune üzre uzun ve kısa meçler vesaire.

Saraciye: Eğer takımları, araba koşum takımları, manevra kemerleri, son numune üzre meçler için kemer, süngülük askı kayışları, rovelver kılıfları, her boyda harita çantaları, hurç ve telatin sandıkları vesaire.

Kavafiye: Askerî ve sivil potinler, çizmeler, su geçmez nev'den uzun potinler, keterler ve Rus lastikleri mevcud olup arzu edilen formada sipariş üzerine dahi ayakkabları yapılmakdadır.

Terzihane: Askerî ve sivil cümleyi memnun edecek bir hal-i mükemmeliyetde olup her nev'i kumaşlar mevcuddur. Mallar metîn, fiyatlar nisbeten ehvendir.

Sağlam ve zarif her nev'i ayakkabları,

Eşya-yı askeriye, lastik, çay vesaire...

Toptan – Perakende

Telefon: İstanbul 40

BEKİRZADE HACI EMİR HASAN TİCARETHANESİ

İstanbul-Bahçekapu birinci vakıf han
(fiyatlar ehven ve maktu'dur)

Şubesi: Yeni postahane
karşısında numro 36

اشیای عسکریه آنونیم تجارت شرکتی

اردو — دونمه پازاری

یکی پوسته‌خانه قارشیسنده حمیدیه‌تربه‌سی جاده‌سنده نومرو ۲۴—۲۶

تلفون نومروسی
۱۹۰۷

تلغراف آدرسی
اردو — دونمه پازاری

بری و بحری بالعموم ضابطانه ومکتبلیلره مخصوص رمؤسسه اولوب تحافیه،سراجیه،قوافیه، ترزیخانه دائرلرینی محتویدر.

تحافیه: فانیله، چوراب، مندیل، کوملك، لوانطه، قولونیا، ترموس، مطرا، قالپاق، صوك نمونه اوزره قبالاقلر، مستنسخ قوطولری، سیار قاربوله مانوره، صندوقلری، چادرلر، چادر موبله‌لری، بطانیه، یاصدیق، یورغان، جنلك، پورتاتیف فیلزه‌لر، صوك نمونه اوزره اوزون وقیصه مچلر وسائره.

سراجیه: اکر طاقملری، آرامه قوشوم طاقملری، مانوره کمرلری، صوك نمونه اوزره مچلر ایچون کمر، سونکوملك آصفی قایشلری، رووولر قیلفلری، هر بویده خریطه چانطه‌لری، خورج و تلاتین صندقلر و سائره.

قوافیه: عسکری و سیویل پوطینلر، چیزمه‌لر، صو چکمز نوعدن اوزون پوطینلر، کترلر و روس لاستیکلری موجود اولوب آرزوایدیلن فورماده سپارش اوزرینه دخی آیاق قابلری یاپلقدمدر.

ترزیخانه: عسکری و سیویل جمله‌یی تمنون ایده‌جك بر حال مکملیتده اولوب هر نوع قماشلر موجوددر. مالار متین، فیاتلر نسبةً اهوندر.

صاغلام و ظریف هر نوع آیاقه قابلری،
اشیای عسکریه، لاستیك، چای وسائره...

طوپدن – پراکنده

تلفون: استانبول ٤٠

بکرزاده حاجی ابرهیم بحارخانه‌سی

استانبول بغچه‌قپو — ربخی وقف خان.

فیاتلر اهون و مقطوعدر.

شعبه‌سی یکی پوسته خانه
قارشوسنده نومرو ٣٦

پیل — ۳

عرب مجموعه‌سی

شعبان ۱۳۳۶

مایس — ۲۵ و ۲۶

مایس ۱۳۳٤

